

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การออกแบบหนังสือสิทธิสตรีเรื่อง “ในความหมายของคำว่าสตรี”

“ IN THE MEANING OF FEMALE ” BOOK DESIGN OF WOMEN RIGHTS.

นางสาว จินตนา อธิธำจรร

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 71497
- 9 พ.ศ. 2550
วัน,เดือน,ปี.....

b. ๗๑๒๑๐๐
i.....

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิตศศิลป์ ภาควิชานิตศศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุมัติศิลปนิพนธ์

การออกแบบหนังสือสิทธิสตรี เรื่อง “ในความหมายของคำว่าสตรี”

“IN THE MEANING OF FEMALE” BOOK DESIGN OF WOMEN RIGHTS

นางสาวจินตนา อธิธำจร
Miss JINTANA ITTIKAMJON

ภาควิชาศิลปะ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ *อนุพรณ์ อนุพรณ์* วันที่ *10/4/2549*
(อาจารย์พรรณศรี ชูอารยะประทีป)

หัวหน้าภาควิชา *อนุพรณ์ อนุพรณ์* วันที่ *10 12 2549*
(อาจารย์รัศมีศักดิ์ รักใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การออกแบบหนังสือสิทธิสตรีเรื่อง “ในความหมายของคำว่าสตรี” “ IN THE MEANING OF FEMALE ” BOOK DESIGN OF WOMEN RIGHTS.
ชื่อ	นางสาวจินตนา อิทธิกำจร
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
ภาควิชา	นิเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2548
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ พรรณศรี ชูอารยะประทีป

บทคัดย่อ

มนุษย์ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “สังคม” ขึ้นมา จากการเกิดสังคมนี้เองทำให้เกิดความแบ่งแยกจากเพศสรีระของแต่ละคนให้มาเป็นเพศสถานะที่เราเรียกกันว่า ชาย – หญิง และจากความต่างในทางด้านสรีระทำให้ผู้ชายถูกมองว่าเป็น “เพศที่สมบูรณ์” ส่วนผู้หญิงเป็น “เพศที่ไม่สมบูรณ์”

การกำหนดจากความแตกต่างนี้นำมาซึ่งวิธีการปฏิบัติที่ต่างกัน แม้จะจัดว่าเป็นมนุษย์ที่อยู่ในสังคมเหมือนกัน แต่ก็ได้รับสิทธิที่ไม่เหมือนกันตั้งแต่ในอดีต ผู้หญิงถูกกดขี่ และถูกจำกัดทางด้านสิทธิของตน ในขณะที่ผู้ชายได้รับโอกาสมากกว่า จนเข้าสู่ยุคที่มีการเรียกร้องสิทธิของตนที่เรียกว่า “สิทธิสตรี” ทำให้ผู้หญิงมีโอกาส และเริ่มทัดเทียมผู้ชาย ในปัจจุบันแม้ว่าผู้หญิงจะขึ้นมาอยู่ในระดับเดียวกับผู้ชายมากขึ้น แต่ก็ยังมีอีกหลายสิ่งที่ไม่ชอบธรรม และยังมีการกดขี่ผู้หญิงอยู่เรียกได้ว่าผู้หญิงยังไม่เท่าเทียมผู้ชายร้อยเปอร์เซ็นต์ เนื่องมาจากธรรมชาติด้านสรีระ วัฒนธรรม ความเชื่อ และความนึกคิดที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในอดีตของสังคม

ในโครงการนี้เป็นการบ่งบอกถึงเรื่องของสตรี ความหมายของเพศหญิงในสังคมปัจจุบันที่มีผลพวงมาจากอดีต โดยสื่อผ่านหนังสือเล่มหนึ่งในรูปแบบที่น่าสนใจมากกว่าการอ่านตัวหนังสือทั้งเล่ม เพื่อสื่อให้เห็น และได้ทำความเข้าใจถึงความไม่เป็นธรรม และการกระทำของสังคมต่อสิ่งที่ถูกเรียกว่า “สตรี”

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปินป็นนี้สำเร็จได้จากความช่วยเหลือของทุกคนรอบกาย

ขอบคุณทุกคนในครอบครัว แม่ และพี่ๆสำหรับความห่วงใยที่มีให้ทุกวัน กำลังใจ คำแนะนำ และ เข้าใจในสิ่งที่เราทำเสมอมา

ขอบคุณอาจารย์ พรรณศรี สำหรับคำแนะนำที่ดีและเป็นประโยชน์มากมาย รวมถึงแรงผลักดันที่ทำให้งานนี้สำเร็จออกมาได้

ขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ชี้แนะ และให้คำปรึกษาเสมอมาตลอดเวลา 4ปี

ขอบคุณเพื่อนๆทุกคน สำหรับความช่วยเหลือ ข้อมูลต่างๆ คำปรึกษาในทุกๆเรื่อง ทั้งยังช่วยคลายความเครียด และความเหงาตลอดเวลาที่เรารู้จักกัน

ขอบคุณนายกิตติที่คอยช่วยเหลือตามคำขอร้องในทุกๆอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
คำนำ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	2
ขอบเขตของโครงการ.....	2
แนวทางบรรลุเป้าหมาย.....	2
2. ข้อมูลเบื้องต้น.....	4
การแบ่งเพศทางสังคม จิตวิเคราะห์ในเรื่องเพศ และสถานภาพของสตรี.....	4
ความเป็นเพศคืออะไร.....	5
การสร้างความเป็นเพศผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม.....	7
ผลที่ตามมาของความเป็นเพศ.....	8
ประโยชน์ของความเป็นเพศในการศึกษาสังคม.....	9
แนวคิด และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในเรื่องเพศ.....	10
ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้หญิง.....	11
สถานภาพของผู้หญิงในสื่อ ศิลปะ และกฎหมาย.....	20
3. สิทธิมนุษยชน และสิทธิสตรี.....	31
ความหมายของสิทธิมนุษยชน.....	31
ความเกี่ยวข้องของสิทธิมนุษยชน กับมนุษย์.....	32
สิทธิมนุษยชนที่ส่งผลต่อสังคม และชีวิตความเป็นอยู่.....	34
สิทธิสตรี.....	35
สตรีนิยม.....	36
กลุ่มสตรีนิยม.....	37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ข้อมูลการออกแบบ.....	39
การออกแบบกราฟฟิก.....	39
ความหมายของการออกแบบกราฟฟิก.....	39
เป้าหมายของการออกแบบ.....	39
กลุ่มเป้าหมายที่รับข่าวสาร.....	40
สิ่งที่ต้องการจะพูด.....	40
รูปแบบ และกรรมวิธีที่จะใช้สื่อในการนำพาข่าวสาร.....	40
ปัจจัยที่มีผลต่อผู้อ่าน.....	40
SYMBOLISM.....	40
TEXTURE.....	41
COLOR.....	42
ข้อควรคำนึงถึงการ ใช้สี.....	42
การใช้สี.....	44
ความหมาย และอิทธิพลทางด้านจิตวิทยาของสี.....	44
สีในเชิงสัญลักษณ์.....	46
วัฒนธรรมทางสายตา.....	47
ความฉลาดของลูกตา.....	47
สัญศาสตร์.....	48
มายาคติในงาน.....	50
5. การสร้างสรรค์ผลงาน.....	52
สรุป และวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
แนวทางในการออกแบบ.....	53
สรุปผลงาน.....	54
รูปแบบภาพประกอบ GRAPHIC ELEMENT และการเลือกสี.....	55
รูปแบบการจัดหน้ากระดาษ.....	58
การออกแบบปก.....	59
วิเคราะห์ผลงาน.....	60
ผลงานจริง.....	65
บทสรุป.....	81
บรรณานุกรม.....	82

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่ 5.1	ตัวอย่างรูปแบบภาพประกอบภายในเล่ม.....	55
ภาพที่ 5.2	ลาย GRAPHIC ELEMENT ที่นำมาใช้.....	56
ภาพที่ 5.3	การคัดเลือกสี และสีที่เลือกใช้.....	57
ภาพที่ 5.4	รูปแบบGRIDที่วางไว้.....	58
ภาพที่ 5.5	ตัวอย่างหน้ากระดาษที่จัดวางแล้ว.....	58
ภาพที่ 5.6	ภาพชุดชั้นในที่ใช้เป็นปก.....	59
ภาพที่ 5.7	ชื่อเรื่องของหนังสือ.....	59
ภาพที่ 5.8	รูปแบบภาพประกอบที่ใช้ในงาน.....	60
ภาพที่ 5.9	ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 2.....	61
ภาพที่ 5.10	ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 3.....	62
ภาพที่ 5.11	ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 4.....	63
ภาพที่ 5.12	ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 5.....	64
ผลงานจริง		
	หน้าที่ 1-2.....	65
	หน้าที่ 3-4.....	65
	หน้าที่ 5-6.....	66
	หน้าที่ 7-8.....	66
	หน้าที่ 9-10.....	67
	หน้าที่ 11-12.....	67
	หน้าที่ 13-14.....	68
	หน้าที่ 15-16.....	68
	หน้าที่ 17-18.....	69
	หน้าที่ 19-20.....	69
	หน้าที่ 21-22.....	70
	หน้าที่ 23-24.....	70
	หน้าที่ 25-26.....	71
	หน้าที่ 27-28.....	71
	หน้าที่ 29-30.....	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ 31-32.....	72
หน้าที่ 33-34.....	73
หน้าที่ 35-36.....	73
หน้าที่ 37-38.....	74
หน้าที่ 39-40.....	74
หน้าที่ 41-42.....	75
หน้าที่ 43-44.....	75
หน้าที่ 45-46.....	76
หน้าที่ 47-48.....	76
หน้าที่ 49-50.....	77
หน้าที่ 51-52.....	77
หน้าที่ 53-54.....	78
หน้าที่ 55-56.....	78
หน้าที่ 57-58.....	80
หน้าที่ 59-60.....	80
ปกและรูปเล่ม	
ภาพปกด้านหน้า-หลัง และด้านข้าง.....	81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ชื่อโครงการ

การออกแบบหนังสือสิทธิสตรีเรื่อง “ในความหมายของคำว่าสตรี”

ความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ

ความไม่เป็นธรรมในเรื่องสิทธิ และการปฏิบัติต่อสตรีนั้นมีการแทรกแซงอยู่ในสังคมมาช้านาน การถูกกำหนดความรู้ หน้าที่ การวางตัวของสตรีที่ถูกตั้งสอน และยึดถือกันเรื่อยมาทำให้สตรีมีสถานะอยู่ล่างบุรุษเสมอมา แม้ว่าในปัจจุบันสิทธิ และหน้าที่ของสตรีจะเปิดกว้าง และได้รับโอกาสมากขึ้น แต่ผลจากรากเหง้าทางวัฒนธรรมของสังคม หรือจากธรรมชาติทางเพศสรีระก็ยังคงทำให้ผู้หญิงเสียเปรียบอยู่ดี แม้จะมีการเรียกร้องสิทธิสตรี หรือมีการสร้างกลุ่มสตรีนิยมขึ้นมามากมาย แต่ก็ไม่สามารถช่วยให้ปัญหาที่มีอยู่ในการแบ่งชนชั้นทางเพศนี้หายไปได้หมดจากโลก

จากการบอกเล่าเรื่องราวของสตรีที่ไม่เป็นธรรม และสิ่งที่สตรีต้องแบกรับจากการสร้างสังคมที่ตั้งเรื่องการแบ่งเพศขึ้นและการปลูกฝังว่าเพศแต่ละเพศนั้นควรเป็นอย่างไร สวมเสื้อผ้าอย่างไร ประพฤติตัวแบบไหนถึงจะบอกว่าเป็นเพศชาย หรือหญิงตามบรรทัดฐานของสังคมในยุคปัจจุบัน ที่ความสัมพันธ์ระหว่างเพศสรีระกับเพศสถานะเป็นไปในรูปแบบ “Anatomy is destiny” กล่าวคือเพศสรีระ เป็นตัวกำหนดเพศสถานะ และจากการกำหนดนี้ นำพามาซึ่งการยกเพศชายซึ่งถือว่าเป็นเพศที่สมบูรณ์ และแข็งแรงกว่าขึ้นมาเหนือผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงถูกกดขี่ ไม่ได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาคเท่าที่ควรในระบอบสังคมที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันนี้

ดังนั้นการหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาเสนอในสังคมที่ไม่มีความเป็นธรรมเท่าที่ควรนี้เป็นการนำเสนอมุมมองของสตรีที่เห็น และได้เรียนรู้มาเพื่อเป็นการเผยแพร่ และชี้ให้เห็นสิทธิที่สตรีควรจะได้รับจากสังคม และเพื่อให้ตระหนักถึงความเท่าเทียมด้านสิทธิเสรีภาพ ความสามารถของเพศหญิงที่ไม่ค่อยคุณค่าไปกว่าเพศชาย ผ่านการออกแบบสื่อในรูปแบบของหนังสือที่มีความทันสมัย และน่าสนใจมากขึ้น นอกเหนือจากหนังสือในเรื่องสิทธิสตรีที่มักจะเป็นหนังสือต่างประเทศเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่ เพื่อที่จะดึงดูดความสนใจของผู้คนให้เห็น และรับรู้ถึงปัญหาเรื่องนี้มากกว่าที่ผ่านมา ซึ่งมีเพียงกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้นที่รับรู้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาการออกแบบ ที่เป็นลักษณะในเชิงการสื่อสารด้วย ภาพ และคำที่สามารถให้ ข้อมูล และบอกเล่าเรื่องราวที่ต้องกรนำเสนอได้
2. ศึกษาการออกแบบกราฟฟิกในรูปแบบของ BOOK DESIGN เพื่อให้รูปแบบน่าสนใจ ทันสมัยมากขึ้นกว่ารูปแบบเดิมๆ
3. ศึกษาด้านการใช้สีในแบบ 3 TONES เพื่อเป็นการสร้างกราฟฟิกที่ใช้สีน้อย และให้ สอดคล้องกับประเด็นเรื่องที่จะนำเสนอ

ขอบเขตของโครงการ

หนังสือเกี่ยวกับสิทธิสตรีเรื่อง “ในความหมายของคำว่าสตรี” พิมพ์สี จำนวน 60 หน้า พร้อมนำเสนอข้อมูลภายในเล่มดังนี้

1. การกำเนิดมนุษย์ และการแบ่งเพศ
2. ความเท่าเทียมในสังคม
3. สถานภาพ และบทบาท
4. สถานะที่เป็นฝ่ายถูกกระทำ และการถูกกดขี่
5. ผู้หญิงในประวัติศาสตร์ และการสิ้นสุดของการแบ่งเพศ

แนวทางบรรณวิทยุเป้าหมาย

1. ศึกษา และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของสตรี กับสังคม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับนำไปออกแบบ
2. ศึกษาการออกแบบภาพกราฟฟิก และตัวอย่างงานรวมถึงวิธีการนำเสนอ
3. ศึกษาการออกแบบในเรื่องของ BOOK DESIGN และการจัดหน้าหนังสือ
4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
 - จัดแบ่งหมวดหมู่ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เลือกรูปแบบกราฟฟิกในการนำเสนอในแต่ละหมวด
- 5. สรุปขอบเขต และลักษณะงานโดยรวม
- 6. เริ่มออกแบบตามแนวทางที่กำหนดไว้
- 7. พัฒนาแบบร่าง และปรับปรุงข้อมูล
- 8. การสร้างสรรค์ผลงานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลเบื้องต้น

การแบ่งเพศทางสังคม จิตวิเคราะห์ในเรื่องเพศ และสถานภาพของสตรี

ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายทางสรีระได้นำไปสู่ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันในทางอื่นๆด้วย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด จิตใจ และอารมณ์ ความเชื่อเช่นนี้ได้มีมาเป็นเวลานานนับพันปี ความแตกต่างดังกล่าวมักถูกมองว่าเป็นความแตกต่างที่มีมา “ตามธรรมชาติ” ซึ่งหมายความว่า ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การเชื่อที่ว่าผู้หญิงมีความแตกต่างจากผู้ชายได้นำไปสู่สถานะของผู้หญิงที่ด้อยกว่าผู้ชาย เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีเหตุผลชอบใช้อารมณ์ นำไปสู่การที่สังคมไม่ยอมรับผู้หญิงให้เป็นผู้บริหารเพราะมีคุณสมบัติทางเพศที่ไม่เหมาะสม ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงไม่เก่งทางคณิตศาสตร์ ไม่มีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ วิศวกรซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีและมีเกียรติในสังคม หรือผู้หญิงจะเป็นได้เพียงกรรมกรไร้ฝีมือในโรงงาน ไม่สามารถเป็นช่างเครื่องยนต์ได้ เพราะผู้หญิงถูกมองว่าไม่มีความสามารถทางช่าง ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงมีคุณสมบัติหรือความสามารถทางเพศในการดูแลผู้อื่น เช่น เด็ก คนแก่ ทำให้ ผู้หญิงต้องเป็นผู้รับภาระหลักในการดูแลลูกและคนในครอบครัว แม้ว่าผู้หญิงจะทำงานนอกบ้านด้วยก็ตาม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงประมาณสองร้อยปีที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ การเกิดและการยอมรับในเรื่องสิทธิมนุษยชน การให้ความสำคัญกับความเป็นประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงการผลิตแบบเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้ทำให้ผู้หญิงส่วนหนึ่งได้รับโอกาสการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้หญิงได้ทำงานนอกบ้านมากขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อความเชื่อเดิมๆ ที่มองว่าผู้หญิงมีสถานะที่ด้อยกว่าชาย และความแตกต่างของผู้หญิงและผู้ชายเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ว่าจริงหรือไม่ รวมทั้งการพยายามหาคำตอบว่าทำไมความเชื่อเช่นนี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้มาเป็นเวลานาน การเกิดการตั้งคำถามและการหาคำอธิบายนี้ คือ ความคิดเรื่องสิทธิสตรี หรือ สตรีนิยม (Feminism) ความคิดนี้ได้รับความสนใจและการกล่าวถึงอย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ ในโลก ในช่วง 30 ปีหลังของศตวรรษที่ 20 ความคิดเรื่องสิทธิสตรีจะให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นหญิงและความเป็นชาย และได้ใช้ความคิดรวบยอดในเรื่อง ความเป็นเพศ (Gender) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่สำคัญ

ความเป็นเพศคืออะไร

ในขณะที่เพศ(sex) หมายถึงความแตกต่างทางสรีระ ความเป็นเพศหมายถึง องค์ความรู้ที่สร้างความหมายให้กับความแตกต่างทางร่างกาย เป็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจิตวิทยาระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ความเป็นเพศเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสังคม เป็นการการจัดการทางสังคมของความแตกต่างระหว่างเพศในด้านต่างๆ(scutt 1988) เป็นพฤติกรรมที่ถูกเรียนรู้ทางสังคม และเป็นความคาดหวังของสังคมที่สัมพันธ์กับเพศสองเพศ เพศหญิงเพศชายเป็นข้อเท็จจริงทางสรีระ แต่การจะกลายเป็นผู้หญิงหรือเป็นผู้ชายเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ วัฒนธรรมสร้างความเป็นหญิงเป็นชายในสังคมขึ้น วัฒนธรรมเป็นตัวสร้างความเป็นเพศ วัฒนธรรมเป็นผู้บอกให้เราควรปฏิบัติตัวอย่างใด คิดอย่างไร และเราควรคาดหวังอะไรจากผู้อื่น และเมื่อวัฒนธรรมเป็นผู้กำหนดความเป็นหญิงความเป็นชาย วัฒนธรรมก็เป็นผู้บอกผู้หญิงและผู้ชายควรต้องทำอะไร เช่น ผู้หญิง (ในวัฒนธรรมไทย) ต้องเป็นคนเรียบร้อย ไม่พูดเสียงดัง ไม่สบถ ในขณะที่ผู้ชายไม่ถูกคาดหวังให้เป็นเช่นนั้น หรือภรรยาต้องเชื่อฟังสามี สามีต้องเป็นผู้นำในครอบครัว หรือผู้หญิงต้องให้ความสำคัญกับหน้าที่ของภรรยาและแม่มากกว่าการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

ในขณะที่ผู้ชายต้องทำงานเพื่อประสบความสำเร็จซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด หรือผู้ชายต้องเป็นผู้เกี่ยวพาราตี ถ้าผู้หญิงคนใดเป็นผู้เกี่ยวพาราตีผู้ชายก่อนผู้หญิงคนนั้นจะถูกดำเนินจากสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นความคาดหวังที่สังคมมีต่อความเป็นหญิงความเป็นชาย และถ้าใครไม่ทำตามที่สังคมคาดหวัง ก็จะพบกับสิทธิขานุมัติ (Sanction) จากสังคมในเชิงลบ เช่น การตักเตือนหรือเยาะเย้ยถากถาง สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ทำให้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายในสังคมต้องปฏิบัติตามที่วัฒนธรรมในสังคมกำหนด และเนื่องจากความเป็นหญิงความเป็นชายในสังคมถูกกำหนดจากวัฒนธรรม ดังนั้นความเป็นหญิงความเป็นชายจะแปรเปลี่ยนไปตามเวลาและสถานที่ กล่าวคือ ความเป็นหญิงความเป็นชายในยุคสมัยหนึ่งอาจไม่เป็นความเป็นหญิงความเป็นชายในอีกยุคสมัยหนึ่ง เช่น สังคมไทยในอดีตผู้หญิงในชนชั้นกลางหรือชนชั้นสูงถูกคาดหวังให้อยู่อยู่กับบ้าน ดูแลครอบครัว การทำงานนอกบ้านถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ดีเกียรติ แต่ในปัจจุบันการทำงานนอกบ้านของผู้หญิงเป็นเรื่องปกติและในบางส่วนเป็นความจำเป็นของครอบครัว นอกจากนี้ความเป็นชายความเป็นหญิงที่ถูกคาดหวังจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคมจะไม่เหมือนกันในแต่ละสังคมด้วย เช่น ผู้หญิงในชนบทภาคเหนือมีอิสระในการเลือกคู่มากกว่าผู้หญิงในชนบทภาคใต้ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การอ้างว่ามีธรรมชาติของผู้หญิงและธรรมชาติของผู้ชายที่แน่นอน เป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อถือ หรืออย่างน้อยก็ยังไม่มีความน่าเชื่อถือมาสนับสนุน

นอกจากแตกต่างกันตามเวลาและสถานที่แล้ว การให้ความหมายทางสังคมต่อความเป็นเพศยังเป็นผลจากสถาบันทางเศรษฐกิจและสถาบันทางการเมืองในแต่ละยุคสมัยและในแต่ละสังคมด้วย เช่น ในช่วงเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้หญิงโดยเฉพาะในประเทศที่เข้าร่วมสงคราม ผู้ชายต้องออกไปรบ ผู้หญิงถูกเรียกร้องให้ออกมาทำงานทั้งในโรงงานอุตสาหกรรม และในงานด้านอื่นๆ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจดำเนินไปได้ แต่เมื่อสงครามยุติลง ผู้หญิงถูกผลักออกจากตลาดแรงงานเพื่อให้ผู้ชายมีงานทำ และผู้หญิงก็ถูกบอกว่หน้าที่ของผู้หญิงหรือสิ่งที่ผู้หญิงทำได้ดีที่สุด คือดูแลบ้านและครอบครัว

กรณีการแบ่งหน้าที่ของผู้หญิงและชายให้แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดเกิดขึ้นจากระบบคิดที่แบ่งสังคมออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสาธารณะ (Public) อันได้แก่ เรื่องนอกบ้านหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและบอกว่าส่วนนี้เป็นโลกหรือสังคมของผู้ชาย อีกส่วนถือว่าเป็นเรื่องชีวิตส่วนตัว (Private) อันได้แก่ เรื่องในบ้าน หรือการดูแลบ้านเรือนและสมาชิกภายในครอบครัว โดยมองว่าส่วนนี้เป็นโลกของผู้หญิง ระบบคิดนี้เริ่มเกิดขึ้นในสังคมตะวันตก เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม การผลิตแบบอุตสาหกรรมทำให้งานและบ้านถูกแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด อุดมการณ์ความเป็นแม่บ้าน (Ideology of Domesticity) ได้ถูกสร้างขึ้นและจำกัดบทบาทผู้หญิงให้อยู่ภายในโลกของครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้หญิงชนชั้นกลางและชนชั้นสูง

ความเป็นเพศ เป็นความคิดรวบยอดที่แตกต่างจากเรื่องบทบาททางเพศ เพราะความเป็นเพศมีความหมายที่กว้างกว่าบทบาททางเพศ บทบาททางเพศหมายถึงความถึงแบบแผนต่างๆ ที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ของความเป็นเพศ เช่น บทบาทในการดูแลลูกเป็นของผู้หญิง บทบาทในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเป็นของผู้ชาย แต่ความเป็นเพศมีความหมายที่มากกว่านั้น เพราะฉะนั้น การทำความเข้าใจต่อความเป็นเพศต้องไม่ถูกลดลงเพียงการทำความเข้าใจในเรื่องบทบาทที่แสดงออกในสังคมนั้น ในความสัมพันธ์หญิง-ชายยังมีแง่มุมอื่นๆ ที่ไม่ได้ถูกสะท้อนออกมาในเรื่องของบทบาท เช่น ความรู้สึกที่ผู้หญิงรู้สึกว่าคุณค่าชาย ความรู้สึกที่ต้องการพึ่งพิงผู้ชาย ความรู้สึกที่ต้องการมีผู้ชายในชีวิตเพื่อให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความหมายของความเป็นเพศทั้งสิ้น

การสร้างความเป็นเพศผ่านกระบวนการจัดเวลาทางสังคม

คุณลักษณะของแต่ละเพศที่ปรากฏไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่ได้ถูกสร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการจัดเวลาทางสังคมที่ซับซ้อน และซึมซับเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นตัวตนของคนในสังคม ความเป็นเพศเป็นตัวกำหนดความเป็นตัวตน ทักษะ และความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่นของคนในแต่ละเพศ กระบวนการจัดเวลาทางเพศจะเริ่มตั้งแต่เด็กเกิด ในช่วงที่ยังเป็นเด็กอ่อน อาจจะยังไม่แตกต่างกันนักในการเลี้ยงดูของทั้งสองเพศ แต่พบได้บ้างในเรื่องการเน้นที่อวัยวะทางเพศที่แตกต่างกัน เช่น ในการศึกษาของ สตีเฟน สปาร์ค (Stephen Sparkes) เรื่อง *Body and Space: Socialization and Gender Hierarchy among the Shan and Isan* (1996) ศึกษาการเลี้ยงดูเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายในพม่าที่แม่ฮ่องสอน พบว่า คนในชุมชนให้ความสำคัญกับอวัยวะเพศของเด็กอ่อนเพศชาย โดยการจับและนำมาเป็นของเล่นในที่สาธารณะ ในขณะที่อวัยวะเพศของเด็กอ่อนเพศหญิงถูกมองว่าเป็นของไม่สวย เป็นเรื่องที่ต้องปกปิด ซึ่งผู้ศึกษาอธิบายว่าการแสดงออกของคนในชุมชนเช่นนี้ ทำให้เด็กผู้หญิงรู้สึกว่า ตนเองมีความด้อยมีความน่าอับอายอยู่ในตัวเอง ซึ่งจะติดอยู่ในความนึกคิดของเด็กจนโตเป็นผู้ใหญ่ และไม่ว่าในสังคมใดก็ตาม ความแตกต่างในเรื่องการเลี้ยงดูจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเด็กโตขึ้น เด็กผู้ชายมีโอกาสเล่นได้ในทุกที่และเล่นนอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ ของเล่นของเด็กผู้ชายจะมีความหลากหลายและเกมส์ที่เล่นจะมีกฎเกณฑ์และซับซ้อน มีจุดมุ่งหมาย และเป็นการแข่งขัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเตรียมให้ผู้ชายมีทักษะในการจัดการและความเป็นผู้นำ ในขณะที่เด็กผู้หญิงจะถูกจำกัดให้เล่นแต่ในบ้าน ของเล่นมีเพียงไม่กี่ชนิด การเล่นไม่มีกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อน เช่น เล่นขายของ เล่นตุ๊กตา ช่วยแม่ทำกับข้าว นอกจากนี้หนังสืออ่านเล่นของเด็กหรือหนังสือการ์ตูน จะกำหนดความเป็นหญิงความเป็นชายอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเจ้าหญิง เจ้าชาย หรือเรื่องอื่นๆ ผู้หญิงก็คือ ผู้ตาม คือ แม่บ้าน คือ ผู้ดูแลครอบครัว ผู้พึ่งพิง ในขณะที่ผู้ชายคือผู้นำ ผู้ปกป้อง ผู้เสนอความเห็น ผู้ตัดสินใจ

เมื่อเด็กเข้าโรงเรียน เด็กพบกับความคาดหวังของครู ความสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งล้วนมีส่วนสร้างทักษะที่เชื่อว่าเหมาะกับเพศที่แตกต่างกัน ผู้หญิงถูกเชื่อว่าเหมาะที่จะเรียนทางศิลปศาสตร์ ขณะที่ผู้ชายถูกมองว่าเหมาะที่จะเรียนทางวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้หญิงไม่ค่อยมีความสนใจเรียนทางวิทยาศาสตร์เพราะเชื่อเสียแล้วว่าตนเองไม่มีทักษะ รวมทั้งผู้หญิงจะถูกจำกัดโอกาสในการทำงานในบางอาชีพที่ถูกเชื่อว่าเป็นอาชีพของผู้ชาย สิ่งเหล่านี้เป็นเสมือนการกำหนดเส้นทางให้ผู้หญิงเดินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในสังคมปัจจุบันการจัดเวลาทางเพศที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าครอบครัว โรงเรียน หรือกลุ่มเพื่อน คือ สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย โฆษณา ภาพยนตร์ ส่วนสร้างและเสริมความเป็นหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นชายตามประเพณีนิยม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณค่าของสาวบริสุทธิ์ ความเป็นแม่บ้านแม่เรือน ผู้หญิงกับความสวย ความสาว ในขณะที่ผู้ชายถูกสะท้อนควบคู่กับการทำงาน การเป็นผู้นำ ความเป็นผู้กล้า ในสังคมที่เป็นเช่นนี้ จึงไม่น่าแปลกที่คนในสังคมไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายยังมี คุณลักษณะที่ดูแตกต่างกันและยังมีความเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้

ผลที่ตามมาของความเป็นเพศ

การที่สังคมกำหนดความเป็นเพศขึ้น โดยให้ผู้หญิงมีคุณลักษณะบางอย่าง และผู้ชายมีคุณลักษณะบางอย่างและเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ นำไปสู่การกำหนดบทบาทหน้าที่รวมทั้งสถานะสูงต่ำที่แตกต่างกันของคนสองเพศ ผู้หญิงอยู่ในสภาพเป็นผู้ที่ด้อยกว่า เป็นผู้ตาม เป็นผู้ถูกกำหนด ในขณะที่ผู้ชายอยู่ในฐานะที่เหนือกว่า เป็นผู้นำ เป็นผู้กำหนด ตัวอย่างเช่น การเชื่อว่าผู้หญิงมีหน้าที่หลักในการเลี้ยงดูและดูแลครอบครัว นำไปสู่การที่ครอบครัวไม่สนับสนุนให้เด็กผู้หญิงได้รับการศึกษา โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีฐานะไม่ค้ำนัก แต่เด็กผู้ชายจะได้รับการศึกษา เพราะเชื่อว่าผู้ชายมีหน้าที่ในการเป็นผู้นำของครอบครัว ความเชื่อเช่นนี้ ทำให้ผู้หญิงในโลกนี้มีสัดส่วนของการไม่รู้หนังสือจำนวนมากกว่าผู้ชาย และเนื่องจากด้อยทางการศึกษารวมทั้งความเชื่อที่ว่าผู้หญิงไม่มีทักษะทางเครื่องยนต์กลไก ทำให้ผู้หญิงส่วนใหญ่ในโลกนี้เช่นกันที่มีสัดส่วนที่ต้องทำงานไร้ทักษะและได้รับการจ้างแรงงานต่ำมากกว่าชาย นำไปสู่การที่ผู้หญิงอยู่ในกลุ่มของผู้ยากจนในสัดส่วนที่มากกว่าชาย

การเชื่อว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีเหตุผล ไม่สามารถคิดอะไรที่ซับซ้อนได้ ไม่สามารถคิดอะไรในระดับที่นอกเหนือจากประสบการณ์ได้ ไม่สามารถตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญได้ ทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้สนใจและไม่ได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำไม่ว่าในระดับใด และทำให้ในโลกนี้จึงมีสัดส่วนของผู้หญิงที่อยู่ในระดับนำที่มีโอกาสในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลต่อชีวิตของคนจำนวนมากน้อยมาก ทั้งๆ ที่ผู้หญิงมีอยู่ครึ่งหนึ่งในโลกนี้

การเชื่อว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ผู้หญิงเป็นผู้รองรับ ไม่สามารถเป็นผู้แสดง (Passive) และต้องเป็นสาวบริสุทธิ์ ในขณะที่ผู้ชายเป็นผู้ที่ต้องแสดง ทำให้ผู้หญิงไม่กล้าเสนอหรือต่อรองในการใช้เครื่องมือคุมกำเนิด เพราะกลัวถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีหรือมีประสบการณ์ ในเรื่องเพศมาก่อน ผลที่ตามมา คือผู้หญิงต้องแบกรับภาระการตั้งท้องและรับผิดชอบต่อเด็กที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิด หรือคิดโรคทางเพศอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างที่ทำให้เห็นว่า เมื่อความเป็นหญิงความเป็นชายถูกสร้างให้มีความแตกต่าง ความแตกต่างกันดังกล่าว ได้ทำให้ผู้หญิงอยู่ในสถานะที่ด้อยโอกาสกว่าผู้ชายทั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม

ประโยชน์ของความเป็นเพศในการศึกษาสังคม

ในการศึกษาสังคมที่ปฏิบัติกันมาหรือที่ยังมีการทำเป็นส่วนใหญ่ในขณะนี้คือ เมื่อต้องการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น จะพิจารณาคนในสังคมแบบรวม ไม่แบ่งแยกเพศ หรือบางครั้งก็ใช้การศึกษาข้อมูลของผู้ชายและถือว่าเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด ซึ่งในการศึกษาสังคมลักษณะนี้ได้ถูกนักสตรีนิยม วิพากษ์วิจารณ์อย่างมากว่า เป็นการครอบงำในวงการวิชาการที่มีชายเป็นใหญ่ เพราะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงมีน้อยมาก ผู้หญิงจะไม่ได้ได้รับความสนใจในการศึกษาหรือถ้าได้รับการศึกษาก็เป็นเพียงข้อมูลประกอบเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้มาจากการที่ผู้หญิงถูกมองว่าไม่มีส่วนสำคัญในการกำหนดสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น และอาจจะเพราะนักวิชาการที่เป็นผู้หญิงมีจำนวนที่น้อยกว่าชายมาก เพราะฉะนั้นจะพบว่าในการศึกษาสังคมไม่ว่าในด้านใดก็ตามมักไม่ค่อยมีเรื่องของผู้หญิงปรากฏออกมา ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต การรวมกลุ่ม การจัดการความขัดแย้ง ระบบความคิด ใดๆ ที่ในทุกสังคมมีผู้หญิงอยู่ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ดังนั้นเมื่อมีความคิดสตรีนิยมเกิดขึ้น ความคิดรวบยอดความเป็นเพศจึงถูกมองว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาสังคม เพราะทำให้เราได้เรียนรู้ถึงประชากรอีกครั้งหนึ่งของสังคม ที่มีส่วนสัมพันธ์กับความเป็นไปในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้นต่อสังคมนั้น ตัวอย่างเช่น ถ้ามีการศึกษาสังคมที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง และเห็นว่าหมู่บ้านนี้มีเศรษฐกิจที่ดี มีเงินไหลเวียนในชุมชน ถ้าพิจารณาสังคมแบบรวมๆ อาจสรุปว่าการพัฒนาของรัฐประสบความสำเร็จ แต่ถ้านำความเป็นเพศมาพิจารณาอาจพบว่าเงินที่สะสมอยู่ในหมู่บ้านเป็นเงินที่ได้จากการไปค้าประเวณีของผู้หญิงในหมู่บ้าน ข้อสรุปในเรื่องการพัฒนาคงเป็นในด้านที่ตรงกันข้าม

อีกตัวอย่างของการศึกษาทางสังคมวิทยาที่ไม่ได้มีการพิจารณาถึงมิติของความเป็นเพศ คือ การศึกษาในเรื่องการแบ่งช่วงชั้นทางสังคม ซึ่งทำการวิเคราะห์และอธิบายถึงความแตกต่างหรือความไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มคน ในกรอบความคิดที่ใช้ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมกันที่ผ่านมา ไม่ได้ตระหนักและไม่ได้รวมความเป็นเพศว่าเป็นมิติหนึ่งของการแบ่งช่วงชั้นทางสังคม ใดๆ ที่ผู้หญิงเป็นกลุ่มคนที่อยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าหรือไม่มีความเท่าเทียมกับผู้ชายอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการทำความเข้าใจสังคมโดยพิจารณาถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้หญิงในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะมีส่วนช่วยในการอธิบาย ปรากฏการณ์สังคมในด้านต่างๆ ได้สมบูรณ์ขึ้น

แนวคิด และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในเรื่องเพศ

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางเพศในระยะองค์เพศของ Sigmund Freud -- ปมโอดิปุส (Oedipus Complex) : ในเด็กผู้ชายจะปรารถนาแม่ แต่เมื่อรับรู้ และยอมรับอำนาจของพ่อก็กลัวที่จะถูกตอน เด็กจึงพัฒนาความเป็นชายตามแบบพ่อ ขณะที่เด็กผู้หญิงจะมีปมอิจฉาลึงค์ (penis envy) ต้องการครอบครองพ่อ แต่ภายหลังเรียนรู้ว่าเป็นไปไม่ได้ จึงเริ่มถ้ายแบบแม่ จากทฤษฎีนี้ของฟรอยด์เด็กจะต้องถ้ายแบบจากพ่อ หรือแม่ที่มีเพศสรีระที่ตรงกับตน และปรารถนาเพศตรงข้าม

2. ทฤษฎีที่อยู่บนฐานความเชื่อแบบ Phallogentrism หรือการเอาลึงค์เป็นศูนย์กลาง : เพศชายมีลึงค์ ส่วนเพศหญิง คือเพศที่ไม่มี จึงใช้เพศชายเป็นหลักในการนิยามเพศว่าเพศหญิงมีความต้องการครอบครองลึงค์ แต่ไม่สามารถทำได้ ทำให้ผู้หญิงชดเชยด้วยการอยากมีลูก เป็นต้น ความเชื่อแบบนี้เป็นการทำให้วิทยาศาสตร์กลายเป็นเรื่องธรรมชาติที่ไม่อาจโต้แย้งได้ การแบ่งเพศชาย-หญิงจากการ “มี” หรือ “ขาด” แบบนี้ถือเป็นมุมมองแบบ sexual indifferent คือเพศชายถือเป็นเพศที่สมบูรณ์ ส่วนเพศหญิงเป็นเพียงด้านที่ขาดของเพศชายจึง “ไม่สมบูรณ์” เพศหญิงจึงเป็นได้แค่ด้านลบของเพศชายเท่านั้น

3. แนวคิดของ Judith Butler : เป็นการสร้างแนวคิดที่ตรงข้ามกับฟรอยด์ จากการตั้งข้อสังเกตที่ว่าหากชีวภาพเป็นตัวกำหนดเพศจริงอย่างที่ฟรอยด์เชื่อ เหตุใดทั้งเพศสถานะ และเพศสรีระจึงมีแค่ชาย-หญิงพ้องตรงกันพอดี ในเมื่อเพศสถานะเป็นสิ่งที่สร้างทางสังคม และวัฒนธรรม ดังนั้นมันจึงไม่จำเป็นต้องเป็นชาย-หญิงตายตัวเหมือนเพศสรีระ แล้วการแบ่งเพศสรีระมาจากไหน...ธรรมชาติ ชีวภาพ โครโมโซม ฮอร์โมน หรืออะไรกันแน่ Butler เสนอว่า เป็นไปได้ไหมว่าข้อเท็จจริงของวิทยาศาสตร์ในเรื่องเพศสรีระนั้นถูกสร้างขึ้นเช่นเดียวกับ เพศสถานะซึ่งอาจเกิดขึ้นก่อนแล้วค่อยย้อนกลับไปสร้างเพศสรีระให้มีเพียงแค่ชาย-หญิง จากนั้นก็พยายามกลบเกลื่อนความเป็นสิ่งสร้างของเพศสรีระไว้ด้วยการกล่าวอ้างความเป็นวิทยาศาสตร์ และความเป็นธรรมชาติ ตามข้อเสนอของ Butler นั้นเชื่อว่าเพศสถานะเป็นตัวกำหนดเพศสรีระ และเชื่ออีกว่าเพศสรีระแบบที่มีเพียงชาย-หญิง ถูกผลิตขึ้นจากวาทกรรมทางวิทยาศาสตร์ เพื่อรับใช้อุดมการณ์แบบ “Compulsory Heterosexuality” หรือรักต่างเพศภาคบังคับ ที่เชื่อว่าความสัมพันธ์ทางเพศที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถูกทำนองคลองธรรม คือความสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิงเท่านั้น การกำหนดให้เพศสรีระมีเพียงชาย-หญิงนั้นก็เพื่อให้สอดคล้องกับอุดมการณ์นี้ ดังนั้นแล้วเพศสถานะจึงไม่จำเป็นต้องถูกกำหนดตายตัวให้ตรงกันกับเพศสรีระดังที่ฟรอยด์เสนอ

ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้หญิง

1.สถานภาพของผู้หญิงในยุคกรีกและโรมันโบราณ

สถานภาพของผู้หญิงในโลกตะวันตกได้รับการก่อรูปก่อร่างขึ้นมาโดยความคิดของกรีกและโรมัน และโดยชนบประเพณีทางศาสนาฮิวและคริสตศาสนา

ในโลกคลาสสิกของกรีกและโรมัน ผู้ชายที่เป็นพลเมืองที่มีภาระรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ ส่วนผู้หญิงนั้นเป็นบุคคลที่ต้องทำหน้าที่ดูแลพลเมืองเล็กๆและจัดการในเรื่องครอบครัว ในวัฒนธรรมทั้งสองนี้ ผู้หญิงที่มีฐานะยากจนจะต้องแสวงหาหนทางที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และในครอบครัวชาวนา ผู้หญิงจะต้องทำงานในไร่นา แต่อย่างไรก็ตาม, มีความแตกต่างอย่างสำคัญในการดำรงอยู่ระหว่างสองสังคมอันนี้ในเรื่องความเป็นอยู่ของพลเมืองผู้หญิง

ในเอเธนส์, ผู้หญิงได้ถูกพิจารณาว่าด้อยค่ากว่าผู้ชาย แม้ว่าเพลโตจะอ้างเหตุผลว่า ผู้หญิงที่มีความสามารถหรือฉลาดหลักแหลมส่วนใหญ่ ควรจะได้รับการฝึกฝนและได้รับการศึกษาเพื่อที่จะเป็นผู้นำ แต่ทัศนะซึ่งมีอยู่ทั่วไปกลับเดินตามความเชื่อของอริสโตเติลที่ว่า “ผู้หญิงควรจะมีลักษณะยอมจำนนหรือเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำ(passive) ว่างอนอ่อนง่าย, เชื่อฟัง, และไม่มีปากมีเสียง”

ตามอุดมคติแล้ว, ผู้หญิงจะทิ้งบ้านของตนออกมาได้ก็แต่เพียงเพื่อที่จะไปร่วมงานศพและไปร่วมพิธีเฉลิมฉลองที่เกี่ยวกับศาสนาบางอย่างเท่านั้น ส่วนในทางกฎหมายแล้ว ผู้หญิงไม่มีสิทธิควบคุมเหนือทรัพย์สินสมบัติที่พวกเขาได้รับมรดกหรือเป็นของตนเอง โดยปกติภรรยาทั้งหลายจะได้รับการศึกษาน้อยกว่าสามีและที่สำคัญก็คือจะอายุน้อยกว่าสามี ผู้ซึ่งเป็นผู้เลือกพวกเขามาเป็นภรรยาของพวกเขา ผู้หญิงมีสิทธิอันชอบธรรมอันหนึ่งในเรื่องคอกผลเกี่ยวกับสินเดิมของตน(ในฐานะแม่หม้าย)ถ้ามีการหย่าร้าง และพวกเขาจะได้รับความเป็นอิสระบางอย่างโดยอายุ

ตลอดช่วงเวลาในยุคสมัยโรมัน ผู้หญิงได้รับสิทธิอันชอบธรรมที่จะเกี่ยวข้องกับหน้าที่ต่างๆทางสังคม และมีสิทธิที่จะดำเนินธุรกิจและเรื่องส่วนตัวของพวกเขา แต่ทั้งหมดนั้น ผู้หญิงที่ยากจนหลายๆจะได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการที่มีขีดไว้ให้บางอย่าง และผู้หญิงที่เป็นคนชั้นสูงจะให้การศึกษากับลูกๆของตนเอง แม้ว่าพวกเขาจะไม่มีสิทธิทางการเมืองต่างๆ แต่ผู้หญิงบางคนมีอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองค่อนข้างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โสเภณีเป็นสิ่งที่ยอมรับร่วมกันในสังคมกรีกและโรมัน โสเภณีต่างๆมีข้อจำกัดต่างๆน้อยกว่าพวกที่เป็นภรรยา และมีการเสนอว่าผู้หญิงโรมันบางคน เป็นไปได้ที่จะขึ้นทะเบียนเป็นโสเภณีเพื่อที่จะได้รับอิสรภาพ ประสบการณ์ของทาสที่เป็นผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไปอย่างน่าสังเกต ทาสผู้หญิงบางคนสนิทสนมกับผู้เป็นเจ้าของพวกเธอ ส่วนบางคนได้รับค่าแรงสำหรับงานที่พวกเธอทำ, อันนี้แตกต่างไปจากเพื่อนๆของพวกเธอเพียงป้ายฉลาก แต่กระนั้นก็มีบางคนที่ถูกฉกฉวยผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและตัดดวงผลประโยชน์ทางเพศด้วย

2. สถานภาพของผู้หญิงในสังคมชาวฮิวและสังคมชาวคริสต์ในช่วงต้น

ผู้หญิงในชนบทประเพณีของสังคมชาวฮิวถูกมองว่าเป็นภรรยาและแม่ ในทางอุดมคติพวกเธอจะมีหน้าที่ในการจัดการในเรื่องครอบครัว เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และเสริมคุณค่าต่างๆขึ้นมา พวกเธอสามารถที่จะรับช่วงสืบทอดทรัพย์สมบัติได้ แต่การทำนิติกรรมหรือสัญญาข้อตกลงใดๆของพวกเธอไม่ได้รับการยินยอมให้มีโดยพ่อหรือสามีของพวกเธอ ผู้หญิงจะต้องรับผิดชอบสำหรับการฝึกฝนเรื่องทางศาสนาของพวกเด็กๆ แต่ก็ไม่มีบทบาททางศาสนาในที่สาธารณะใดๆ การมีสามีหรือภรรยาหลายคนและการหย่าร้างได้รับการอนุญาต ทั้งผู้ชายและผู้หญิงจะถูกลงโทษสำหรับการมีคู่ แต่ผู้หญิงจะถูกลงโทษรุนแรงกว่าเสมอ ผู้หญิงที่มีประจำเดือนจะถูกกันออกไปเพราะถือว่าไม่สะอาด โดยทั่วไปแล้ว ผู้ชายจะไม่พูดคุยกับผู้หญิงซึ่งมิได้เป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวของพวกเขา แต่อย่างไรก็ตาม ในบางโอกาส ผู้หญิงก็เป็นผู้นำ และผู้หญิงที่เป็นภรรยาที่ได้รับการเคารพนับถือ ตามหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ทั้งให้การยกย่องและดำเนินประณามผู้หญิงในเรื่องเกี่ยวกับบาปของอาดัมและอีฟ จนถึงความบริสุทธิ์และต้องถูกขับออกมาจากสวนอีเดน (Adam's fall) องค์พระเยซูเจ้าได้ชักชวนทั้งผู้หญิงและผู้ชายให้มาเป็นสานุศิษย์ของพระองค์ เซนต์.พอลแห่งซาร์ซัสยอมรับผู้หญิงในฐานะที่เป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ แต่ท่านก็สอนว่า ผู้หญิงควรเป็นรองสามีของพวกเธอและไม่ควรเทศนาสั่งสอน. ในศาสนาคริสต์แม้ว่าผู้หญิง ในทางจิตวิญญาณจะเท่าเทียมกันกับชาย แต่ในทางปฏิบัติพวกเธอกลับเป็นฝ่ายที่ต่ำต้อยและกระหังเป็นแหล่งต้นตอแห่งบาปกรรมมากกว่า ด้วยเหตุนี้ ความบริสุทธิ์ อันดับแรกสุดนั้นจึงสนับสนุนให้มีโอกาสอันหนึ่งในการรับใช้ศาสนาจักร ซึ่งเป็นวิธีการอันหนึ่งของการหลีกเลี่ยงบาป และในกรณีของพวกผู้ชาย ให้หลีกเลี่ยงไกลห่างจากผู้หญิง

3. สถานภาพของผู้หญิงสมัยกลาง

ศาสนาคริสต์เปิดช่องให้ผู้หญิงด้วยทางเลือกที่ยอมรับกันอันหนึ่งในเรื่องการเข้าร่วมเป็นชุมชนต่างๆทางศาสนา แรกเริ่มเดิมที กลุ่มที่ไม่เป็นทางการทั้งหลายจะชุมนุมอยู่รอบๆผู้นำคนหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในคริสต์ศตวรรษที่ 6 ชุมชนต่างๆเหล่านี้ได้กลายเป็นโครงสร้างของสถาบัน บ่อยครั้งมันได้รับการสถาปนาขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสถาบันกษัตริย์

ชุมชนต่างๆทางศาสนาจักรให้ออกาสอันหนึ่งกับผู้หญิง ที่จะเรียนรู้และดำรงอยู่อย่างปลอดภัยในชีวิตท่ามกลางความวุ่นวายสับสนของยุคกลาง บรรดาผู้ที่เป็นหัวหน้าของแม่ชีจำนวนมาก มักจะเป็นบุคคลที่มาจากครอบครัวชนชั้นสูง ซึ่งได้กลายเป็นพลเมืองที่สำคัญเช่นเดียวกับผู้นำทางศาสนาคนอื่นๆ ขณะที่จักรวรรดิโรมันกำลังล่มสลาย สถานภาพของผู้หญิงได้ตกต่ำลงไป ในบรรดารัฐเล็กๆของยุโรปตะวันตก ผู้หญิงมีสิทธิต่างๆทางด้านกฎหมายแต่เพียงเล็กน้อย และนอกเหนือไปจากศาสนาจักร พวกเธอไม่มีโอกาสในเรื่องการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม กติขและสงครามต่างๆในยุคสมัยกลาง ได้ทอดทิ้งผู้หญิงให้ต้องเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับครอบครัวและเรื่องในบ้าน และผู้หญิงบางคน เริ่มที่จะเซ็นสัญญาทำข้อตกลงต่างๆและปรากฏตัวขึ้นในศาล

4.สถานภาพของผู้หญิงในสมัยเรอเนสซองส์ถึงคริสต์ศตวรรษที่18

ในช่วงเริ่มต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 ผู้หญิงในโลกตะวันตกได้รับสิทธิต่างๆทางกฎหมายและอิสรภาพอย่างช้าๆ ในหลายต่อหลายตัวอย่าง ความจำเป็น ได้บีบบังคับผู้หญิงให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพวกเธอ ถัดจากนั้น ทำทหรือทัศนคติและกฎหมายต่างๆก็ยอมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว น่าจะเป็นเพียงชนกลุ่มน้อยในหมู่ผู้หญิง ที่เข้าคู่กัน ได้กับอุดมคติทางสังคมของความเป็นแม่และภรรยาที่น่านับถือ ผู้หญิงส่วนใหญ่มีฐานะที่เป็นแม่ แต่ผู้หญิงยากจนเป็นจำนวนมากเช่นกัน น่าจะไม่ได้แต่งงาน กฎหมายและระบบสังคมส่วนใหญ่ ที่ผูกพันกับเรื่องการเป็นฐและการกระทำผิดกฎหมาย เสนอว่า แม้ในท่ามกลางผู้คนที่ย่ำรวย ความน่าเคารพเลื่อมใสของผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว จะต้องไม่ถูกทักท้วงเอาว่าเป็นเช่นนั้น (หมายความว่าอย่าทักท้วงเอาเองว่า ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะไม่ทำผิดศีลธรรม) กฎหมายและทัศนคติต่างๆให้การสนับสนุนมาตรฐานการมีผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้นที่เป็นคู่ชีวิตกัน

ผู้หญิงเช่นเดียวกับผู้ชาย ต่างก็มีส่วนในการเรียนรู้ในยุคเรอเนสซองค์ : การเรียนในสมัยดังกล่าว ถูกถือว่ามันได้ช่วยนำไปสู่คุณความดีและความบริสุทธิ์ ผู้หญิงที่มีการศึกษา อย่างเช่น Isabella แห่งสเปน และ Elizabeth ที่ 1 แห่งอังกฤษ ได้รับการตัดสินว่าเป็นผู้นำที่โดดเด่นโดยฐานะและตำแหน่งของพระองค์และโดยประวัติศาสตร์ แต่กระนั้น ผู้หญิงก็ยังคงถูกพิจารณาว่าต่ำต้อยและการแพร่หลายทางการศึกษาและอำนาจยังคงคับแคบอยู่และเป็นของผู้ชาย

การค้า อุตสาหกรรม และการเปลี่ยนแปลงต่างๆในด้านเกษตรกรรมได้ดึงดูดเอาประชาชนมาสู่เมือง กฎหมายได้จำกัดสิทธิของผู้หญิง แต่ผู้หญิงเป็นจำนวนมากในด้านการค้าก็ได้มีการเซ็นสัญญาต่างๆ และจัดการในเรื่องของทรัพย์สิน และกระทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นตัวแทนของพวกเธอเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความขาดแคลนไม่เพียงพอในด้านกำลังงานในช่วงแรกของการปฏิวัติอุตสาหกรรม มีผลต่อการกีดกันที่ตั้งข้อจำกัดในเรื่องงานของผู้หญิง กฎหมายต่างๆและกฎข้อบังคับสมาคมอาชีพสตรีผู้หญิงให้เข้ามาสู่โปรแกรมต่างๆเกี่ยวกับการฝึกงาน อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงได้เบียดเสียดขัดเยียดเข้ามาสู่การเติบโตของสังคมเมืองต่างๆ ผู้หญิงซึ่งเป็นชนชั้นกลางสามารถที่จะถอนตัวจากพลังบีบบังคับของแรงงาน แต่ผู้หญิงที่ยากจนกลับถูกบีบบังคับให้ยอมรับเงื่อนไขเกี่ยวกับการทำงานที่หยาบและได้รับค่าจ้างต่ำเพื่อการอยู่รอด พวกผู้หญิงที่ยังเด็กดำรงชีวิตอยู่โดยตัวของพวกเธอเอง แต่บรรดาผู้หญิงที่มีอายุกลับต้องรับผิดชอบกับพวกลูกๆของพวกเธอ ในทวีปยุโรปตัวเลขของวัยแต่งงานได้สูงขึ้นจาก 21 ปีไปสู่ระดับอายุ 25-28 ปีในช่วงขณะนั้น ผู้หญิงที่เป็นอิสระซึ่งยังเป็นโสด แม่หม้ายหรือผู้หญิงที่ถูกทอดทิ้ง เสี่ยงต่อการมีชีวิตที่จะผลักดันไปสู่ความตายในฐานะที่เป็นแม่มด.

ทั้งๆที่มีอุปสรรคต่างๆมากมาย การศึกษาที่แผ่ขยายกว้างออกไป ในบางส่วนเนื่องมาจากว่านิกายโปรเตสแตนต์บางนิกายถือว่า ทุกคนควรที่จะสามารถอ่านพระคัมภีร์ไบเบิลได้ การอพยพโยกย้ายไปสู่อาณานิคมต่างๆสามารถที่จะให้อิสราภาพดั้งเดิมได้ แต่ก็ยังพัวพันกับกษัตริย์อันยิ่งใหญ่อยู่ ในเวลาเดียวกัน ผู้หญิงในอังกฤษและที่อื่นๆได้เข้าร่วมกับเส้นทางต่างๆทางการเมือง พวกเธอยังได้เข้ามามีส่วนพัวพันกับศาสนาต่างๆที่ไม่ลงรอยกันกับของเดิม และความเคลื่อนไหวทางสังคมอื่นๆด้วย

การได้รับสิทธิ

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 เป็นช่วงโอกาสหนึ่งของผู้หญิง ซึ่งบ่อยครั้งเป็นผู้หญิงที่ไม่ได้แต่งงานที่ได้เรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิงในด้านการศึกษาและความเป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่มีความมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ต่างๆของสังคม แต่อย่างไรก็ตาม ไม่จนกระทั่งช่วงปลายของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ที่ผู้หญิงเริ่มจะรวมตัวอยู่รอบๆปัญหาต่างๆของพวกเธอ ในช่วงระหว่างนั้น Rousseau และพวกโรแมนติคทั้งหลายได้ยกภาพของผู้หญิงขึ้นมา ในฐานะที่เป็นพวกที่เปราะบาง แดกหักง่าย ควรอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน, และต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น

ในปี ค.ศ.1839 กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลทารกในอังกฤษ ได้ยินยอมให้ผู้หญิงที่แยกทางกับสามีหรือหย่าร้างเป็นผู้ดูแลเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ขวบ การปฏิรูปเรื่องการหย่าร้างได้ตามมาในช่วงปี 1857 ถัดจากนั้นการปกป้องทรัพย์สินสมบัติของพวกผู้หญิงก็เป็นกฎหมายติดตามมาในช่วงทศวรรษ 1870s.

ในสหรัฐอเมริกา มีความพยายามที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของผู้หญิงให้มากขึ้น ซึ่งต่อมาได้ประสบความสำเร็จโดยการรณรงค์ให้มีการปฏิรูปทางกฎหมาย การเคลื่อนไหวในกลุ่มผู้หญิงในเรื่องการให้สิทธิในการออกเสียงได้ติดตามมาอีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทวีปยุโรปทางตอนเหนือ ในช่วงระหว่างนั้น ผู้หญิงได้รวมตัวกันอยู่รอบๆประเด็น ปัญหาเกี่ยวกับความสนใจในเรื่องความเป็นแม่ที่ไม่ได้แต่งงาน. ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1920s ผู้หญิงในยุโรปตอนเหนือ รวมทั้งอังกฤษและในสหรัฐอเมริกา มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง และ อย่างน้อยที่สุด ผู้หญิงส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในชั้นประถม

5. สถานภาพของสตรีในส่วนอื่นๆของโลก

ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิง ที่ผันไปจากสังคมตะวันตก เป็นที่รู้จักกันน้อยมาก ประวัติศาสตร์และขนบธรรมเนียมที่เล่าต่อกันมากล่าวถึงผู้นำต่างๆที่เป็น ผู้หญิง

ในจักรวรรดิ Byzantine และในอินเดีย เป็นตัวอย่าง ขนบประเพณีอื่นๆได้ชี้ถึงบทบาท ต่างๆของผู้หญิงและความชำนาญ ; บ้างก็เสนอว่าบทบาทของผู้หญิง ถ้ามิใช่ในฐานะปัจเจก บุคคลผู้ซึ่งเติบโตขึ้นมา ต่างก็ได้รับการเคารพนับถือ ส่วนใหญ่ในโลกของผู้หญิงคือคนที่ทำงาน เช่นเดียวกับการเลี้ยงดูเด็กๆ บ่อยครั้ง การมีสัมพันธคติต่อกับตะวันตกได้เพิ่มภาระต่างๆของพวก เธอมากยิ่งขึ้น ผู้ปกครองอาณานิคมชาวตะวันตกไม่เพียงรังเกียจผู้คนที่ท้องถิ่นและขนบธรรมเนียม ต่างๆเท่านั้น ชนชั้นปกครองพวกนี้ยังล้มเหลวที่จะยอมรับผู้หญิงและกิจกรรมต่างๆของพวกเธอ ด้วย. ผู้หญิงชาวแอฟริกันที่เป็นชานาต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินทำกินของตนลงไป เมื่อกฎหมายที่ ได้รับแรงบันดาลใจจากชาวยุโรป เรียกร้องให้ โฉนดที่ดินจะต้องมีชื่อของเจ้าของที่ดินที่เป็นผู้ชาย เท่านั้น

ช่องว่างทางการศึกษาระหว่างผู้หญิงและผู้ชายขยายกว้างมากขึ้น ขณะที่เด็กผู้ชายได้รับการ ศึกษาในระบบที่จำลองมาจากแบบฉบับของตะวันตก แต่ผู้หญิงกลับมิได้รับการศึกษาแต่อย่าง ใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อันนี้เป็นความจริงในกลุ่มประเทศอิสลาม ที่ที่ขนบธรรมเนียมเรียกร้องว่า ผู้หญิงทั้งหลายจะต้องได้รับการจำกัดอยู่กับการดูแลครอบครัว

คณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติ ที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องสถานภาพของผู้หญิงได้รับการ จัดตั้งขึ้นในปี 1948 ซึ่งได้เริ่มวางแผนสำหรับปีสตรีสากลขึ้น(International Women's Year - IWY; 1975) พร้อมกันนั้นได้จัดให้มีปีทศวรรษเพื่อผู้หญิงขององค์การสหประชาชาติด้วย(1975-1985) และได้มีการจัดประชุมขึ้นมา 3 ครั้งในระหว่างช่วงทศวรรษดังกล่าว ครั้งแรกจัดที่ Mexico City ในปี 1975, ครั้งที่สองจัดขึ้นที่ Copenhagen ในปี 1980, และครั้งที่สามจัดขึ้นที่ Nairobi ในปี 1985. IWY ถือเป็นตัวแทนความพยายามขึ้นมาครั้งแรกในโลกที่จะยกระดับสถานภาพของสตรี ขึ้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. สถานภาพของผู้หญิงในปัจจุบัน (contemporary status of women)

ก. สหรัฐอเมริกา การตัดสินใจของพรรคเดโมแครทที่จะยกเอาสตรีผู้หนึ่งขึ้นมาในฐานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งรองประธานาธิบดีในปี 1984 เป็นเครื่องบ่งชี้อันหนึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงสถานภาพของผู้หญิงขึ้นในสหรัฐอเมริกา การเคลื่อนไหวมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานในฐานะพรรคกรรมกร ผู้หญิงค่อยๆเริ่มที่จะได้รับตำแหน่งต่างๆที่มีอิทธิพลทางการเมืองขึ้น จำนวนของผู้หญิงในสำนักงานและที่ทำการสาธารณะได้เพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่าในช่วงระหว่างปี 1973-1984

ก.1. ความก้าวหน้าทางกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงในเรื่องสถานภาพทางการเมืองของผู้หญิง ได้ถูกทำให้ไปด้วยกันกับการเปลี่ยนแปลงในขอบเขตอื่นๆ แม้ว่าจะไม่มีการแปรญัตติในเรื่องสิทธิที่เท่าเทียมกัน แต่ผู้หญิงก็ได้รับสิทธิในทางกฎหมายหลายประการด้วยกัน นับแต่ต้นปีทศวรรษที่ 1970s, คำวินิจฉัยของศาลสูงแห่งสหรัฐที่มีพื้นฐานอยู่บนหลักรัฐธรรมนูญ ได้ห้ามให้มีการแบ่งแยกทางเพศในส่วนของรัฐบาล เว้นแต่เมื่อเป็นเรื่องภารกิจที่มีเป้าหมายต่างๆที่สำคัญกับรัฐบาล

ข้อวินิจฉัยต่างๆของศาลยังสอดคล้องไปด้วยกันกับการออกกฎหมาย ที่ให้ผู้หญิงมีสิทธิมากขึ้นในผลประโยชน์ และความรับผิดชอบต่างๆต่อสังคมและสาธารณชนมากขึ้น การปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องของภาษี ได้มีการขจัดภาษีต่างๆที่เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินและภาษีเกี่ยวกับของที่ให้โดยความสมัครใจ โดยการโยกย้ายทรัพย์สินสมบัติระหว่างคู่สามีภรรยา กล่าวคือเรื่องนี้ได้รับการทักท้วงเองมาตลอดจนกระทั่งปีทศวรรษ 1970s ที่ว่า ทรัพย์สินซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นชื่อของสามีเป็นผลลัพธ์ของความพยายามต่างๆของสามีเพียงลำพังคนเดียวเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ภรรยาทั้งหลายจึงจ่ายภาษีเกี่ยวกับทรัพย์สินสูงกว่าสามีของพวกเธอ

การปฏิรูปกฎหมายที่ประกาศออกมาเมื่อปี 1976 อนุญาตให้แม่บ้านทั้งหลายสามารถปลดภาระส่วนตัวนั้นได้ และเพื่อเตรียมการในเรื่องเกี่ยวกับการขอลดหย่อนภาษี เพื่อนำไปใช้ในการเลี้ยงดูลูกๆของพวกเธอ ต่อมาภายหลังได้มีการออกกฎหมายคุ้มครองเรื่องบ้านญาติและสิทธิความมั่นคงทางสังคมของผู้หญิงออกมาอีก ซึ่งผลประโยชน์ของพวกเธอถูกวางอยู่บนพื้นฐานการได้มาซึ่งรายได้ของคู่สามีของพวกเธอ แต่อย่างไรก็ตาม ตลอดชีวิตของพวกแม่บ้าน มิได้รับการคุ้มครองโดยตรงโดยกฎหมายความมั่นคงทางสังคม มีการเรียกร้องให้คว่ำกฎหมายต่างๆที่ระบุให้ผู้หญิงต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในภูมิลำเนาของสามี และการเรียกร้องดังกล่าวก็ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ คำวินิจฉัยของศาลยังสนับสนุนให้ผู้หญิงยังคงใช้ชื่อของตัวเองได้ภายหลังที่แต่งงานแล้ว

ก.2. การจ้างงาน การออกกฎหมาย, การปลูกปั้น, การกำหนดกฎหมายที่มีความแน่นอน ได้ช่วยปลดปล่อยอุปสรรคต่างๆจำนวนมากเกี่ยวกับการจ้างงานในส่วนที่เป็นแรงงานหญิงไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ได้มาก แม้ว่าจะไม่ทั้งหมด มีกฎหมายหลายฉบับออกมาในลักษณะที่ช่วยทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมระหว่างคนงานชายและคนงานหญิง

การแปรญัตติต่างๆเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาในปี 1976 และกฎหมายการมีส่วนร่วมในการฝึกงานปี 1982 ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสแข่งขันในงานที่ไม่ใช่เคยทำกันตามประเพณี การรวมกันอันหนึ่งของการออกกฎหมายและคำวินิจฉัยของศาล ห้ามให้มีการแบ่งแยกการทำงานอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ และช่วยปกป้องความมั่นคงในการทำงานของคนงานหญิง เมื่อพวกเขาจำเป็นต้องลาหยุดอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ และยังได้ขจัดสิ่งที่ไม่สัมพันธ์กันกับงานที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะด้วย

จากสถิติต่างๆได้เปิดเผยว่า ผู้หญิงเป็นจำนวนมากได้รับประโยชน์เกี่ยวกับโอกาสต่างๆที่เป็นไปได้มากขึ้น เปรอ์เช่นค้ของผู้หญิงที่เป็นนักกฎหมาย, นักเศรษฐศาสตร์, ผู้หญิงที่ทำงานไปรษณีย์, และช่างกล อย่างน้อยที่สุดเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัวในช่วงระหว่างปี 1975-1985

ทั้งๆที่มีความก้าวหน้าดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม, 3 ใน 4 ของผู้หญิงทั้งหมดในพลังการผลิตในงานที่ผู้หญิงครอบครองอยู่ มีการจ่ายค่าแรงต่ำ, เช่น งานบริการ, งานในหน้าที่เสมือนบริหารสำนักงาน และพนักงานขายต่างๆ เหตุผลสำหรับความไม่ลงรอยกันอันนี้มีอยู่มากมาย บ่อยครั้งผู้หญิงได้รับการตัดสินโดยบรรทัดฐานที่เข้มงวดและน่ารำคาญ ถ้าพวกเขาย้ายไปสู่หน้าที่หรือบทบาทใหม่ๆ ผู้หญิงยังคงไม่ได้ถูกรับเข้าไปในโปรแกรมการฝึกงานอย่างเต็มที่ในหลายๆด้าน. ในเดือนกรกฎาคม 1982 กรมแรงงานสหรัฐรายงานว่า มีผู้หญิงเพียง 6 % เท่านั้นที่ลงทะเบียนฝึกงาน

ก.3. การศึกษาและการวิจัย โอกาสทางการศึกษาของผู้หญิงในสหรัฐอเมริกาได้ขยายตัวออกไปอย่างค่อนข้างมาก. ในปี 1981, ผู้หญิงได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับปริญญาตรีต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด และได้เงินช่วยเหลือด้านการศึกษาในระดับปริญญาโทครึ่งหนึ่งของทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงได้รับเงินอุดหนุนเพียง 31.1% ของทั้งหมดในระดับปริญญาเอก และ 25.2% ของทั้งหมดในการศึกษาทางด้านวิชาชีพ ความแตกต่างอย่างสำคัญอันนี้ ดำรงอยู่ระหว่างช่วงการศึกษาระดับมัธยมทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ด้วยในกลุ่มเด็กผู้ชายและผู้หญิง ความแตกต่างเหล่านี้ คล้ายกันกับสิ่งที่มีอยู่ท่ามกลางผู้หญิงและผู้ชายในโปรแกรมการฝึกงานต่างๆ ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดต่อมาในอนาคตเกี่ยวกับการจ้างงานสำหรับเด็กผู้หญิงที่มีศักยภาพ

คำถามต่างๆได้ถูกยกขึ้นมาโดยบรรดานักเรียกร้องสิทธิสตรี(feminists) และนักวิจัยต่างๆ ที่มีความสนใจเกี่ยวกับงานวิชาการในกลุ่มนักเรียกร้องสิทธิสตรี ซึ่งได้กระตุ้นการพัฒนาและการเจริญเติบโตเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องของผู้หญิง จากการเฝ้าดูด้วยความสงสัยเป็นอย่างมาก เมื่อมีการนำเสนอขึ้นมาเป็นครั้งแรก ขอบเขตการศึกษาเรื่องของผู้หญิง กลายเป็นพื้นที่ทางการศึกษาใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลง 71497 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะที่เป็นสหวิทยาการอย่างน่าสนใจในหลายๆมหาวิทยาลัย ขณะที่ผู้หญิงได้รับสถานภาพขึ้นมา พวกเธอได้มีอิทธิพลต่อการวิจัย โดยการเน้นความสำคัญเกี่ยวกับเพศในฐานะที่เป็นประเภทหนึ่งในข้อมูลที่จัดเป็นตาราง ความแตกต่างในทางการแพทย์, จิตวิทยา, และพัฒนาการระหว่างผู้ชายและผู้หญิง, ก่อนหน้านี้ได้เคยถูกเหมยและอธิบายเสมอถึงข้อเสียเปรียบของผู้หญิง มาถึงตอนนี้ได้รับการตรวจสอบอย่างระมัดระวังและเอาใจใส่ ทั้งๆที่ได้มีการศึกษาและวิจัยที่เพิ่มขึ้นโดยผู้หญิงแต่อุปสรรคก็คางวาก็ยังคงมีอยู่ การค้นพบทางการวิจัยใหม่ๆได้ถูกรวบรวมเป็นหลักสูตรต่างๆอย่างค่อนข้างเชื่องช้าเอามากๆ บทบาททางเพศ(sex-role) ที่มีลักษณะเป็นทัศนคติแบบตายตัว (stereotype) ยังคงมีอิทธิพลต่อการให้คำแนะนำในเรื่องการเรียนและอาชีพการงานที่ให้กับบรรดาเยาวชนอยู่ การแบ่งแยกอย่างละเอียดอ่อนเป็นอย่างเดียวกันกับทัศนคติทางสังคมที่เป็นไปในเชิงลบและขาดเสียซึ่งตัวอย่างของผู้ที่มีบทบาทซึ่งประสบความสำเร็จ และการเตรียมตัวที่ไม่มากพอก็กลายมาเป็นอุปสรรคคางวาก็ของผู้หญิงที่จะเข้าไปสู่ขอบเขตวิชาการ อย่างเช่น ทางด้านวิศวกรรมและธุรกิจ

ก.4. บทบาทต่างๆทางด้านครอบครัว บทบาทต่างๆทางด้านครอบครัวกำลังเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน แม้ว่าอัตราของการเปลี่ยนแปลงจะช้ากว่าก็ตาม ขนาดของครอบครัวที่เล็กลง ได้ช่วยให้เกิดความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ถั่วเฉลี่ยของผู้หญิงชาวอเมริกันในวัยที่เข้าสู่การแต่งงานเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือเพิ่มขึ้นเป็นอายุ 22. นอกจากนี้วัยถั่วเฉลี่ยของการมีลูกคนแรกของผู้หญิงเป็นจำนวนมาก ก็เพิ่มขึ้นเป็นหลังอายุ 30 ปีไปแล้ว ในเวลาเดียวกันนั้น ผู้หญิงก็กำลังแสวงหาเพื่อที่จะประสานความสัมพันธ์ระหว่างชนบประเพณี และความเสมอภาคเข้าด้วยกัน ในหนทางที่สนับสนุนทั้งทางด้านที่มีต่อผู้หญิงและครอบครัว

ผู้ชายอเมริกันสมัยใหม่ โดยปกติแล้วจะแบ่งปันในการเลี้ยงดูพวกเด็กๆและแบ่งเบางานบ้านอย่างอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม จากหลักฐานต่างๆได้บ่งชี้ว่า การดูแลเด็กๆของพวกผู้ชายมีแนวโน้มไปในเชิงเป็นกิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจ และสนุกสนานมากกว่า อย่างเช่น เป็นการพักผ่อน

การช่วยเหลือต่างๆของสามีในเรื่องงานบ้าน ปกติแล้วไม่ได้ไปด้วยกันกับภรรยา แม้ว่าทั้งคู่จะทำงานนอกบ้านก็ตาม ผู้หญิงถึงจะทำงานนอกบ้านแต่ก็จะปรับสมดุลเรื่องทางด้านเศรษฐกิจให้น้อยกว่าเรื่องงานบ้าน โดยอันดับแรก พวกเธอมีความรับผิดชอบต่อความราบรื่นเกี่ยวกับงานในบ้านมาก่อนสิ่งอื่นใด ผลที่ตามมาคือ งานที่ทำตลอดวันของผู้หญิงจึงมีแนวโน้มยาวนานมากกว่าของผู้ชาย

ก.5. ความรุนแรงและความยากจน ในท่ามกลางตัวบ่งชี้เชิงบวกเกี่ยวกับสถานภาพของผู้หญิงที่ขยับตัวสูงขึ้นนั้น มีสิ่งที่เป็นไปในเชิงลบอยู่ 2 ประการด้วยกัน นั่นคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประการแรก เกี่ยวกับเรื่องของความรุนแรงที่มีต่อผู้หญิง และรวมทั้งการข่มขืนกระทำชำเราและการทำร้ายภรรยา ซึ่งมีสูงขึ้นเรื่อยๆตามลำดับ

ประการที่สอง ปัญหาเรื่องความยากจนในหมู่ผู้หญิงก็นับว่าเป็นประเด็นปัญหาอีกอันหนึ่งครอบครัวเดี่ยว ซึ่งมีแม่หรือพ่อเพียงคนเดียว(single-parent)เป็นหัวหน้าครอบครัว โดยเฉพาะผู้หญิงเป็นหัวหน้าครอบครัวได้เพิ่มขึ้นจาก 10.8 % ไปสู่ 18.8 % ของครอบครัวทั้งหมดในช่วงระหว่างปี 1970-1981 ผู้หญิงที่เป็นหัวหน้าครอบครัว หากจะนับแล้ว มากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมดเป็นครอบครัวที่ยากจนในปี 1981 และถึงแม้ว่าความคืบหน้าต่างๆที่ทำให้เกิดการคุ้มครองปกป้องเรื่องเงินช่วยเหลือ และสิทธิในความมั่นคงปลอดภัยทางสังคมของผู้หญิง แต่ผู้หญิงมากกว่าผู้ชายที่มีอายุเกิน 65 ปีขึ้นไป มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานความยากจน

ข. สถานภาพของผู้หญิงในประเทศต่างๆของยุโรป

ประเทศในแถบสแกนดิเนเวียได้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างมากในเรื่องสถานภาพของผู้หญิง อย่างเช่นกฎหมายต่างๆเป็นต้น ที่อนุญาตให้ผู้หญิงเป็นบิดาหลายชุด ได้เช่นเดียวกับผู้เป็นมารดา แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงต่างๆในบทบาทตามประเพณี ยังคงเป็นไปอย่างเชื่องช้า ในส่วนอื่นๆของยุโรปตะวันตก ผู้หญิงอันดับแรกนั้น เป็นผู้ดูแลบ้านและทำหน้าที่เป็นแม่. ผู้หญิงในพลังการผลิต โดยปกติแล้วได้รับค่าแรงน้อยกว่าผู้ชาย. อุตสาหกรรมต่างๆในภาคชนบท เสนองานให้ผู้หญิงมากกว่าด้วยโอกาสที่พวกเธอจะ ได้มีรายได้เข้ามาแต่ปฏิบัติการเช่นนี้ได้นำไปสู่ปัญหาต่างๆมากมายเกี่ยวกับการดึงดวงแรงงานจากผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น

ในยุโรปตะวันออก นโยบายทางการเมืองหนึ่งเกี่ยวกับความเสมอภาคได้ถูกทำให้ขัดแย้งกันในเชิงปฏิบัติ โดยปกติแล้วผู้หญิงที่อยู่ในภาคการผลิตเต็มเวลาไม่ได้รับการช่วยเหลือในเรื่องงานบ้านเลยจากสามีของพวกเธอ เครื่องมือที่ช่วยแบ่งเบาแรงงาน(Labor-saving appliance)มีอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเดินดูและซื้อสินค้าต้องเสียเวลามาก

ค. สถานภาพของผู้หญิงในประเทศที่กำลังพัฒนา

ในปัจจุบันนี้ ผู้หญิงในประเทศที่พัฒนาแล้วได้มีสถานภาพใกล้เคียงกันกับผู้ชาย แม้ว่าผลประโยชน์ที่ได้รับของพวกเธอจะไม่มั่นคงก็ตาม. ในทางตรงข้าม ผู้หญิงส่วนใหญ่ในประเทศที่กำลังพัฒนายังคงถูกพิจารณาว่ามีฐานะที่ด้อยต่ำ และถูกปฏิเสธจากผลประโยชน์ทางสังคมต่างๆเป็นจำนวนมาก ผู้หญิงที่เป็นพวกชนชั้นสูงที่ได้รับการศึกษาจะครอบครองฐานะและตำแหน่งอันมีเกียรติและมีสถานภาพทางสังคม ส่วนผู้หญิงที่ยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงในภาคชนบท ได้รับการจำกัดวงโดยทัศนคติต่างๆทางด้านขนบธรรมเนียมและโครงสร้างต่างๆของสังคม. แม้ว่าโอกาสต่างๆทางการศึกษาเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่อุปสรรคกีดขวางที่มาจากความรับผิดชอบในน้องชายหรือน้องสาวที่ยังเยาว์อยู่ของตน กับความกลัวในเรื่องที่ไม่ดีจากการเรียนการสอน ได้ขัดขวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กผู้หญิงจากการไปโรงเรียน การศึกษาที่เป็นการฝึกงานและไม่เป็นทางการกำลังทำให้ผู้หญิงยากจนสามารถเพิ่มสถานภาพทางด้านครอบครัวของพวกเขาเพิ่มขึ้น โดยผ่านรายได้ที่เพิ่มขึ้น ในโลกกว้างที่มีการเกี่ยวพันกันกับการพัฒนาทางด้านสังคมเศรษฐกิจ เริ่มขึ้นในปีทศวรรษ 1950s ได้เพิ่มความสนใจอย่างลงไปทิศทางของผู้หญิงในกระบวนการพัฒนา ผู้หญิงต้องรับภาระความไม่ได้สัดส่วนในกระบวนการอันนี้ ถึงแม้ว่าผู้หญิงจำนวนมากภายในประเทศที่กำลังพัฒนาจะเป็นผู้ใช้แรงงานในภาคชนบท แต่การเจริญเติบโตในด้านจำนวนของผู้หญิงอันนี้ ได้มารวมตัวกันอยู่ในโรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า, ตู้กดน้ำ, และเครื่องใช้ไม้สอยภายในบ้าน เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอต่างๆ

ผู้หญิงชนบทขาดหรือสูญเสียระบบสนับสนุนทางชนบทธรรมเนียมประเพณี เช่นเดียวกับที่พวกผู้ชายที่อพยพเข้าไปในเมือง และบ่อยครั้ง พวกเขาได้ถูกปฏิเสธการเข้าไปสู่แหล่งทรัพยากรใหม่ๆ คนงานต่างๆในภาคอุตสาหกรรมได้รับการว่าจ้างในช่วงกลางของการเป็นวัยรุ่น ต้องทำงานภายใต้เงื่อนไขที่เป็นผลเสียต่างๆ และต้องสูญเสียงานของพวกเขาไปเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยกลางของอายุ 20s (หมายถึงอายุระหว่าง 20-30 ปี) กำลังที่ถดถอยน้อยลงของผู้หญิงเหล่านี้ได้ถูกปันส่วนไปโดยผู้หญิงและเด็ก ที่ซึ่งเป็นส่วนประกอบของกองทัพที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นของผู้ลี้ภัย

สถานภาพของผู้หญิงในสื่อ คือปะ และกฎหมาย

1. สถานภาพของผู้หญิงในสื่อ

Stuart Hall นักทฤษฎีของศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมแห่งมหาวิทยาลัย Birmingham ซึ่งเป็นนักคิดคนสำคัญของกลุ่มนักทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) เห็นว่า การสื่อสารเป็นเรื่องของการสร้างการถ่ายทอด และการรับวัฒนธรรม ผลงานของสื่อมวลชนจึงเป็นรูปแบบวัฒนธรรมในสังคมใหม่ และเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการถ่ายทอดอุดมการณ์ของสังคม

Stuart Hall ได้นำเอาทฤษฎีของ Ferdinand de Saussure นักภาษาศาสตร์ผู้บุกเบิกทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) มาขยายความ จากเดิมที่ de Saussure อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง "ภาษา" กับ "ความเป็นจริง" เอาไว้ว่า ภาษามีประโยชน์มากกว่าการตั้งชื่อสิ่งต่างๆเพื่อเอาไว้อ้างอิง เมื่อกล่าวถึงในครั้งต่อไป แต่ภาษาช่วยให้มนุษย์สามารถจัดระบบ (Organize) สร้าง (Construct) และเป็นเครื่องมือ (Instrument) ให้มนุษย์เข้าสู่ "ความเป็นจริง"

Hall ได้ขยายความต่อไปว่า แท้ที่จริงแล้วไม่มีสิ่งที่เรียกว่า "ความเป็นจริง" ที่ลอยอยู่ในสุญญากาศ แต่ "ความเป็นจริง" ทุกอย่างรอบตัวเราล้วนแล้วแต่มีผู้ "สร้าง" ขึ้นมา โดยกระบวนการของการใช้ภาษา ดังนั้นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของสื่อมวลชน คือ การสร้าง "ความเป็นจริง" ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคม ซึ่งอาจจะมียุทธศาสตร์หลายชุดตามลักษณะของสื่อ แล้วเผยแพร่ถ่ายทอด "ความเป็นจริง" ด้วยวิธีการที่ Hall เรียกว่า "การเข้ารหัส" และ "การถอดรหัส"

สื่อมวลชนได้ใช้ภาษาของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นภาษาเขียน ภาษาภาพ ภาษาดนตรี และองค์ประกอบอื่นๆ ด้วยกระบวนการเลือกเฟ้น คัดต่อ จัดวางตามเกณฑ์ทางศิลปะ ซึ่งกระบวนการนี้ Hall เรียกว่า การเข้ารหัส (Encoding) เพื่อให้ผู้รับสาร ถอดรหัส (Decoding) ถอดความหมายกลายเป็นความรู้ แม้ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่จำเป็นต้องใช้รหัสชุดเดียวกัน และผู้รับก็มีสิทธิ์เลือกตีความตามภูมิหลังและปัจจัยด้านจิตวิทยาของผู้รับสารแต่ละราย แต่ก็ไม่ใช่ตีความอย่างสะเปะสะปะ ไร้ทิศทาง แต่เป็นความหลากหลายภายใต้กรอบความคิดชุดหนึ่ง (polysemic) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากระบวนการสื่อความ การเข้ารหัสและการถอดรหัส เป็นกระบวนการที่ถูกสร้าง (being constructed) อย่างเป็นระบบและมีเป้าหมาย

เมื่อนำทฤษฎีของ Hall มาวิเคราะห์สื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา (Advertising) จะเห็นว่าธุรกิจโฆษณาท่วมเงินมหาศาล เพื่อจัดเตรียมกระบวนการเข้ารหัสที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่วิเคราะห์ผู้รับสาร วางแผนการโฆษณา เพื่อสร้าง "ความเป็นจริง" ชุดหนึ่งขึ้นมา ให้ผู้รับสารมีความต้องการบริโภคสินค้าเพื่อขับเคลื่อนวัฒนธรรมบริโภคนิยม นักโฆษณามีความพิถีพิถันในการคัดสรร ภาษาเขียน ภาษาภาพ และภาษาดนตรีที่ผ่านการทดสอบว่า มีพลังโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารเกิดความเชื่อวาทินค้านั้นจำเป็นสำหรับคน และตัดสินใจซื้อสินค้านั้นมาบริโภค ทั้งที่ผู้รับสารอาจไม่มีความจำเป็นต้องใช้สินค้านั้นๆ เลย

การโฆษณาเป็นกลไกสำคัญในการหล่อหลอม และขับเคลื่อนวัฒนธรรมบริโภคนิยมด้วยกลยุทธ์การวางแผน และการใช้สื่ออย่างทรงพลังเพื่อโน้มน้าวใจผู้รับสารให้ยอมรับ "ความเป็นจริง" ในโฆษณา ผู้รับสารจ่ายเงินมากขึ้น เพื่อซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็นในปริมาณที่มากเกินไปเกินความต้องการเพียงเพื่อได้ครอบครองและนำไปเก็บไว้ที่บ้าน นอกจากนี้ "ภาพลักษณ์" อันเป็นผลพวงของการสร้าง "ความเป็นจริง" ยังทำให้ผู้รับสารจ่ายเงินซื้อสินค้าเพื่อบรรจงสร้างภาพลักษณ์ที่ตนปรารถนา โฆษณาจึงไม่เพียงแต่กระตุ้นความอยากได้สินค้าเท่านั้น แต่ยังกำหนดแบบแผนชีวิต รวมไปถึงบทบาทและสถานภาพของผู้รับสารที่ใช้สินค้านั้นๆ ไปด้วย

กลุ่มผู้รับสารที่ได้รับผลกระทบจากการโฆษณามากที่สุด คือกลุ่มผู้หญิงซึ่งถูกใช้เป็นวัตถุในโฆษณาเพื่อเสนอขายสินค้าและเป็นกลุ่มเป้าหมายที่โฆษณาต้องการกระตุ้นความอยาก เพื่อตัดสินใจจ่ายเงินซื้อสินค้า

ในสหรัฐอเมริกามีการสำรวจพบว่า โดยเฉลี่ยผู้หญิงจะดูโฆษณาประมาณ 400 ถึง 600 ชิ้นต่อวัน

เมื่อผู้หญิงอายุ 17 ปี ผู้หญิงจะได้รับชมโฆษณาสินค้าผ่านสื่อต่างๆถึง 250,000 ชิ้น เมื่อผู้หญิงใช้เวลาในการดูโฆษณามาก โอกาสที่จะถูกชักชวนรับ "ความเป็นจริง" ในโฆษณาก็ย่อมมีมาก ผลที่ตามมาคือ ผู้หญิงถูกทำให้ยอมรับบทบาทและสถานภาพความเป็นผู้หญิงตาม "ความเป็นจริง" ที่เสนอในโฆษณา

ร่างกายของผู้หญิงในสื่อ

ภาพผู้หญิงในสังคมอเมริกันจะถูกนำเสนอออกมาเป็น 2 แบบ คือสาวพรหมจารีย์และโสเภณี ตามแนวคิดแยกขั้วแบบตะวันตก(Euro-American thought) แบบแรกเป็นสาวใส ชื่อ บริสุทธิ ไร้เดียงสา สอดคล้องกับบุคลิกของพระแม่มารี ตามแนวของคริสต์ศาสนา อีกแบบหนึ่งเป็นสาวยั่วเสน่ห์เต็มไปดด้วยมารยาสาไทย สอดคล้องกับบุคลิกของอีฟ ตามความเชื่อแบบจูดาห์ อย่างไรก็ตาม ภาพผู้หญิงในโฆษณาจะถูกเน้นเรื่องทางเพศโดยตอกย้ำความดึงดูดทางเพศเพื่อมุ่งขาย "ความเป็นจริง" ที่สื่อโฆษณาส่งให้ผู้หญิงยอมรับ คือ ผู้หญิงต้องสวยและหุ่นดี การสำรวจโดยนิตยสาร Teen People ระบุว่าผู้หญิง 27% รู้สึกว่าถูกกดดันโดยสื่อให้ต้องมีรูปร่างผอมบาง

จากการวิจัยโดยบริษัทตัวแทนโฆษณา Saatchi and Saatchi เมื่อปี 2539 พบว่าโฆษณาทำให้ผู้หญิงเกิดความหวาดกลัวว่าจะแก่ และไม่มีเสน่ห์ดึงดูดเพศตรงข้าม โฆษณาส่วนใหญ่สร้างให้รูปร่างเพรียวผอมเป็นมาตรฐานของความงามแห่งอิตาลี ทั้งๆ ที่ไม่ใช่สิ่งที่จะพบเห็นในผู้หญิงสุขภาพดีโดยปกติทั่วไป ในความเป็นจริง นางแบบแฟชั่นมีน้ำหนักน้อยกว่าผู้หญิงโดยเฉลี่ยถึง 23% ผู้หญิงอายุระหว่าง 18-34 ปี จะมีโอกาสเพียง 7% ที่จะมรูปร่างเหมือนนางแบบตามเวทีแฟชั่น และเพียง 1% เท่านั้น ที่จะมีโอกาสผอมบางเท่ากับสุดยอดนางแบบซูเปอร์โมเดล เด็กสาว 69% ในงานวิจัยชิ้นหนึ่งกล่าวว่า นางแบบตามนิตยสาร มีอิทธิพลต่อความคิดของคนเกี่ยวกับรูปร่างที่สมบูรณ์ การยอมรับรูปร่างผู้หญิงที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงทำให้เกิดมาตรฐานที่เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้หญิงส่วนใหญ่ นักวิจัยบางคนเชื่อว่า นักโฆษณาจงใจสร้างให้รูปร่างผอมบางกลายเป็นเรื่องปกติ เพื่อที่จะสร้างความอยากในสิ่งที่ไปไม่ได้เพื่อกระตุ้นการบริโภคสินค้า อาจารย์ด้านจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดกล่าวว่า "สื่อทำการตลาดกับความอยาก โดยผลิตซ้ำอุดมการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง สื่อสืบทอดตลาดของความผิดหวังและความคับข้องใจ ผลคือถูกค้าผลิตภัณฑ์ลดความอ้วนไม่หยุดหย่อนไป" จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนักอย่างเดียวยังมีรายได้หมุนเวียนเป็นมูลค่าถึง 33 พันล้านเหรียญสหรัฐ นับได้ว่านักโฆษณาประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการวางแผนกลยุทธ์การตลาด

การที่ธุรกิจโฆษณาในสื่อต่าง ๆ สร้างมาตรฐาน "ความเป็นจริง" ที่ไม่ใช่ข้อเท็จจริง นอกจากจะส่งผลให้ผู้หญิงจ่ายเงินซื้อผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนัก เพื่อหวังว่าวันหนึ่งตนจะได้ผอมลงตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานในอุดมคติแล้ว ยังมีผลกระทบต่อจิตใจอย่างมากมาย ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่รูปร่างปกติจะรู้สึก ว่าตนเองอ้วนเกินไป และไม่พอใจกับน้ำหนักตัวจนทำให้ขาดความมั่นใจ และความภาคภูมิใจใน ตัวเองลดลง ความปรารถนาอันดับแรกของเด็กสาวอายุระหว่าง 11-17 ปีคือ ออยากผอมลง แม้แต่ เด็กหญิงอายุเพียง 5 ขวบก็แสดงความหวาดวิตกว่า กลัวความอ้วน 80 % ของเด็กหญิงอายุ 10 ขวบ เริ่มรับประทานอาหารลดความอ้วน ไม่ว่าจะในช่วงเวลาใดก็ตาม 50% ของผู้หญิงอเมริกันต่างกำลัง ลดน้ำหนัก

ธุรกิจโฆษณาไม่เพียงแต่กระตุ้นความอยากให้ผู้หญิงเป็นทาสการบริโภคสินค้าเท่านั้น แต่ ยังทำให้ผู้หญิงเป็นวัตถุของการนำเสนอสินค้า ที่จะส่งผลให้สังคมชื่นชมการกระทำความรุนแรง ต่อผู้หญิง Jean Kilbourne นักวิชาการที่รณรงค์ให้สังคมตื่นตัวและเท่าทันสื่อ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ นำเสนอภาพผู้หญิงในสื่อต่อเนื่องมา 30 ปี พบว่า ผู้หญิงในสังคมอเมริกันถูกสื่อหล่อหลอมให้ เชื่อว่า ความเป็นหญิงคือต้องงดงาม ไม่มีที่ติ โดยบริโภคสินค้าเสริมความงามต่าง ๆ ต้องใช้ภาษา กาย ที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม ต้องดูเซ็กซี่ภายใต้รัศมีแห่งความบริสุทธิ์ผุดผ่อง Kilbourne ได้ เสนอภาพจากสื่อที่เธอเก็บสะสมไว้ในรูปของสไลด์ ภาพยนตร์สารคดี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงถูกฉีก และตัดต่อออกเป็นชิ้น ๆ เพื่อนำเสนอเป็นส่วนเสี้ยว แล้วทำให้ดูงดงามแม้ในสภาพผอมแห้งหรือถูก ฆาตกรรม

Kilbourne อธิบายว่า โฆษณาทำให้การข่มขืนดูเป็นเรื่องขี้ขวน และทำให้ผู้หญิงกลายเป็น วัตถุทางเพศ สิ่งเหล่านี้ เป็นกระบวนการทำให้ผู้หญิงเปลี่ยนสภาพจากควมมีตัวตนเป็นวัตถุสิ่งของ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ โฆษณาการทำศัลยกรรมหน้าอก ที่ผู้หญิงต้องผ่านขั้นตอนที่เจ็บปวด และบ่อยครั้งที่ผู้หญิงจะสูญเสียความรู้สึกบริเวณทรวงอก หลังผ่าตัดเพียงเพื่อจะเป็นวัตถุสนอง ความสุขให้ผู้อื่นที่มีใช้ตนเอง

เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมไทย แม้จะยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง แต่ปรากฏการณ์ ในธุรกิจโฆษณาไทยแทบไม่ต่างอะไรจากสังคมอเมริกัน เพราะบริษัทโฆษณาในเมืองไทยส่วนใหญ่คือบริษัทลูกของอเมริกา ย่อมมีนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดในกรอบเดียวกัน บริษัทที่ไม่ใช่สาขา ซึ่งอาจหมายถึงบริษัทจากประเทศอื่นหรือบริษัทของคนไทยเอง ก็มีกรอบของ กลยุทธ์การตลาดไม่ต่างกัน หากจะต้องแข่งขันเพื่อความอยู่รอดในวงการโฆษณา ผู้หญิงจึงถูกมอง เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในฐานะผู้ซื้อสินค้า และเป็นวัตถุในการดึงดูดให้ผู้อื่นมาซื้อสินค้า ผู้หญิงไทยเรียนรู้ "ความเป็นจริง" จากสื่อว่าผู้หญิงต้องสวยจึงจะมีคุณค่า ผู้หญิงสวยต้องมีรูปร่าง ผอมบาง ผิวขาวนวลเนียน โบหน้าไร้สิวฝ้า ผมหาวสสวยคดดำ ผู้หญิงถูกกระตุ้นให้ซื้อสินค้าโดย ภาพผู้หญิงที่เซ็กซี่ มีเสน่ห์ ซึ่งถูกคัดเลือกมานำเสนอในสื่อโฆษณา ผู้หญิงถูกทำให้เป็นเหยื่อโดย กระบวนการอันซับซ้อน แขนงบล ซึ่งหากไม่มีการสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้หญิงเป็นผู้รับสารที่เท่าทัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อ ก็ไม่อาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่มีสุขภาพดี เพราะการที่สมาชิกของสังคมดำเนินชีวิตอยู่บนความเป็นจริงลง ย่อมเป็นความปวยใจทางใจที่ส่งผลทำให้สังคมพิกลพิการ ขาดสมดุล และเสื่อม

2.สถานภาพของผู้หญิงในศิลปะ

หากสำรวจจนถึงสถานภาพของผู้หญิงในวงการศิลปะท่ามกลางวันเวลาที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ศิลป์แบบศูนย์กลางยุโรป(Eurocentric) จะพบว่า ผู้หญิงเป็นชนชั้นสองในวงการศิลปะ ทั้งนี้เพราะเรื่องราวส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของผู้หญิง นับว่ามีน้อยกว่าผู้ชายเป็นอันมาก จำเพาะเทพเจ้าส่วนใหญ่ของกรีก ซึ่งเป็นเนื้อหาทางศาสนาที่มีกล่าวถึงในเทพปกรณัมโบราณของกรีก และผลงานทางด้านประติมากรรม รวมทั้งภาพจิตรกรรมต่างๆบนภาชนะ โบราณสมัยดังกล่าว ก็จะพบว่า เทพเจ้าที่เป็นชายมีบทบาทและความสำคัญมากกว่าหญิงเป็นส่วนใหญ่ กล่าวในด้านตัวของศิลปินเองก็ตาม ศิลปินหญิงในประวัติศาสตร์ศิลป์ก็เช่นกัน จำนวนของศิลปินหญิงในท่ามกลางโลกยุคโบราณทั่วโลก ปริมาณของศิลปินหญิงก็น้อยกว่าชายอย่างเทียบกันไม่ได้ หรือแทบไม่ปรากฏนามกันเลย เฉพาะในยุโรปนับตั้งแต่กรีกเป็นต้นมา สมัยกลาง สมัยเรอเนสซองส์ จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 17 แทบจะไม่มีนักประวัติศาสตร์ศิลป์คนใดจำชื่อศิลปินหญิงได้เกิน 10 คน ในขณะที่ศิลปินชายมีมากนับเป็นร้อยคน

แม้แต่ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่ผ่านมานี้เอง ช่วงที่ศิลปะ Impressionism และ Post impressionism รุ่งเรือง โลกศิลปะส่วนใหญ่ก็รู้จักแต่ชื่อเสียงของศิลปินชายที่โด่งดังเท่านั้น อย่างเช่น Manet, Pissarro, Degas, Cezanne, Sisley, Monet, Renoir, Seurat, Toulouse-Lautrec, Bonnard, Matisse, Dufy เป็นต้น ส่วน Morisot, Cassatt ซึ่งเป็นชื่อของศิลปินหญิงในยุคสมัยเดียวกัน ผู้สนใจศิลปะทั้งหลายที่ไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์ศิลป์แทบไม่ได้ยินชื่อหรือรู้จักกันเลย

มีคนเคยกล่าวเอาไว้ว่า ในชั้นเรียนของบรรดานักศึกษาศิลปะตามสถาบันสอนศิลปะโดยทั่วไป พวกเขามีคู่แข่งที่จะเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงในอนาคต เพียงแค่ครึ่งห้องที่เป็นชายด้วยกันเองเท่านั้น และคนเหล่านี้จะเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้แสดงผลงานศิลปะระดับชาติ ด้วยเหตุดังนั้น พื้นที่ในหอศิลป์ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายจึงแตกต่างกันตามไปด้วย

ข้อเท็จจริงสำหรับเรื่องนี้เป็นเพราะ ผู้หญิงได้ถูกกีดกันในการเข้าเรียนศิลปะมานับตั้งแต่ต้น ซึ่งเพิ่งมาเปิดโอกาสให้สามารถเลือกเรียนศิลปะได้เมื่อไม่นานมานี้ คำถามคือว่า มีเหตุผลอะไรที่อยู่เบื้องหลังการกีดกันดังกล่าว และอุปสรรคของความเป็นหญิงยังไม่หมดแค่นั้น หลังจากที่พวกเธอได้รับอนุญาตให้สามารถเข้าเรียนศิลปะได้แล้ว แต่พวกเธอกลับถูกปิดกั้นไม่ให้เข้าชั้นเรียนในการเขียนภาพเปลือย คำถามข้อสองที่ตามมาก็คือ อะไรคือสาเหตุของข้อห้ามเหล่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในแวดวงศิลปะที่เรารู้จักกันโดยทั่วไป มิใช่จะมีแต่เรื่องของศิลปิน ศิลปะ และหอศิลป์ เท่านั้น ยังมีเรื่องของภัณฑารักษ์ศิลปะ นักวิชาการศิลปะ นักประวัติศาสตร์ศิลป์ นักวิจารณ์ศิลปะ นักปรัชญาศิลปะ นักสะสมผลงานศิลปะ ฯลฯ เกือบจะกล่าวได้ว่า บุคคลในวิชาชีพเหล่านี้ล้วนเป็นผู้ชายเป็นผู้ถือครองสิทธิข้างต้นนี้ทั้งสิ้น โดยมีผู้หญิงเป็นองค์ประกอบประปรายอยู่ที่ชายขอบของวงการศิลปะ ด้วยเหตุนี้ สถานภาพของผู้หญิงในแวดวงของประวัติศาสตร์ศิลปะจึงมีบทบาท ความสำคัญ รวมไปถึงพื้นที่และเวลาน้อยกว่าผู้ชายอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อเท็จจริง ในทางกลับกันที่น่าสนใจคือว่า แม้สถานภาพของผู้หญิงในวงการศิลปะจะมีบทบาท ความสำคัญ พื้นที่และเวลาในการแสดงออกทางศิลปะน้อยกว่าผู้ชาย แต่ภาพร่างกายที่เปลือยเปล่าของผู้หญิง (nude) ที่ถูกเขียนขึ้นมาเป็นภาพ กลับมีมากกว่าผู้ชายอย่างน่าพิศวง

ร่างกายของผู้หญิงในงานศิลปะ

หากจะสำรวจกันถึงภาพร่างกายเปลือยเปล่าของผู้หญิง ที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ศิลปะภาพแรกๆ ที่ยังคงเหลือรอดอยู่บนโลกของเราใบนี้ เราจะพบผลงานประติมากรรมร่างกายเปลือยเปล่าของผู้หญิงที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ภาพของ Venus of Willendorf ซึ่งถือว่าเป็นผลงานศิลปะที่รู้จักกันดีในหมู่ของนักประวัติศาสตร์ศิลป์และนักโบราณคดี ผลงานดังกล่าว มีลักษณะเป็นภาพของหญิงเปลือยที่กำลังตั้งครรภ์ ขนาดของเต้านมมีขนาดใหญ่ ส่วนหน้าตามีลักษณะตะปุ่มตะป่ำ บรรดานักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์ศิลป์ สันนิษฐานว่า หน้าตาไม่ใช่สิ่งสำคัญของผลงานศิลปกรรมชิ้นนี้ ทั้งนี้เพราะงานประติมากรรมชิ้นดังกล่าว ต้องการเน้นให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ อันเป็นความเชื่อของคนในยุคโบราณ

ร่างกายอันเปลือยเปล่าของผู้หญิงในยุคต่อมาที่มีชื่อเสียง ก็คือภาพ Venus เช่นกัน ซึ่งทำขึ้นมาในสมัยโรมัน เป็นภาพที่เปิดเผยให้เห็นร่างกายส่วนบนที่เปลือยเปล่า ท่อนล่างมีผ้าคลุมอยู่ ซึ่งกำลังจะหลุดล่อน ภาพนี้น่ามาจากปกรณัมโบราณที่พูดถึงเทพธิดาแห่งความรัก ที่สอดคล้องกับเทพธิดา Aphrodite ของกรีก

มาถึงยุคกลาง(The Middle Age)ในยุโรป ซึ่งคริสตศาสนาเรืองอำนาจ ภาพเปลือยได้หายไปจากความเชื่อทางศาสนาดังกล่าว ผู้หญิงที่ปรากฏในงานภาพเขียนต่างๆ ของยุคนี้ สวมใส่เสื้อผ้าอย่างค่อนข้างมิดชิด จนกระทั่งมาถึงยุคสมัยเรอเนสซองส์ ราวคริสต์ศตวรรษที่ 15 ที่บรรดาศิลปินทั้งหลายได้กลับไปศึกษางานศิลปกรรมของกรีกโบราณ

ผลงานจิตรกรรมชื่อ "กำเนิดวินัส"(The birth of Venus) ของ Sandro Botticelli (1445-1510) เป็นผลงานเทคนิคจิตรกรรม ซึ่งได้กลับมาเขียนภาพเปลือยของวินัสอีกครั้งหนึ่ง ภาพดังกล่าวเป็นภาพเปลือยของผู้หญิงทั้งเรือนร่าง แต่ด้วยข้อจำกัดทางศาสนาคริสต์ ที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ในเวลานั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปินจึงใช้เส้นที่เหลี่ยมทางศิลปะด้วยการเขียนภาพวายุเทพ กำลังเป่าลมไปที่เรือนร่างของวินัสจนผ้าผ่อนหลุดลุ่ย

เมื่อหันกลับมามองในวัฒนธรรมตะวันออก โดยเฉพาะในงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและศาสนาของอินเดียโบราณ เราจะพบภาพ"กามสูตร"ของศาสนาฮินดูอันมีชื่อเสียง ซึ่งเป็นภาพของหญิงชายในภาพของการร่วมเพศในท่าที่และรูปแบบต่างๆ อันเป็นการสะท้อนถึงวิถีชีวิตและหลักธรรมทางศาสนา ในส่วนของพระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกัน ภาพเปลือยของเทพริคาพญามารที่กำลังร้ายรำต่อหน้าพระพักตร์ของสิทธัตถะ ถือเป็นภาพที่มีชื่อเสียงก่อนที่พระองค์จะทรงตรัสรู้และพ้นจากโลกียภูมิไปสู่โลกุตระภูมิเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นอกจากนี้ ในทางพระพุทธศาสนาของทิเบต จะมีภาพเขียนประเภทหนึ่งที่เรียกว่าภาพ Yab Yum อันเป็นภาพของพระโพธิสัตว์กำลังสวมสอดกับศักดิ์ของพระองค์ที่เป็นหญิง ในท่าของการสวมกอด โดยศักดิ์นั่งอยู่บนพระเพราของพระองค์ในท่วงท่าของการสังวาส คำอธิบายเกี่ยวกับปริศนาในเนื้อหาของภาพดังกล่าว หมายถึง การรวมตัวของพระปัญญาธิคุณ และพระกรุณาธิคุณ อันเป็นที่มาของพระบริสุทธิคุณ ซึ่งปัจจุบันภาพเหล่านี้ยังมีการเขียนขึ้นมาอยู่และแพร่หลายพอสมควร

ในผลงานจิตรกรรมฝาผนังของท้องถิ่นล้านนา และของภาคกลางของประเทศไทย ภาพเปลือยที่อนบนระหว่างหญิงชายคูมิใช่ของแปลก และมีมากพอๆกัน ส่วนภาพของผ้าโจงกระเบน หลุดลุ่ยมองเห็นอวัยวะเพศ หรือภาพประเจิดประเจ้อทั้งหญิงชาย ดูเหมือนว่าจะพบเห็นกันอยู่เสมอตามจิตรกรรมฝาผนังของวัดต่างๆโดยทั่วไป ภาพที่ปรากฏให้เห็นเหล่านี้ถือเป็นภาพตลกของพวกตัวกากตัวตลก้าแกง อันหมายถึงภาพตัวชาวบ้านที่ช่างไทยสมัยโบราณแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตตามปกติของผู้คนธรรมดาที่ยังไม่มีความสำรวมพอซึ่งเป็นภาพสะท้อนของผู้ที่ยังห่างไกลจากพระพุทธศาสนา

นอกจากนี้ ภาพตัวพระตัวนาง ซึ่งปกติแล้วเป็นภาพของชนชั้นสูงในจิตรกรรมฝาผนังไทย จะสวมใส่เครื่องทรงครบชุดมิดชิด ก็ปรากฏว่าบางภาพ ถูกเขียนให้ตัวนางจำนวนหนึ่งที่สวมมงกุฎเปลือยกายที่อนบนลงเล่นน้ำ เช่นดังที่เคยปรากฏบนจิตรกรรมฝาผนังที่วัดทองนพคุณ ภาพดังกล่าวหากวิเคราะห์ให้ถี่ถ้วน ไปกับงานวิชาการด้านสังคม-วัฒนธรรมต่างๆแล้ว ก็เป็นการสะท้อนถึงวิถีชีวิตไทยที่มีความเป็นอยู่คล้ายๆกันระหว่างเจ้านายกับไพร่สามัญชน ซึ่งมีได้มีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากกันมากมายนัก

หันกลับมามองภาพเปลือยในปัจจุบันของสังคมไทย เราจะพบว่าภาพร่างกายเปลือยที่พบเห็นกันอยู่ ถูกเขียนขึ้นมาในลักษณะที่เป็นทั้งรูปธรรมแบบเหมือนจริงและนามธรรมที่คลี่คลายและบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นภาพของผู้หญิงเปลือย หากเป็นภาพของผู้ชายเปลือย(โดยเฉพาะที่อนบน) ส่วนมากมักจะเป็นผลงานของศิลปะของกลุ่มศิลปะเพื่อชีวิต ที่สะท้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงชีวิตความเป็นอยู่อันทุกข์ลำเค็ญของชนชั้นล่าง ทั้งชาวนาและชนกรรมาชีพ หากจะมีภาพของ ผู้หญิงเปลือยก็เป็นภาพของหญิงโสเภณี และหญิงชาวบ้านที่ถูกทำร้ายด้วยการใช้กำลังและอำนาจที่ รุนแรงต่างๆ อันเป็นการสะท้อนเนื้อหาของภาพเปลือยในอีกลักษณะหนึ่ง

ภาพเปลือยส่วนใหญ่ในสังคมไทย นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีภาพเปลือยที่เป็น เรื่องราวเกี่ยวกับร่างกายของผู้หญิง ซึ่งปรากฏให้เห็นทั้งบนภาพปฏิทิน โปสเตอร์ และแผ่นปิด โฆษณาภาพยนตร์ ทั้งเปลือยเฉพาะร่างกายท่อนบนและทั้งท่อนบนและท่อนล่าง เพื่อใช้เป็นวัตถุ ของการบริโภคด้วยการจ้องมองของผู้ชายที่ส่อไปในเรื่องทางเพศ ภาพเหล่านี้ปกติแล้วได้ แพร่กระจายไปสู่ผู้ที่มีค่านิยมไม่แตกต่างกันนักระหว่างชนชั้นล่าง ชนชั้นกลาง และกระทั่งถึงชน ชั้นสูง เพียงแต่ว่า ชนชั้นกลางและชนชั้นสูงมักนิยมบริโภคสิ่งที่ได้การประทับตราว่าเป็นผลงาน ทางด้านศิลปะมากกว่าเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ภาพของผู้ชายเปลือยในสังคมไทยก็มีให้พบเห็นเช่นเดียวกัน ซึ่งก่อนหน้านี และพบเห็นกันบ่อยๆก็คือ ภาพของนักกล้าม นักมวย ตลอดจนไปถึงภาพโฆษณาน้ำมันมวย และ น้ำมันนวดแก้เคล็ดขจัดออกต่างๆ ที่ใช้ภาพของผู้ชายเปลือยเป็นตัวแทนการโฆษณา แต่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเริ่มมีการบริโภคร่างกายของผู้ชายเปลือยเช่นเดียวกัน ในฐานะที่เป็นวัตถุของการจ้อง มองและต่อคำเรื่องราวทางเพศ ตามหน้านิตยสารต่างๆของผู้หญิงในสังคมไทย

หากย้อนกลับ ไปดูในประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งถือเป็นโลกแห่งอารย ธรรมที่ก้าวหน้ามากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ภาพผู้ชายเปลือยกลับมีอยู่น้อยชิ้นมากในท่ามกลาง ภาพของผู้หญิงเปลือยนับพันนับหมื่นชิ้นอย่างเทียบกันไม่ได้ และหนึ่งในนั้นของภาพผู้ชายเปลือยที่ ร่างกายเปลือยเปล่าทั้งท่อนบนและท่อนล่าง ซึ่งรู้จักกันมากที่สุดก็คือภาพของ Jesus นอกจากนี้แล้ว ก็ยังมีอีกภาพหนึ่งซึ่ง ผู้ที่สนใจทางด้านศิลปะโดยมากมักรู้จักกันทุกคนก็คือ ผลงานประติมากรรมที่ สลักเสลาขึ้นมาจากหินอ่อนของ Michelangelo ได้แก่ภาพ David (***)

เปรียบเทียบกับแหล่งที่ถูกประณามว่า คินแดนแห่งอนาจารขระธรรมอย่างแอฟริกา ซึ่ง ศูนย์กลางยุโรปเรียกขานว่าเช่นนั้นในสมัยล่าอาณานิคม ภาพหญิงและชายเปลือย มีให้พบเห็นเกือบ เท่าๆกันในรูปของประติมากรรมแกะสลักที่ทำขึ้นมาจากไม้ ซึ่งกล่าวในเชิงปริมาณแล้ว ถือว่ามี ความเสมอภาค และมีความสมดุลในเรื่องของสัดส่วนอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งเหล่านี้เป็นสะท้อนถึง อะไรได้บ้าง และได้บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาระหว่างความสัมพันธ์หญิงชายอย่างไร ในเชิง เปรียบเทียบกับอารยธรรมของยุโรปที่ตระหนักว่าตนเองเหนือกว่าดินแดนอันป่าเถื่อนเหล่านั้น

ทั้งหมดนี้ เป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เกี่ยวกับปรากฏการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในวงการ ศิลปะและแวดวงประวัติศาสตร์ศิลปะเกี่ยวกับสถานภาพของหญิงชาย โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเรือนร่าง ของผู้หญิงในฐานะกรณีศึกษา อะไรคือความจริงที่อยู่เบื้องหลังสถานภาพดังกล่าวของผู้หญิง ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรากฏขึ้นมาเป็นวัตถุพยานเหล่านั้น และอะไรคือต้นตอที่ลึกลงไปกว่าความจริงดังกล่าว สิ่งเหล่านี้เป็นดัชนีชี้ถึงสุขภาวะทางสังคม-การเมืองเรื่องเพศได้หรือไม่ และในประวัติศาสตร์ศิลปะจนถึงเหตุการณ์ศิลปะ(Art event)ในปัจจุบัน สุขภาวะดังกล่าวมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ทั้งในระดับของเวลาและสภาพภูมิศาสตร์อันเป็นถิ่นกำเนิดของศิลปะ

*** (หมายเหตุ: โดยเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมทางศิลปะของยุโรป เราแทบไม่พบภาพของร่างกายหญิงหรือชายเปลือยใดๆ ในวัฒนธรรมศิลปะของจีนและอินเดียโบราณเลย ยกเว้นภาพของการร่วมเพศของหญิงชาย เช่น สมุดขี้ผึ้งและภาพกามสูตร อันเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและเรื่องราวทางศาสนา)

3. สถานะของผู้หญิงในระบบกฎหมาย

การพิจารณาสถานะของเพศหญิงในระบบกฎหมาย สามารถที่จะทำความเข้าใจได้ใน 2 แง่มุมที่สำคัญ คือ

3.1 การให้ความคุ้มครองและรับรองสิทธิของเพศหญิงในฐานะของการเป็นมนุษย์

การพิจารณาสถานะของเพศหญิงในแง่เพศหญิง จะได้รับการคุ้มครองสิทธิต่างๆ ในลักษณะเช่นเดียวกับที่บุคคลทั่วไปได้รับในฐานะที่ถือกำเนิดมาเป็นมนุษย์ เช่น สิทธิในชีวิต สิทธิในเนื้อตัวร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน เป็นต้น ในปัจจุบันการถือกำเนิดขึ้นเป็นเพศหญิงและชาย ได้รับการยอมรับว่ามีสถานะเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน

3.2 การพิจารณาสถานะของเพศหญิงด้วยการเปรียบเทียบกับเพศชาย แม้ว่า จะได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์เฉกเช่นเดียวกับเพศชาย แต่ที่ปรากฏว่าในระบบกฎหมายมีความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศดำรงอยู่ ความไม่เท่าเทียมกันนี้อาจปรากฏอยู่ในบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้สิทธิหน้าที่ของเพศหญิงและชายมีความแตกต่างกัน

ความไม่เท่าเทียมกันนี้มีอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ เช่น กฎหมายครอบครัว ด้วยการกำหนดให้เหตุของการหย่าระหว่างหญิงและชายมีความแตกต่างกัน หรือเป็นการกำหนดให้สิทธิบางอย่างของหญิงไม่อาจใช้ได้ในบางกรณี เช่น การกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามกฎหมายอาญา จะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อกระทำกับหญิงที่มีใช้ภรรยาของตน หากกระทำต่อภรรยาของตนเอง ก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดแต่อย่างใด

นอกจากการกำหนดให้สิทธิของเพศหญิงและชายมีความแตกต่างกันแล้ว ในการบังคับใช้หรือตีความกฎหมายก็จะปรากฏให้เห็นอิทธิพลทางความคิดที่ไม่ได้มีการคำนึงถึงประสบการณ์ อารมณ์ สถานะของเพศหญิง เข้ามาประกอบอย่างเพียงพอ ดังกรณีการตีความให้การข่มขืนเป็นเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกระทำระหว่างอวัยวะเพศของชายกับหญิงหรือการพิจารณาถึงบาดแผลในร่างกายว่าเป็นหลักฐานสำคัญต่อการพิสูจน์ให้เห็นถึงความไม่ยินยอมพร้อมใจของหญิง

สถานะของเพศหญิงผ่านมุมมองด้วยการเปรียบเทียบกับชายจึงนำไปสู่การเรียกร้องความเสมอภาค / ความเท่าเทียมกัน หากว่าไม่มีเหตุผลหรือความชอบแล้วระหว่างเพศชายกับหญิง ก็ไม่อาจถูกเลือกปฏิบัติให้มีความแตกต่างเกิดขึ้น ถ้าผู้ชายได้รับสิทธิเช่นใดหญิงก็ต้องมีสิทธิด้วยเช่นกัน การเลือกปฏิบัติจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุผลรองรับอย่างหนักแน่นเพียงพอ เช่น การทำหน้าที่ทางทหารบางประเภทที่อาจจำเป็นต้องอาศัยความเหมาะสมทางกายภาพ การเลือกปฏิบัติเช่นนี้ในด้านหนึ่งอาจเป็นการจำกัดสิทธิของหญิงให้มีความไม่เท่าเทียมกับชาย แต่ในอีกด้านหนึ่งก็เป็นการสร้างให้เกิดสิทธิที่แตกต่างของเพศหญิงขึ้นด้วยเช่นกัน ดังกรณีการให้ความคุ้มครองกับเพศหญิงในกฎหมายแรงงาน ทั้งในด้านของการปกป้องไม่ให้ทำงานในลักษณะที่เสี่ยงอันตรายมาก หรือการลาคลอดซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพของหญิงที่แตกต่างจากเพศชาย

การพิจารณาถึงสถานะของเพศหญิงดังที่กล่าวมาเป็นมุมมองของสตรีนิยมแนวเสรีนิยม (Liberal Feminism) ที่เชื่อในเรื่องความเท่าเทียมของมนุษย์และศักยภาพของเพศหญิง ว่าไม่มีความแตกต่างจากชาย ครอบคลุมเช่นนี้มีผลอย่างสำคัญต่อการปรับเปลี่ยน แก้ไขกฎหมายที่มีผลเชื่อมโยงกับสถานะของเพศหญิง อย่างไรก็ตาม การพิจารณาถึงสถานะของเพศหญิงในกฎหมายภายใต้สังคมปัจจุบันประสบปัญหาต่างๆ ไม่น้อยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมทุนนิยมที่เร่งเร้าการส่งเสริมการบริโภคอันมีผลต่อการใช้สถานะของเพศหญิงเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้ในแง่มุมมองการพิจารณาถึงบทบาทของกฎหมายต่อการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมี 2 แนวความคิดที่สำคัญคือ

ประการแรก แนวความคิดเรื่องหลักอันตราย (Harm Principle) ของ John Stuart Mill ที่ให้ความเห็นว่า การที่จะมีการออกกฎหมายมาจำกัดการกระทำใดๆ ของบุคคลได้นั้น จะต้องปรากฏอย่างชัดเจนว่าการกระทำดังกล่าว ก่อให้เกิดอันตรายขึ้นทั้งกับปัจเจกบุคคลและสังคม เช่น การฆ่า การทำร้ายร่างกาย หากการกระทำใดที่ไม่ปรากฏชัดเจนว่าจะส่งผลอันตรายก็ควรปล่อยให้เป็นแดนเสรีภาพของปัจเจกบุคคลที่สามารถจะกระทำได้ แม้ว่าการกระทำนั้นๆ อาจหมิ่นเหม่ต่อศีลธรรมของสังคมโดยรวมก็ตาม

ประการที่สอง แนวความคิดเรื่องหลักศีลธรรมในกฎหมาย (Legal Morality) แนวความคิดนี้อธิบายว่า สังคมสามารถออกกฎหมายมาเพื่อห้ามการกระทำใดๆ ก็ได้ ถ้าเห็นว่าการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อศีลธรรมของส่วนรวม แม้การกระทำนั้นไม่ได้ก่ออันตรายทางกายภาพให้เห็นอย่างชัดเจนก็ตาม ภายใต้คำอธิบายเรื่องหลักศีลธรรมในกฎหมายเชื่อว่า แต่ละสังคมจะมีศีลธรรมของตัวเองอยู่ การกระทำสิ่งเหล่านี้จึงไม่อาจยินยอมให้เกิดขึ้นได้ เช่น การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน การดื่มสุรา หรือเสพยาเสพติด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว การยึดหลัก Harm Principle จะสามารถปกป้องเฉพาะการกระทำที่เห็นได้ชัดว่า เป็นอันตรายต่อตัวของหญิงโดยตรง เช่น ข่มขืนกระทำชำเรา แต่ในสังคมสมัยใหม่ มีการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสถานะของหญิงในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม ดังการทำให้หญิงกลายเป็นวัตถุของสื่อหรือการโฆษณา การกระทำในลักษณะนี้หากใช้กรอบความคิดแบบเดิมก็อาจมิใช่เป็นสิ่งที่อันตราย เพราะฉะนั้น กฎหมายจึงยากที่จะเข้าไปมีบทบาทในการปกป้องสถานะของหญิงได้ แม้กระทั่งในการพิจารณาตามกรอบความคิดแบบศีลธรรมในกฎหมาย การได้รับผลกระทบของหญิงในลักษณะที่กล่าวมา ก็ยังอยู่ห่างไกลจากการได้รับการตระหนักของสังคมว่า เป็นหลักศีลธรรมของส่วนรวมที่ต้องได้รับการควบคุมจากส่วนรวม

ความเป็นไปได้ของการสร้างระบบกฎหมาย ในการปกป้องสถานะของหญิงจากการถูกละเมิด และลดทอนความเป็นมนุษย์ลงโดยสังคมบริโภคนิยม คือการเปิดแนวทางในการพิจารณาสิทธิของหญิงในสังคม ที่แตกต่างไปจากการพิจารณาเฉพาะด้านชีวิตและเนื้อตัวร่างกาย หรือด้วยวิธีการมองผ่านความสัมพันธ์ทางด้านเพศที่เน้นความเท่าเทียมเสมอภาค ให้หันมาสนใจถึงอัตลักษณ์ของหญิง ที่จะถูกระทบจากกระบวนการสร้างความเป็นหญิงโดยสื่อและโฆษณา การให้ความสนใจถึงตัวตนและการดำรงอยู่ของหญิงในสังคมบริโภคนิยม

ด้วยการมองในลักษณะเช่นนี้ จะทำให้เกิดการพัฒนาสิทธิของเพศหญิงในแง่มุมใหม่ ที่ทำให้สังคมต้องหันมาให้ความสำคัญและความสนใจมากขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทำให้การกระทำต่างๆ ต่อหญิงโดยสื่อและโฆษณา กลายเป็นศีลธรรมของสังคมส่วนรวมที่ต้องได้รับการตระหนักถึงมากขึ้น

บทที่ 3

สิทธิมนุษยชน และสิทธิสตรี

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน (human right) หมายถึง สิทธิที่ติดตัวคนมาตั้งแต่เกิด หากขาดสิทธินี้แล้วคนเราจะอยู่ไม่ได้ สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าและสมศักดิ์ศรี สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ให้มีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงปลอดภัย สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานให้คนเรามีเสรีภาพที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง คุณภาพของความเป็นคน และตอบสนองความต้องการของชีวิต ทางกาย จิตวิญญาณ และอื่นๆ

สิทธิมนุษยชนเป็นพัฒนาการที่เกิดจากความรู้สึกร่วมกัน ก่อจุ่มแห่ง เอาเปรียบจากบุคคลองค์กร สถาบัน อำนาจ รู้สึกว่าถูกละเมิด ได้รับความไม่เป็นธรรม ความเป็นธรรมเป็นแนวคิดที่มา กับสิทธิมนุษยชน เป็นหลักศีลธรรมที่คนต้องยอมรับและเคารพในการปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะชายหรือหญิง เด็กหรือคนชรา คนรวยหรือคนจน เชื้อชาติหรือศาสนา ภาษาหรือเผ่าพันธุ์ อุดมการณ์ หรือสีผิว

การละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกระดับ จากท้องถิ่นหรือระดับชาติและนานาชาตินำมาซึ่งความขัดแย้ง และสร้างเงื่อนไขให้เกิดความไม่สงบสุข เกิดการต่อสู้และความรุนแรง จึงได้เกิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Declaration of Human Rights) ที่นานาชาติทั่วโลกได้ร่วมลงนามเมื่อปี 1949 รวมทั้งข้อตกลงอื่นๆ อีกมากมาย ตลอดจนการเกิดขึ้นขององค์กรระหว่างประเทศอย่างสหประชาชาติและอื่นๆ เพื่อเป็นเวทีและกลไกในการสร้างความร่วมมือและสันติภาพ ซึ่งจะเกิดได้ถ้าหากทุกฝ่ายเคารพในสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ครอบคลุมชีวิตในทุกๆ ด้าน ไม่ใช่แค่เพียงทางการเมือง เช่น สิทธิในชีวิตและทรัพย์สิน การแต่งงานและก่อตั้งครอบครัว เสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก สิทธิในการประชุมและรวมตัวอย่างสันติ เป็นต้น แต่รวมถึงสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เช่น สิทธิในความมั่นคงปลอดภัยทางสังคม สิทธิในการมีงานทำ สิทธิในการตั้งและเข้าร่วมสหภาพ สิทธิที่จะพักผ่อน สิทธิในการศึกษา นอกจากนี้ยังมีสิทธิทางสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิสากล เป็นประเด็นที่ถกเถียงกันมาก มีบางประเทศอ้างว่าสิทธิมนุษยชนขึ้นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ รวมทั้งตีความซึ่งขึ้นอยู่กับปรัชญาสังคมการเมืองของประเทศนั้นๆ แต่ประชาคมระหว่างประเทศก็ยังยืนยันและยึดมั่นในหลักการเดิมด้วยการประกาศปฏิญญาเวียนนามในปี 1993 และเห็นว่าต้องมีความเข้าใจขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่เหมือนกันว่า "มาตรฐาน" หนึ่งจะต้องมีสำหรับทุกชาติ ซึ่งอยู่เหนือข้อถกเถียงใดๆ สิทธิทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ กลุ่มหรือเผ่าพันธุ์นั้นมิได้ แต่ต้องไม่ไปกระทบหรือละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้อื่น ไม่มีใครอาจอ้างสิทธิทางวัฒนธรรมหรืออ้างว่าเป็น "เรื่องภายใน" และละเมิดสิทธิมนุษยชน เหมือนสามีไม่อาจอ้างสิทธิของสามีแล้วทำทารุณกรรมภรรยา หรือขืนใจภรรยา แม้แต่เรื่องการเมืองเพศสัมพันธ์ พ่อแม่เองก็มิอาจตีลูกจนกลายเป็นการทำร้ายร่างกายและจิตใจ หรือการล่วงละเมิดทางเพศของบุคคลที่มีสถานภาพและมีอำนาจทางสังคมต่อผู้น้อย ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นต้นจะอ้างว่าเป็นค่านิยมของสังคมอุปถัมภ์แบบเดิมๆ ไม่ได้

สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยมีพัฒนาการของตนเอง มีองค์ประกอบสำคัญดั้งเดิม คือฐานความเชื่อผี ศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนา ต่อมาได้รับแนวคิดตะวันตกและเข้าสู่ยุคใหม่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ฐานเดียวกัน คือการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ เดิมเป็นเรื่อง "ผี" ซึ่งมีผีบ้านผีเรือน ผีปู่ย่า ผีบรรพบุรุษ ผีดิน น้ำ นา ป่า เขา ข้าว และทุกสิ่งรอบตัว ละเมิดกฎถือว่าผิดผี ซึ่งไม่ใช่การไปถูกลูกสาวชาวบ้านอย่างเดียว ผีของพราหมณ์เป็น "เทวดา" มีลำดับชั้น ทางพุทธศาสนาความสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมะ อันเป็นเกณฑ์วัดความถูกต้องและเป็นธรรม พื้นเพภูมิหลังเหล่านี้มีความสำคัญเพื่อทำความเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เพื่อไม่ให้สับสนระหว่างการใช้อำนาจเป็นธรรม และการใช้ธรรมเป็นอำนาจ

ความเกี่ยวข้องของสิทธิมนุษยชน กับมนุษย์

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิมนุษยชน เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคน จึงมีเนื้อหานับร้อยประการ ประการแรกๆ คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยมนุษย์ทุกคนล้วนมีคุณค่าในฐานะที่มีชีวิต มีร่างกาย เลือดเนื้อ ความรู้สึกนึกคิด จิตวิญญาณ และมีความหมายต่อการดำรงอยู่ของมนุษยชาติของประเทศ และสังคมที่ตนสังกัด นอกจากนี้ไม่มีใครชอบการถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม และถูกปฏิบัติราวกับเขามิใช่เป็นมนุษย์ ฉะนั้น เราจะต้องปฏิบัติต่อมนุษย์ทุกคนในฐานะที่เขาเป็นมนุษย์ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเหมือนกับเรา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 จึงได้นำความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนมาบัญญัติไว้ในมาตรา 4 เพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมาตราที่ 26 เพื่อให้รัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการปฏิบัติตามที่ได้อำนาจหน้าที่โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนพลเมือง

สิทธิในชีวิต และร่างกาย สิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ขาดไม่ได้ คือสิทธิในชีวิต และร่างกาย ที่ประกอบขึ้นด้วยเลือดเนื้อ และอวัยวะทั้ง 32 ประการ มีอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด จิตใจ

ชีวิต และร่างกายของมนุษย์ดำรงอยู่ได้ด้วยปัจจัย 4 ที่สำคัญ ธรรมชาติ และสภาพดังกล่าว เป็นบ่อเกิดของสิทธิมนุษยชนซึ่งมีมากมายหลายประการ สิทธิที่สำคัญมาก และเป็นสิทธิที่มนุษย์ จะขาดไม่ได้ ประการแรก คือสิทธิในชีวิต และร่างกาย หมายความว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะชั่ว-ดี มี สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ในโลก มีสิทธิในร่างกาย และดำรงร่างกายของตนตามธรรมชาติ สิทธิที่จะมี ชีวิต และสิทธิในร่างกายเป็นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนประการอื่นๆ ผู้ใดมาจับ ขัง บังคับ ทรมาณ ทำร้าย ฆ่า หรือการกระทำให้ชีวิตของคนใดคนหนึ่งสิ้นไปย่อมเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิต และร่างกายของคนเรา รัฐ และสังคมจะต้องเคารพ และค้ำประกันสิทธิประการนี้ หากมนุษย์เรา ไม่มีหลักประกัน หรือการปกป้องคุ้มครองสิทธิประการนี้ มนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความ หวาดกลัว และไม่รู้สึกลปลอดภัย จะทุกข์ทรมาณ สังคมก็จะประสบแต่ปัญหา ไม่สงบสุข

สิทธิในความเชื่อ การพูด และการแสดงความคิดเห็น มนุษย์เป็นสัตว์ที่คิดได้ ด้วยมี สมอ มีสติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก และมีปาก เพื่อพูด แสดงความรู้สึก ความต้องการ และ ความคิดเห็น การแสดงออกดังกล่าวเป็นธรรมชาติ และเป็นความจำเป็นของมนุษย์เรา อันไม่ เพียงแต่เป็นการบอกให้รู้ความคิดอย่างไร ต้องการอะไรเท่านั้น หากยังมีผลต่อชุมชน และต่อสังคม อีกด้วย หรือความเห็นที่แตกต่างกัน เสรีภาพนี้คิดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ถือเป็นสิทธิมนุษยชน ประการหนึ่ง ผู้ปกครอง หรือผู้ใดจึงไม่ควรห้ามคนเราคิด หรือพูด นอกเสียจากการพูดนั้นเป็น การพูดดูหมิ่น ดูถูก หรือทำให้เกิดความเสียหาย

ความคิด และความเชื่อของแต่ละบุคคลมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จึงเป็นเรื่องยากมากที่จะให้ทุกคนมีความเชื่อ ความคิดไปในทางเดียวกัน ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างก็เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา ปัจเจก และสังคม

เสรีภาพทางความคิดเป็นเสรีภาพประการหนึ่งของพลเมืองในประเทศระบอบ ประชาธิปไตย แล้วก็จะได้รับการค้ำประกันโดยรัฐธรรมนูญของประเทศประชาธิปไตยทุกประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันนำมาบัญญัติไว้หลายมาตรา โดยเฉพาะมาตรา 38 และมาตรา 39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 38 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการนับถือศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนา หรือพิธีกรรมตามความเชื่อของตน”

มาตรา 39 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น”

สิทธิทางการศึกษา สิทธิมนุษยชนที่ทำให้มนุษย์มีความรู้ ความคิด และสติปัญญา คือ สิทธิทางการศึกษา และเสรีภาพทางวิชาการ และสิทธิที่จะรู้สิทธิที่สำคัญมากประการหนึ่งที่มนุษย์ขาดไม่ได้เลยก็คือ สิทธิที่จะเรียนรู้ และศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิที่จะทำให้คนเราได้มีวิชาความรู้ ความคิด สติปัญญา ความสามารถในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตทางสังคม สิทธิการศึกษานี้ ไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่การได้รับการศึกษาในระบบ หรือการศึกษาในโรงเรียน มหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตร การวัด และประเมินผลที่แน่นอนเท่านั้น แต่รวมถึงการศึกษานอกระบบที่จัดนอกโรงเรียน มีความยืดหยุ่นมากกว่า และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละกลุ่ม อย่างไรก็ตามมนุษย์สามารถแสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลา แม้ว่าจะเรียนจบการศึกษาในระดับสูงเพียงใดก็ตาม ซึ่งสิทธิด้านการศึกษาได้บัญญัติไว้ในมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญพ.ศ. 2540

โดยทั่วไป ในการศึกษาเรียนรู้ไม่ว่าจะในหรือนอกระบบ “วิชาความรู้” เป็นเพียงเงื่อนไขปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด นอกจากความรู้ความสามารถ อุปกรณ์เครื่องใช้เครื่องมือแล้ว ยังขึ้นกับเสรีภาพของครู อาจารย์ และนักวิชาการเป็นสำคัญ ถ้าใครมาปิดกั้นเสรีภาพทางวิชาการอย่างไม่มีเหตุผล หมายความว่าเป็นการปิดกั้นเสรีภาพทางวิชาการ และโอกาสในการพัฒนาความรู้ รัฐธรรมนูญพ.ศ. 2540 ได้รองรับเสรีภาพทางวิชาการไว้ในมาตรา 42

สิทธิมนุษยชนที่ส่งผลต่อสังคม และชีวิตความเป็นอยู่

สิทธิมนุษยชนด้านการเมือง มนุษย์เราเกิด และมีชีวิตอยู่ในสังคม ทุกคนไม่สามารถดำรงชีวิตได้เพียงลำพัง ที่ผ่านมาสังคมทุกประเทศอยู่ภายใต้การปกครองที่เรียกว่า “รัฐ” ชีวิตมนุษย์จะดี หรือไม่ดี หรือเป็นอย่างไขึ้นอยู่กับระบอบการปกครอง กฎหมาย และการเมืองของรัฐ ในประวัติศาสตร์อันยาวนานในทุกสังคม ทุกประเทศจะมีกลุ่มสองกลุ่ม คือผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ผู้ปกครองเป็น ผู้ปกครอง ผู้ออกกฎหมาย และจัดกิจการบ้านเมือง กลุ่มผู้ถูกปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชาชนพลเมืองจะไม่มีสิทธิการเมืองใดๆ แต่ในยุคต่อมา จากการต่อสู้ของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะเสรีภาพ และประชาธิปไตย ทำให้รัฐต้องยก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ประชาชนพลเมืองมีสิทธิทางการเมือง เช่น เสรีภาพในการชุมนุม เสรีภาพในการร่วมกันเป็นองค์กร และพรรคการเมือง สิทธิเสมอภาคตามกฎหมาย สิทธิเลือกตั้ง และสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การนิติบัญญัติ และบริหาร สิทธิในการปกครองตนเอง สิทธิร้องทุกข์ ฯลฯ สิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิในการกำหนดเจตจำนง หรือโชคชะตาอนาคตของตนเอง และกำหนดทิศทางของสังคมและประเทศอันจะทำให้การเมืองการบริหารประเทศนั้นเป็นไปในทางที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

สิทธิทางการเมืองพื้นฐาน ถือเป็นสิทธิมนุษยชนซึ่งสหประชาชาติได้นำมากำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1996 และรัฐธรรมนูญของประเทศไทยฉบับปัจจุบันมีบทบัญญัติรับรองสิทธิทางการเมืองไว้หลายมาตรา อาทิ มาตรา39 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การสื่อความหมาย มาตรา44 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ มาตรา45 เสรีภาพในการร่วมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การมหาชน มาตรา47 เสรีภาพในการร่วมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง

สิทธิมนุษยชนด้านการเมืองก็เหมือนกับสิทธิมนุษยชนด้านอื่นๆ จะถูกรับรอง และจำกัดโดยระบบการเมือง กฎหมาย และจารีตประเพณีของสังคม

สิทธิสตรี

สตรีเป็นประชากรครึ่งหนึ่งของทุกสังคม และโลก ถ้าโลกนี้ขาดเพศหญิง มวลมนุษยชาติ จะไม่สามารถดำรงเผ่าพันธุ์ หรือมีชีวิตต่อไปได้เลย ผู้หญิงเป็นเพศแม่ เป็นทั้งแม่ผู้ให้กำเนิด และเลี้ยงดู อบรมบ่มนิสัยลูก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งของครอบครัว เป็นกำลังการผลิต และกิจกรรมของชุมชน และสังคมทุกประเทศ

แต่ทว่า ตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบันสภาพ และสถานภาพของสตรีจะต่ำต้อยด้อยค่า ไม่เสมอภาคเท่าเทียมชาย และถูกกีดกันทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สภาพดังกล่าวถือว่าไม่เคารพสิทธิมนุษยชนของสตรีในทุกสังคม จึงมีการลุกขึ้นเรียกร้องสิทธิสตรี รัฐ และสังคมประเทศต่างๆค่อยๆยอมรับฐานะ และบทบาทของสตรี

สิทธิสตรีในระดับสากลมีการออกอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ.1979 (พ.ศ. 2522) ซึ่งประเทศไทยได้รับรองอนุสัญญาดังกล่าวไว้ สิทธิสตรีได้รับการคุ้มครอง อย่างน้อยก็ไม่ให้ถูกเลือกปฏิบัติ และเสมอภาคเท่าเทียมกันในการทำงาน ค่าจ้าง การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกันสังคม การตัดสินใจมีบุตร สิทธิในการพัฒนา ทั้งการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆระดับ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีมาตรการพิเศษที่เอื้อให้คุ้มครองสิทธิสตรี เช่น การให้บริการสำหรับสตรีที่มีครรภ์

กล่าวเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้รับรองคุ้มครองสิทธิสตรีไว้หลายมาตรา มาตราที่สำคัญอย่างมาก อาทิ มาตรา30 ที่มีใจความว่า “บุรุษ และสตรีมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย จะเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อสตรีไม่ได้ และที่สำคัญ คือการมีมาตราที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อสตรีที่ถูกละเมิดเป็นอย่างมาก และอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีอีกหลายมาตราที่ส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิสตรี ไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน รวมถึงการยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสตรีก็ต้องมีตัวแทนที่ประกอบด้วยสตรีอยู่ด้วย

สตรีนิยม

Feminist Standpoint Theories ที่มีซานดร้า ฮาร์ตคิง นักสตรีนิยมชาวอเมริกัน เป็นผู้บุกเบิก ฮาร์ตคิงเสนอว่า ความรู้เป็นสิ่งที่ผูกติดกับตำแหน่งแห่งที่ทางสังคม ความรู้กับตัวผู้สร้างความรู้ไม่สามารถแยกขาดจากกัน ที่ผ่านมา ความรู้ไม่มีลักษณะเป็นวัตถุวิสัย (objectivity) เพราะกระบวนการหาความรู้แบบเดิมมีความคับแคบ ไม่เปิดกว้างต่อการนำสิ่งต่างๆ มาคิดรวม โดยเฉพาะจุดยืน ตำแหน่งแห่งที่ ความเป็นหญิง-ความเป็นชาย หรือเชื้อชาติของผู้ผลิตความรู้ ทำให้ความรู้ที่ได้มามีลักษณะบิดเบือน

ฮาร์ตคิงเสนอว่า เพื่อจะบรรลุความเป็นวัตถุวิสัยสูงสุดของความรู้ (maximum objectivity) จะต้องนำจุดยืน ตำแหน่งแห่งที่ บริบททางสังคม ความรู้ตีกันคิด ประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงและกลุ่มชายขอบอื่นๆ ที่ถูกเก็บกดปิดกั้น เข้ามาศึกษาด้วย สิ่งที Feminist Standpoint Theories เน้นย้ำก็คือต้องหลีกเลี่ยงการสร้างความรู้ที่มาจากไหนก็ไม่รู้ (the view from nowhere) ผู้สร้างความรู้ต้องไม่ปฏิเสธ position ของตนในการสร้างความรู้ เพราะตัวตนของผู้สร้างความรู้จะเป็นสิ่งที่บอกกับคนอื่นได้ว่า ความรู้ที่ตนสร้างขึ้นนั้นมี position แบบไหน การนำจุดยืนและตำแหน่งสถานะของผู้สร้างความรู้ขึ้นมาพิจารณา จะทำให้โอกาสในการบรรลุถึงความเป็นวัตถุวิสัยสูงสุดของความรู้มีมากขึ้น Feminist Standpoint Theories มี agenda ทางการเมืองด้วย นั่นคือ ต้องการปลดปล่อยผู้หญิงและกลุ่มชนชายขอบอื่นๆ ที่ถูกกดขี่ เป็นการปลดปล่อยในแง่ของความรู้ ไม่ใช่แค่ในแง่การต่อสู้ทางการเมืองประเด็นต่างๆ Feminist Standpoint Theories มองว่า ความรู้และการวิพากษ์อย่างลึกซึ้งเกิดขึ้นจากการต่อสู้ ถ้าไม่สู้ ก็ไม่รู้ว่าจะรู้ธรรมชาติของสิ่งที่มากดทับเรานั้นเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ตัวอย่างของการสร้างความรู้ที่สอดคล้องกับ *Feminist Standpoint Theory* ก็คือ การสร้างความรู้ของกลุ่มผู้ติดเชื้อ HIV ซึ่งสร้างความรู้เกี่ยวกับการดูแลตัวเองขึ้นมาจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน จนเกิดเป็นองค์ความรู้ชุดหนึ่งที่แตกต่างจากองค์ความรู้ทางการแพทย์สมัยปัจจุบัน)

ผู้หญิง (โดยส่วนมาก) จากชนชั้นกลาง เปลี่ยน และเติบโตขึ้นมากทั้งด้านความคิด โอกาส และการตัดสินใจในหลายๆ ด้าน แต่ผู้ชายซึ่งอยู่ในฐานะทางเพศ ที่ได้เปรียบในหลายด้านมาโดยตลอด ยังไม่ถูกกระตุ้นให้คิดในเรื่องนี้เท่าไร และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความสมดุลกับความต้องการความสัมพันธ์แบบใหม่ที่เพศหญิงต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้นในทุกระดับทั้งเรื่องของตัวเอง สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

มีหลายประเด็น ที่สามารถนำมามองรวมกันได้ ทั้งเรื่องสิทธิของทั้งสองเพศที่จะมีคู่หลายคน สิทธิของทั้งสองเพศที่จะใช้ร่างกายของตัวเองเป็นสินค้า สิทธิของทั้งสองเพศที่จะเป็นผู้เริ่มความสัมพันธ์ สิทธิการมีความสุขทางเพศ รวมทั้งแนวคิดเรื่องพรหมจารี และเรื่องแต่งงาน ฯลฯ

กลุ่มสตรีนิยม

การอธิบายถึงความไม่เท่าเทียมกันทางเพศสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มแนวคิดใหญ่ๆ ดังนี้

1. **แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม** ถือว่าเป็นแนวคิดแรกเมื่อเกิดมีแนวคิดเรื่องสตรีนิยมขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 19 แนวคิดนี้อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเรื่องบทบาทความเป็นเพศ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเชื่อ และการปฏิบัติตามประเพณีนิยมที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน ทำให้ผู้หญิงถูกตั้งคณปฎิเสธ โอกาสในด้านต่างๆ แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเรียกร้องให้ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับผู้ชายในทุกด้าน ผู้หญิงควรทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับผู้ชาย

2. **แนวคิดสตรีนิยมแนวสุดขั้ว (Radical Feminism)** อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเกิดจาก อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ระบบชายเป็นใหญ่ หมายถึง ระบบของโครงสร้างสังคมและแนวการปฏิบัติที่ผู้ชายมีความเหนือกว่า กคชี่และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นระบบที่ผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดนี้จะให้ความสนใจต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิงและมองว่าเป็นรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากความต้องการเหนือกว่าของผู้ชาย และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่นี้พยายามสร้างความชอบธรรมต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย (ผู้ชายเข้มแข็งกว่า ฉลาดกว่า มีเหตุผลมากกว่า คิดอะไรที่ลึกซึ้ง ได้มากกว่า ฯลฯ) และทำให้ความเหนือกว่านี้ดำรงอยู่ในความเชื่อของคนในสังคม

3. กลุ่มแนวคิดสตรีนิยมสายมาร์กซิสต์-สังคมนิยม (Marxist-Socialist) ซึ่งเสนอว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ เป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์กันของระบบชายเป็นใหญ่และระบบทุนนิยมในสังคม หรือกล่าวได้ว่า เมื่อทั้งระบบความเป็นเพศและระบบเศรษฐกิจมาสัมพันธ์กันในยุคสมัยหนึ่งๆ ได้ทำให้เกิดโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผู้ชายอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ ส่วนผู้หญิงอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เช่น ระบบชายเป็นใหญ่ได้สร้างความเชื่อที่ว่า คุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่ความสวยและความสาว (คุณค่าของผู้ชายอยู่ที่ความสามารถ การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน) ความเชื่อนี้เมื่อปฏิสัมพันธ์กับเศรษฐกิจแบบตลาดที่ต้องการขายสินค้าให้ได้มาก ดังนั้น ผ่านทางการโฆษณา ผู้หญิงจึงตกเป็นเหยื่อทางการค้าของธุรกิจเครื่องสำอางค์หลากหลายชนิดอย่างเต็มใจ เพื่อต้องการสวยและรักษาความสาวไว้

4. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic) แนวคิดนี้ให้ความสนใจต่อกระบวนการที่อัตลักษณ์ที่ด้อยกว่าถูกสร้างขึ้น หมายความว่าความรู้สึกว่าด้อยกว่าผู้ชายที่ผู้หญิงมีอยู่ในตัวนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร โดยกลุ่มนี้ได้ความสนใจศึกษาถึงพัฒนาการชีวิตช่วงต้นๆ ของเด็ก เพราะเชื่อว่าระยะนี้เป็นช่วงที่สำคัญในการก่อรูปอัตลักษณ์ของความเป็นเพศ เช่น พิจารณาว่าสิ่งที่เด็กเห็น ได้ยิน หรือ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศอย่างไร

บทที่ 4

ข้อมูลการออกแบบ

การออกแบบกราฟฟิก

ความหมายของการออกแบบกราฟฟิก

ความหมายของ GRAPHIC DESIGN จำแนกได้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. เกี่ยวกับศิลป์ เช่น การวาด การระบาย หรือเป็นศิลปะรูปแบบอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกด้านความคิด โดยแสดงนัยแห่งเส้นรอยประทับลงบนพื้นระนาบ
2. เกี่ยวกับการจัดเขียน หรือสิ่งที่แสดงด้วยตาราง หรือแผนภาพ

งานออกแบบกราฟฟิกจัดว่าเป็นงานออกแบบเพื่อเผยแพร่ มุ่งชักชวน เรียกร้อง บริการ และความคิดต่างๆ ซึ่งเป็นงานในลักษณะของสิ่งพิมพ์ งานออกแบบหีบห่อ งานโฆษณา จะเห็นว่างานทางด้านกราฟฟิคดีไซน์ เป็นงานออกแบบที่มีเครือข่ายของงานกว้างมาก และมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการออกแบบนิเทศศิลป์ (Visual Communication Design) ในอันที่จะต้องเตรียมการและนำเสนอข่าวสาร (Message) ต่อผู้รับสาร ให้สามารถรับรู้ความหมาย และแปลความได้ทางสายตา โดยการจัดสื่อกลาง เช่น ตัวอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์ รูปภาพ และอื่นๆ รวมกันด้วยกรรมวิธีการจัดเขียน การพิมพ์ การบันทึกภาพ ตลอดจนเทคนิคการสร้างภาพต่างๆ โดยไม่จำกัดเครื่องมือ เพื่อให้เกิดการสื่อสาร และโน้มน้าวจิตใจกลุ่มเป้าหมายได้

เป้าหมายของการออกแบบ

ในการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องรู้ว่าจะบอกกล่าว (Inform) เรื่องราวข่าวสารอะไร เช่น ทฤษฎี หรือหลักการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ผู้ออกแบบต้องรู้จักวิธีการนำเสนอ (Presentation) ที่เหมาะสมกับเรื่องราวต่างๆเหล่านี้มีเป้าหมายของการออกแบบเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น เพื่อส่งเสริมการขาย เพื่อให้ความรู้ความบันเทิง เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมายที่รับข่าวสาร

กลุ่มเป้าหมายอาจจะเฉพาะเจาะจงเป็นชาย หรือหญิง มีช่วงอายุเท่าไร หรือเฉพาะกลุ่มที่สนใจ ข่าวสารที่ให้มึระดับความยากง่าย หรือเป็นสากลอย่างไร ซึ่งผู้ออกแบบจำเป็นต้องรู้ และเข้าใจเพื่อวางแผนการจัดการกับข่าวสาร และนำเสนอกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้

สิ่งที่ต้องการจะพูด

ในที่นี้ หมายถึงวิธีการที่จะสื่อความหมายกับผู้รู้ และจากการที่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้แล้ว ก็จะทำให้ผู้ออกแบบสะดวกในการที่จะพูด หรือสื่อความหมายได้ง่ายขึ้น เช่น การใช้ศัพท์ข้อความ และสื่อที่เป็นนามธรรม หรือสัญลักษณ์ เครื่องหมาย ภาพประกอบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถในการรับรู้ของผู้รับที่จะก่อให้เกิดการจดจำ ความเข้าใจในความหมายของข่าวสารนั้นๆ

รูปแบบ และกรรมวิธีที่จะใช้สื่อในการนำพาข่าวสาร

หลักการนี้หมายถึงว่า ผู้ออกแบบต้องคำนึงถึงการเลือกสื่อในการนำเสนอข่าวสารเป็นรูปแบบใดจึงจะได้ผลดี มีความเหมาะสมกับข่าวสาร และผู้ออกแบบควรจะใช้วิธีการจัดการ (Organize) กับข่าวสารนั้นอย่างไร จึงจะสามารถโน้มน้าวจิตใจ และสื่อความหมายต่อผู้รับได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นป้ายโฆษณา หนังสือ ภาพยนตร์ ฯลฯ ซึ่งสื่อต่างๆ เหล่านี้มีรูปแบบกรรมวิธี และให้ผลต่อการรับรู้ของผู้คนแตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการนำเสนอในรูปแบบที่จะเหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่มีผลต่อผู้อ่าน

SYMBOLISM

- การใช้เครื่องหมาย-สัญลักษณ์ ในรูปแบบที่สร้างสรรค์ ให้มีความหมาย และความสำคัญสำหรับหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรคำนึงถึงเนื้อหาในการใช้สัญลักษณ์ หากเนื้อหาบรรยายชัดเจนอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์มากนัก นอกจากเนื้อหาที่เป็นนามธรรม และต้องใช้จินตนาการในการอ่านสูง
- จุดประสงค์ของสัญลักษณ์ เพื่อแนะนำข้อมูลอันสำคัญของเนื้อหา แก่ผู้อ่านเสริมให้หนังสือนั้นมีผลที่ตรงตามความต้องการ และเน้นย้ำใจความสำคัญของผู้แต่ง
- รูปแบบของสัญลักษณ์เป็นไปได้หลากหลาย อาทิเช่น รูปแบบภาพประกอบกราฟฟิก ประเภทต่างๆ อาจเป็นแบบให้ข้อมูล (Information) ตกแต่ง (Decorative) หรือช่วยเล่าเรื่อง (Representation)
 - สัดส่วนของหนังสือสามารถจัดอยู่ในกลุ่ม Symbol ได้เช่นกัน
 - ระยะห่าง การเว้นช่อง การจัดวางตำแหน่งของภาพประกอบก็มีความหมายเช่นกัน
 - การใช้ตัวอักษรจัดเป็นสัญลักษณ์ประเภทหนึ่ง เพราะ Type ไม่เป็นเพียงแต่แนะนำ Character เฉพาะเท่านั้น Type ยังสามารถสื่อความหมายได้อีกด้วย เมื่อนำมาประกอบเป็นคำ
 - ให้ระวังการใช้ Type ไม่ควรใช้มากเกินไป
 - หนังสือบทกวี เป็นอีกประเภทหนึ่งที่ต้องใช้สัญลักษณ์อย่างเหมาะสม ด้วยการศึกษาศาสตร์และวิเคราะห์เนื้อหา แล้วตีความอย่างละเอียด เพราะหนังสือประเภทนี้ไม่นิยมใช้ภาพถ่าย หรือ Illustration ที่บ่งบอกสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกซึ่งถือว่าจำกัดจินตนาการของผู้อ่านจนเกินไป

TEXTURE

- สัมผัสได้ 2 ทางคือ ทางสายตา (Sight) และทางผิวสัมผัส และความรู้สึก (Touch)
- หากเลือกใช้ Texture เป็นจุดเด่นมากกว่า Typo และสีแล้ว Texture ที่เลือกใช้ก็ควรจะสื่อความหมายที่ชัดเจน
- กระดาษที่ใช้พิมพ์ก็เป็น Texture อย่างหนึ่ง และมีให้เลือกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรียบมัน สะท้อนแสง หรือหยาบด้านมี Texture
 - Endpaper อาจมีให้เลือกจำกัด แต่สามารถพิมพ์สี หรือสร้างลวดลายเพิ่มเติมได้
 - หน้าปกอาจใช้วัสดุที่นอกเหนือจากกระดาษ อย่างพลาสติกมันวาว หนังแท้-เทียม หรือผ้าหุ้มปกหนังสือ ซึ่งมีให้เลือกตั้งแต่เนื้อหยาบไปจนถึงเนื้อแพรไหม
 - การใช้วิธีคูนูน (Embossing) หรือ เซาะร่อง (Blank Stamping) เป็นวิธีที่น่าสนใจ แต่จะได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัสดุที่รองรับว่าจะคลายตัว หรืออยู่ได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เนื้อหาต่างๆ อาจบ่งชี้ และต้องการใช้ Texture ที่แตกต่างกันออกไป เช่น เนื้อหาเกี่ยวข้องกับพีช-เลขกร ก็อาจใช้ Texture ของเส้นใยธรรมชาติ หรือเกี่ยวกับโลหะก็อาจใช้แบบเรียบ มันเงา คล้ายโลหะ
- การใช้ Texture ควรคำนึงถึงความกลมกลืนกับองค์ประกอบ และความรู้สึกของหนังสือเป็นอันดับแรก และไม่ควรขัดแย้งกับการใช้สัญลักษณ์ และการใช้สี

COLOR

- เป็นส่วนประกอบทางกราฟิกที่มีพลังมากที่สุด สามารถสื่อสารโดยตรงต่อผู้อ่านในระดับจิตใต้สำนึกส่วนลึก และอารมณ์ มีความสำคัญพอๆ กับการเลือกใช้ Font
- เนื้อหาแต่ละประเภทจะเหมาะกับการใช้สีประเภทต่างๆ ไม่เหมือนกัน
- สีบางสี หรือคู่สีบางลักษณะมีความหมายเกี่ยวข้องกับเฉพาะ และแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น สีธงชาติ เครื่องแบบทหาร ฯลฯ
- คำถามในการใช้สี ควรจะเป็น “เหมาะสมกับเนื้อหา หรือไม่ และใช้แล้วน่าสนใจหรือไม่” มากกว่าที่จะเป็นทำไม
- การสื่อข้อความนั้นจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของสีที่ใช้ การนำสีเข้ามาประกอบเท่ากับเป็นการเพิ่มคุณค่าให้สีมากขึ้น
- เหตุผลของการใช้สีในการออกแบบสามารถเพิ่มคุณภาพให้สีมากขึ้นเนื่องจาก สีสามารถเรียกร้องความสนใจได้ มีผลต่อความรู้สึก และอารมณ์ของมนุษย์รวมถึงช่วยทำให้ภาพที่เกิดขึ้นใกล้เคียงธรรมชาติ ซึ่งเป็นความเคยชินของมนุษย์

ข้อควรคำนึงถึงการใช้สี

1. VISUAL ATTRACTION การใช้สีเพื่อกระตุ้นความสนใจในการใช้สีเพื่อผลเช่นนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ 2 ประการของสี คือ
 - มองเห็นได้ชัด และเร่งเร้าให้เรตินาในตาคนตื่นตัว
 - มีอะไรที่ใหม่ เป็นต้นตำรับ หรือที่ขึ้นชอบถูกใจ
 จะเห็นได้ว่าในการนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเจิดจ้าของสี (Luminosity) เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงผลที่จะกระตุ้นจิตใต้สำนึกของคนอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลือกสีในการพิมพ์ ต้องคำนึงถึงการมองเห็นได้ง่าย (Visible) และความนิยมของสี (Popularity) เพื่อให้ผลงานนั้นสามารถกระตุ้นความสนใจได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. RECOGNIZABLE ในที่นี้หมายถึงการมองเห็นได้ง่าย ณ จุดขาย (Visibility at Point of Sale) คนที่มองหาของที่เลขซื้อ หรือตั้งใจมาซื้อต้องการมองเห็นได้ทันทีที่มองหา มีสถาบันค้นคว้าเพื่อหา Recognizability พบว่าขึ้นกับ - ระยะการมอง

- มุมมอง
- ความสว่างของแสง
- แสงสะท้อน
- ทิศนวิสัยรอบด้าน
- การหักสายตา

3. MEMORY VALUE คนส่วนมากจะจำชื่อ หรือรูปร่างของสินค้า แต่มีคนจำสีมากกว่า

4. LEGIBILITY ความยากง่ายต่อการอ่าน ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการออกแบบ สัญลักษณ์ต่างๆ

5. OPTICAL ILLUSION การลวงตาเป็นผลของสีที่มีผลเหนือเรตินาในตาคน ซึ่งถ้าได้เรียนรู้ให้เข้าใจ และนำไปใช้อย่างถูกต้องแล้วจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ดังนี้

- การนำสีที่ตรงข้ามกันในวงล้อสี มาวางใกล้กัน เช่น แดงกับเขียว เหลืองกับม่วง จะทำให้ตาคนเห็นความสดใสนั่นชัดของกันและกันเกินกว่าที่เป็นจริง
- สีที่อยู่บนพื้นหลังที่ต่างกันจะได้ผลแก่ตาทำให้เห็นสีต่างๆเปลี่ยนไปเพราะต่างเจอกันด้วยสีที่ตรงข้ามของพื้น เช่น สีเทาบนสีแดง จะเป็นสีเทาอมเขียว
- สีเดียวกันแต่น้ำหนักต่างกัน เมื่ออยู่ใกล้กับสีที่เข้มจะเข้มขึ้น สีที่อ่อนก็จะอ่อนลงกว่าที่เป็นจริง
- วัตถุสีอ่อนจะดูมีขนาดใหญ่กว่าสีเข้ม

6. INDICATION OF CONTENT ในการบ่งบอกถึงสิ่งที่บรรจุ หรือเรื่องราวสีสามารถบ่งบอกได้ถึงประเภท กลิ่น น้ำหนัก เป็นต้น

7. EVOKE POSITION ASSOCIATION สีสามารถกระตุ้นความรู้สึกในทางบวกที่มีต่อสินค้า และสามารถจัดความรู้สึกในด้านลบ

8. APPEAL TO EMOTION สีที่สามารถสนองความรู้สึก อารมณ์ของคนให้เกิดความพอใจ

9. PLEASING APPEARANCE ความพึงใจในการบริโภค เป็นความพึงพอใจเมื่อวางขายอยู่ในร้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สี

การใช้สีมีอยู่ 2 วิธีใหญ่ๆ คือ การใช้สีกลมกลืนกัน กับการใช้สีตัดกัน แต่จะใช้ให้กลมกลืนหรือตัดกันเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับจุดหมายของศิลปินแต่ละคนในงานแต่ละงาน และการใช้สีก็เช่นเดียวกับการใช้ทัศนธาตุอื่นๆ ถ้ากลมกลืนกันเกินไปก็จืดชืด และน่าเบื่อ ถ้าตัดกันเกินไปก็จะเกิดความสับสนมากเกินไปจนมองไม่ได้ การใช้สีทั้ง 2 วิธีนี้ยังพอที่จะแยกได้ออกเป็น 7 แบบ คือ

1. สีเอกรงค์ ได้แก่ การใช้สีเดียวกันที่มีน้ำหนักอ่อน-แก่หลายลำดับ เป็นการใช้สีแบบกลมกลืนกันเป็นสีเดียว
2. สีข้างเคียง เป็นการใช้สีกลมกลืนกันแบบ 2 สี หรือ 3 สี
3. สีตรงข้าม เป็นการใช้สีแบบตัดกันโดยสิ้นเชิง
4. สีเกือบตรงข้าม เป็นการใช้สีตัดกันของสีที่ไม่ใช่คู่สี
5. สีตรงข้าม 2 คู่เคียงกัน เป็นการใช้สีตัดกันที่น้อยกว่าวิธีที่ 3 เพราะมีสีข้างเคียงที่กลมกลืนกันอยู่ด้วย
6. สี 3 เค้า เป็นการใช้สีตัดกันด้วยความเป็นแม่สี มีความเด่นอยู่ในตัวของทุกสี
7. สี 4 เค้า เป็นการใช้สีตัดกันอย่างแท้จริงถึง 2 คู่ แต่ก็ยังตัดกันน้อยกว่าวิธีที่ 3 เพราะมีสีข้างเคียงที่พอจะเป็นตัวกลางให้เข้ากันได้บ้าง เช่น สีเหลืองส้ม กับสีแดง หรือสีเหลืองส้ม กับสีเขียว สีแดง กับสีม่วง หรือสีแดง กับสีเหลืองส้ม

ความหมาย และอิทธิพลทางด้านจิตวิทยาของสี

สีแต่ละสีมีความหมายในตัวเอง ในการออกแบบจำเป็นต้องนำหลักการจิตวิทยามาใช้ เพราะโดยทั่วไปสีจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ สามารถกระตุ้นความรู้สึกของคนเรา สีต่างกันกระตุ้นความรู้สึกต่างๆกัน ดังนี้

ดำ - เป็นสีที่มีคหีบคหนาแน่น เป็นเครื่องหมายของความตาย ไม่มีความหวัง ไม่มีอนาคต ความเจ็บปวด วังเวงภายใน สะท้อนความขริบ เป็นระเบียบ ไม่โลดโผนพิสดาร ให้ความประทับใจในด้านสัญลักษณ์ของความสง่า มีศักดิ์ศรี

ขาว - บ่งบอกถึงความบริสุทธิ์ การอธิบายไม่ได้ ไม่มีบุคลิกจึงทำให้รู้สึกว่างเปล่า ไม่มีที่สิ้นสุด ให้ความเจ็บสงบแก่ชีวิต และให้ความหวัง เมื่ออยู่ใกล้ไฟฟ้า หรือสีน้ำเงินจะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกสดชื่น ปราศจากเชื้อโรค และสะอาด

เทา - ไม่มีบุคลิก ไม่ให้ทั้งความเหงาและความวังเวง ไม่บ่งถึงอะไร แสดงออกถึงความ เป็นกลาง เป็นสัญลักษณ์ของความไม่ตัดสินใจ ไร้พลัง สีเทาอ่อนแสดงความเศร้า ความกลัว ความแก่ ถ้าเข้มขึ้นจะเพิ่มความกลัว ความกลัดกลุ้ม ถ้าสีเทาเข้มมากจะเป็นสีสกปรก

เขียว - เป็นสีที่เขียวที่สุดกว่าทุกสี ไม่บอกทิศทาง ไม่บอกความร่าเริง หรือความเศร้า หรืออารมณ์รุนแรง ไม่มีความต้องการใดๆ เป็นสัญลักษณ์ของความหวัง โดยเฉพาะความหวังที่จะเริ่มชีวิตใหม่ที่จะมีขึ้น สีเขียวอมเหลือง จะเพิ่มความแข็งแรง และเจิดจ้า สีเขียวอมฟ้า เพิ่มความ เป็นผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะ เป็นสีเขียวแก่ หรือสีเขียวอ่อน ก็ยังรักษาความเขียวได้ เพียงแต่สีเขียวอ่อน สดงอกได้ง่าย ในขณะที่สีเขียวแก่สงบเสถียรมากกว่า

แดง - แสดงความแข็งแรง ความเป็นชายหนุ่ม มีความเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา รุนแรง เขียวโทด หุนหันพลันแล่น รวมไปถึงในแง่ของเกียรติยศ ความสง่า ความมีเสน่ห์จนต้องมองข้าม สีแดงเลือดคนก แสดงความรุนแรง โบราณ สมบูรณ์ และมีพลัง อย่างสง่างาม สีแดงปานกลาง แสดงถึงกิจกรรม พลังความเคลื่อนไหว ความปรารถนาอย่างแรงกล้า สบสนนุ่นวาย และสะอึกสะอื้น แสดงความมีพลัง ป่าเถื่อน อบอุ่น และมีการกระตุ้น สีแดงเชอร์รี่ นุ่มนวล ไร้อารมณ์สุนทรีย์ สีแดงถ้ายิ่งจางจะยิ่งเพิ่มความสุข มีจินตนาการ เข้าอกเข้าใจ ยิ่งสีแดงเข้มมากขึ้นเท่าไรจะยิ่งเพิ่มความเครียด

ชมพู - ขี้อาย อ่อนหวาน นุ่มนวล สุภาพเป็นกันเอง สนิทสนม มีความรัก ความเมตตา ให้ลักษณะของเพศหญิง

ส้ม - ใช้ในการสื่อสาร อบอุ่นเป็นกันเอง

ม่วง - ลึกลับ จิตวิญญาณ ความอิจฉา หึงหวงซ่อนเร้นอยู่ลับๆ หวาน เสร้า สง่างาม มั่นใจ แต่ไม่ชิงช้า

ฟ้าอมเขียว - แข็งแรง ไม่เหิน สดชื่นสบายเหมือนทะเลสาบ

น้ำเงิน - ให้ความรู้สึกนิ่งลึก เป็นสีของสุภาพสตรี ให้บรรยากาศที่สงบ พักผ่อน เกี่ยวกับภายในจิตใจ ชีวิต วิญญาณ ต้องการความรัก ไม่ต้องการความรุนแรง สีน้ำเงินเข้ม แสดงถึงความวังเวง ยิ่งเข้มยิ่งดูไร้ขอบเขต สีน้ำเงินอ่อน ทำให้รู้สึกชวนฝัน ว่างเปล่า สะอาด และ สุขภาพดี

น้ำตาล - ความเหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นจริงเป็นจัง ไม่เพ้อเจ้อ ไม่ป่าเถื่อน เป็น ความสมบูรณ์ แสดงถึงกิจวัตรประจำวัน สีน้ำตาลถ้ายิ่งเข้มจะยิ่งเหมือนสีดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหลือง - เป็นสีที่เจิดจ้ามากที่สุด มีเสียงดัง อ่อนวัย มีชีวิตชีวา และตรงกันข้ามกับสีน้ำเงิน คือไม่มีความลึกเลย สีเหลืองทอง ให้ความรู้สึกกระฉับกระเฉง สีเหลืองเขียว ให้ความรู้สึกป่วยไข้

สีในเชิงสัญลักษณ์

สีแดง - มีความอบอุ่น ร้อนแรง เปรียบคังดวงอาทิตย์ นอกจากนี้ยังแสดงถึง ความมีชีวิตชีวา ความรัก ความปรารถนา เช่นดอกกุหลาบแดงวัน วาเลนไทน์ ในทางจรรยาสีแดงเป็นเครื่องหมายประเภทห้าม แสดงถึงสิ่งที่อันตราย เป็นสีที่ต้องระวัง เป็นสีของเลือด ในสมัยโรมัน สีของราชวงศ์เป็นสีแดง แสดงความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์และอำนาจ

สีเขียว - แสดงถึงธรรมชาติสีเขียว ร่มเย็น มักใช้สื่อความหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การเกษตร การเพาะปลูก การเกิดใหม่ ฤดูใบไม้ผลิ การงอกงาม ในเครื่องหมายจราจร หมายถึงความปลอดภัย ในขณะเดียวกัน อาจหมายถึงอันตราย ยาพิษ เนื่องจากยาพิษ และสัตว์มีพิษ ก็มักจะมีสีเขียวเช่นกัน

สีเหลือง - แสดงถึงความสดใส ความเบิกบาน โดยเรามักจะใช้ดอกไม้สีเหลือง ในการไปเยี่ยมผู้ป่วยและแสดงความรุ่งเรืองความมั่งคั่ง และฐานะอันศักดิ์ ในทางตะวันออกเป็นสีของกษัตริย์ จักรพรรดิของจีนใช้ฉลองพระองค์สีเหลือง ในทางศาสนาแสดงความเจิดจ้า ปัญญา พุทธศาสนา และยังหมายถึงการเจ็บป่วย โรคระบาด ความริษยา ทรมาน หลอกลวง

สีน้ำเงิน - แสดงถึงความเป็นสุภาพบุรุษ มีความสุขุม หนักแน่น และยังหมายถึง ความสูงศักดิ์ ในชงชาติไทย สีน้ำเงินหมายถึงพระมหากษัตริย์ ในศาสนาคริสต์เป็นสีประจำตัวแม่พระ โดยทั่วไป สีน้ำเงินหมายถึงโลก ซึ่งเราจะเรียกว่า โลกสีน้ำเงิน (Blue Planet) เนื่องจากเป็นดาวเคราะห์ที่มองเห็นจากอวกาศโดยเห็นเป็นสีน้ำเงินสดใส เนื่องจากมีพื้นน้ำที่กว้างใหญ่

สีม่วง - แสดงถึงพลัง ความมีอำนาจ ในสมัยอียิปต์สีม่วงแดงเป็นสีของกษัตริย์ ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยโรมัน นอกจากนี้ สีม่วงแดงยังเป็นสีชุดของพระสังฆราช สีม่วงเป็นสีที่มีพลังหรือการมีพลังแอบแฝงอยู่ และเป็นสีแห่งความผูกพัน องค์การลูกเสือโลกก็ใช้สีม่วง ส่วนสีม่วงอ่อนมักหมายถึง ความเศร้า ความผิดหวังจากความรัก

สีฟ้า - แสดงถึงความสว่าง ความปลอดโปร่ง เปรียบเหมือนท้องฟ้า เป็นอิสระเสรี เป็นสีขององค์การสหประชาชาติ เป็นสีของความสะอาด ปลอดภัย สีขององค์การอาหารและยา (อย.)

แสดงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานอย่างสะอาด แสดงถึงอิสรภาพ ที่สามารถโยกบิน เป็นสิแห่งความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่ไม่มีขอบเขต

สีทอง - มักใช้แสดงถึง คุณค่า ราคา สิ่งของหายาก ความสำคัญ ความสูงส่ง สูงศักดิ์ ความศรัทธาสูงสุด ในศาสนาพุทธ หรือ เป็นสีกายของพระพุทธรูป ในงานจิตรกรรมเป็นสีกายของพระพุทธเจ้า พระมหากษัตริย์ หรือเป็นส่วนประกอบของเครื่องทรง เจดีย์ต่าง ๆ มักเป็นสีทอง หรือ ขาว และเป็นเครื่องประกอบยศศักดิ์ ของกษัตริย์และขุนนาง

สีขาว - แสดงถึงความสะอาด บริสุทธิ์เหมือนเด็กแรกเกิด แสดงถึงความว่างเปล่า ปราศจากกิเลส ตัณหา เป็นสีอารมณ์ของผู้ทรงศีล ความเชื่อถือ ความดีงาม ความศรัทธา และหมายถึงการเกิดโดยที่แสงสีขาว เป็นที่กำเนิดของแสงสี ต่าง ๆ เป็นความรักและความหวัง ความหวังใยเอื้ออาทรและเสียสละของพ่อแม่ ความอ่อนโยน จริงใจ บางกรณีอาจหมายถึง ความอ่อนแอ ยอมแพ้

สีดำ - แสดงถึงความมืด ความลึกลับ สิ้นหวัง ความตายเป็นที่สิ้นสุดของทุกสิ่ง โดยที่สีทุกสี เมื่ออยู่ในความมืดจะเห็นเป็นสีดำ นอกจากนี้ยังหมายถึง ความชั่วร้าย ในคริสต์ศาสนา หมายถึง ซาตาน อาถรรพ์เวทมนต์ มนต์ดำ ไสยศาสตร์ ความชิงชัง ความโหดร้าย ทำลายล้าง ความลุ่มหลงเมาเมี้ยว แต่ยังหมายถึงความอดทน กล้าหาญ เข้มแข็ง และเสียสละได้ด้วย

สีชมพู - แสดงถึงความอบอุ่น อ่อนโยน ความอ่อนหวาน นุ่มนวล ความน่ารัก แสดงถึงความรักของมนุษย์โดยเฉพาะรุ่นหนุ่มสาว เป็นสีของความเอื้ออาทร ปลอดภัย เอาใจใส่ดูแล ความปรารถนาดี และอาจหมายถึงความเป็นมิตร เป็นสีของวัยรุ่น โดยเฉพาะผู้หญิง และนิยมใช้กับสิ่งของเครื่องใช้ของเด็กวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่

วัฒนธรรมทางสายตา

ความฉลาดของลูกตา

ในยุคดิจิทัลบรรพ์ ความฉลาดของลูกตามนุษย์อย่างหนึ่งที่สำคัญมากก็คือ ใช้เพื่อการสอดส่องหาอาหาร ดังพยานหลักฐานที่พบเห็นได้จากภาพเขียนตามผนังถ้ำในสมัยโบราณ มนุษย์เขียนภาพสัตว์ขนาดใหญ่ที่กินได้ อย่างเช่น ภาพของวัวป่า ไบซันหลายๆตัวอยู่บนผนังถ้ำ ทั้งนี้เพราะในยุคดังกล่าว ยังไม่มีความมั่นคงของแหล่งอาหารนั่นเอง

จนกระทั่งอารยธรรมของมนุษย์พัฒนามาถึงยุคเกษตรกรรม ฐานปัจจัยหลักทางด้านนี้ของมนุษย์เริ่มมีความมั่นคงมากขึ้น การแบ่งหน้าที่การทำงานจึงขยายตัวออกไป เพราะมนุษย์เริ่มผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยส่วนเกินทางด้านนี้ได้มาก ดังนั้นลูกตาของมนุษย์จึงสอดส่องไปรู้ไปเห็นสิ่งต่างๆมากขึ้น และกว้างขวางยิ่งกว่าแต่ก่อน

ปัจจุบัน เราอยู่ในโลกที่ต้องใช้สายตาในการรับรู้และทำความเข้าใจสิ่งซึ่งอยู่รายรอบตัวเรามากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต ไม่ว่าจะเห็นได้จาก สิ่งแวดล้อมของเราซึ่งเต็มไปด้วยวัฒนธรรมภาพ เรามีภาพถ่าย GIS (geographic information system) ที่ถ่ายจากดาวเทียม มีภาพสแกนสมองของมนุษย์ ภาพผลงานศิลปะ-โบราณคดี และภาพโฆษณาบนท้องถนน บนหน้าสิ่งพิมพ์ จอโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และบนมือถือ

ท่ามกลางสังคมข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ ภาพทั้งหลายต่างสื่อสารอยู่รายรอบตัวเราทุกๆวัน นับเป็นจำนวนล้านๆชิ้น เราสามารถเรียกสิ่งเหล่านี้ได้ว่า "วัฒนธรรมทางสายตา"(visual culture) และเราจำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยความฉลาดผ่านการรับรู้ทางสายตา(intelligence of visual perception) ในการบริโภคข้อมูล

ในการเรียนรู้เพื่อที่จะอ่านภาพเหล่านี้ให้ออก(visual literacy)ในระดับที่ลึกซึ้ง เราจำเป็นต้องศึกษาหลักการบางอย่างสำหรับทำความเข้าใจในการรับรู้ผ่านจักษุประสาท ศาสตร์ซึ่งทำหน้าที่ศึกษาถึงภาพและเครื่องหมายที่เราต้องเผชิญหน้าในสังคมทุกวัน เรียกว่า หลัก "สัญศาสตร์"(semiotics หรือ simiology)

สัญศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของเครื่องหมาย(science of sign) ที่จำแนกข้อมูลภาพที่แวดล้อมตัวเราออกเป็น 3 ชนิดด้วยกัน คือ icon, index, และ symbol.

Icon คือภาพที่นำเสนอออกมาอย่างตรงไปตรงมา เช่น ภาพทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ภาพแผนที่ทางอากาศ และ ภาพบุคคลบนบัตรประชาชน เป็นต้น

Index "ดัชนี" คือภาพที่บ่งถึงบางสิ่งบางอย่าง อย่างเช่น ภาพรอยเท้าสัตว์ ทำให้รู้ว่าสัตว์ชนิดนั้นอยู่ ภาพของดอกไม้ไฟบนท้องฟ้า ทำให้เรารู้ว่ามีงานเฉลิมฉลอง เป็นต้น

Symbol "สัญลักษณ์" คือภาพที่มีความหมายต่างไปจากตัวมัน หรือใช้แทนค่าความหมายใหม่ อย่างเช่น ภาพไม้กางเขนหมายถึงคริสต์ศาสนา, ภาพดอกกุหลาบหมายถึงความรัก, ภาพสุนัขหมายถึงความซื่อสัตย์ เป็นต้น

ในการสื่อสารข้อมูลนั้น ผู้ส่งสารจะใช้ข้อมูลภาพหรือเครื่องหมายเหล่านี้สื่อสารมาถึงผู้ดูอยู่ตลอดเวลา สารที่พวกเขาต้องการสื่อจะถูกใส่รหัส และนำเสนอผ่านช่องทางสื่อ เช่น โปสเตอร์ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ หน้าหนังสือพิมพ์ จอโทรทัศน์ และผู้รับจำเป็นต้องถอดรหัสสารนั้นก่อนจึงจะเข้าใจ กระบวนการนี้เรียกว่า "กระบวนการสื่อ"

sender - encode message - channel - decode message - viewer

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ผู้ส่งสาร - ใส่รหัส - ช่องทางสื่อ - ถอดรหัส - ผู้ดู)

ยกตัวอย่างเช่น หากเราเดินเข้าไปในศูนย์การค้าเกือบทุกแห่งตามเมืองใหญ่ๆ เราจะพบเห็นผลงานประติมากรรมชิ้นหนึ่ง ซึ่งผู้ส่งสารพยายามที่จะสื่อกับเรา ผลงานดังกล่าวเป็นภาพของชายแก่ชาวตะวันตกสวมชุดขาว ผมหสีขาว ใส่แว่นตา แก้มแดง หน้าตาใจดี ถือไม้เท้า มือข้างหนึ่งทำท่าเชิญชวนอยู่หน้าร้านขายไม้ทอคนในห้างสรรพสินค้าทั่วไป งานประติมากรรมชิ้นนี้ ได้สื่อสารกับเราโดยไม่จำเป็นต้องมีข้อความ(text)ใดๆมาประกอบ

ผู้ส่งสารทำให้คนแก่หน้าตาใจดีคนนี้เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อระหว่าง"เรา"กับ"ไม้ทอ"รสชาติมีเอกลักษณ์แบบต้นตำรับ ผลงานประติมากรรมนี้จึงมีความหมายมากกว่าตัวของชายชราในชุดขาว (icon) หรือผู้พันแซนเดอร์ส (colonel sanders) เด็กๆที่ไม่เคยรู้จักประวัติของตัวผู้พันคนนี้เลย ก็สามารถเข้าใจและเชื่อมโยงสัญลักษณ์นี้ไปสู่ไม้ทอได้ ด้วยเหตุนี้ ชายชราคนดังกล่าวจึงมีค่าเท่ากับ"ไม้ทอ" แต่อย่างไรก็ตาม ในวิธีการมองที่ต่างวัฒนธรรมกัน ก็อาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในเรื่องความฉลาดของลูกตา แม้ว่าจะผ่าน"กระบวนการสื่อ"อย่างถูกต้องแล้วก็ตาม กล่าวคือ ผู้ส่งสารมีการใส่รหัส มีการนำเสนอ และมีการถอดรหัสของผู้ดู ยกตัวอย่างเช่น บริษัทโฆษณาอเมริกันในประเทศญี่ปุ่นรายหนึ่ง ด้รับการว่าจ้างให้ทำโฆษณาเกี่ยวกับมิด โคนจนรักแร้สำหรับผู้หญิงของบริษัทญี่ปุ่นแห่งหนึ่ง บริษัทโฆษณาอเมริกันมีไอเดียในการนำเสนอโฆษณาผลิตภัณฑ์นี้โดยการคิดถึงภาพการ์ตูนอนิเมชัน โดยตัวเอกของเรื่องเป็นภาพของปลาหมึก (octopus)กำลังใช้มิด โคนอันคมกริบ โคนลงในบริเวณซอกรักแร้อย่างมีความสุข พร้อมเพลงประกอบที่ชวนให้รู้สึกถึงความอภิรมย์ ต่อจากนั้นได้นำเอาการ์ตูนอนิเมชันนี้ เสนอต่อบรรดาผู้บริหารของบริษัทไบบิต โคน ก่อนที่จะเผยแพร่โฆษณาชิ้นดังกล่าวต่อสาธารณชนชาวญี่ปุ่นทางทีวี ผลปรากฏว่าหลังจากดูการ์ตูนอนิเมชันนี้จบ บรรดาผู้บริหารบริษัทไบบิต โคนของญี่ปุ่นถึงกับตกตะลึง และบางคนเกิดอาการช็อกและรีบเดินออกจากห้องประชุมไปอย่างไม่เหลือवलังกลับ เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ตัวแทนบริษัทโฆษณาอเมริกันเหล่านั้นรู้สึกงงงวยไปตามๆกัน และจับต้นชนปลายไม่ถูก การที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นก็เพราะว่า ในวัฒนธรรมอเมริกัน พวกเขาเรียกหนวดปลาหมึก octopus ว่า"แขน"(arm) ในขณะที่ในวัฒนธรรมญี่ปุ่น เรียกหนวดปลาหมึกนี้ว่า"ขา"(leg)นั่นเอง จะเห็นได้ว่า แม้"กระบวนการสื่อ"จะมีขั้นตอนดำเนินการไปตามลำดับอย่างถูกต้อง แต่หากไม่เรียนรู้เรื่องราวทางวัฒนธรรม ค่านิยม และความซับซ้อนของภาษา ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับวิธีการมอง(way of seeing)ได้

ด้วยเหตุนี้ ในการนำเสนอภาพในวัฒนธรรมทางสายตา ผู้ส่งสารซึ่งเติบโตมาต่างวัฒนธรรมจากผู้รับสารจึงต้องใคร่ครวญเรื่องดังกล่าวให้ดี เพราะดวงตาที่ฉลาดจะมีวัฒนธรรมที่ซึมซับซุกซ่อนอยู่ และทำหน้าที่ถอดรหัสไปพร้อมๆกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มายาคติในงาน

มายาคติหรือ Mythology เป็นคำที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ ค.ศ.1603 ซึ่งเป็นคำผสมระหว่าง myth + logos. ความหมายรวมๆของคำนี้ หมายถึง คติความเชื่อหรือทัศนคติที่เป็นมายาหรือไม่จริงนั่นเอง เป็นเพียงภาพลวงที่สร้างขึ้น แล้วทำให้มันดูน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ

Roland Barthes ปณิญาชนคนสำคัญชาวฝรั่งเศสสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ได้นำคำนี้มาตั้งเป็นชื่อหนังสือเล่มหนึ่งของเขาคือ Mythologies ในหนังสือเล่มดังกล่าวเป็นการรวมบทความของเขาที่เคยเขียนและได้รับการตีพิมพ์ในที่ต่างๆจำนวน 54 เรื่อง เนื้อหาของบทความในหนังสือเป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการวิจารณ์เมือง วัฒนธรรมร่วมสมัย และสังคมในช่วงทศวรรษที่ 1950s แต่อย่างไรก็ตามจนกระทั่งทุกวันนี้ บรรดานักวิชาการทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และวัฒนธรรม ต่างก็ยังอ้างอิงผลงานชิ้นนี้ของงเขากันอยู่

สิ่งสำคัญในหนังสือเรื่อง Mythologies ของ Barthes เขาเสนอให้มองสังคมวัฒนธรรม แวดล้อมด้วยสายตาที่ตั้งคำถาม หลายต่อหลายครั้ง Barthes อ้างว่า เขาต้องการท้าทายความรู้เชิงสาและ"ความเป็นธรรมชาติ"ของข้อมูลและปฏิบัติการทางวัฒนธรรมที่ปรากฏตัวอยู่ในเวลานั้น และการใช้สายตาในลักษณะตั้งคำถาม เขาเสนอให้เรามองให้ลึกลงไปกว่าภาพที่ปรากฏอยู่บนผิวหน้า

Barthes ได้ใช้คำสำคัญอยู่สองคำในการปฏิบัติการดังกล่าว คำแรกคือ denotation (ความหมายตรง) ส่วนอีกคำหนึ่งคือ connotation (ความหมายแฝง) คำแรกเป็นความหมายที่ตรงไปตรงมาเข้ากันได้กับภาพที่ปรากฏต่อสายตาหรือการมองของเรา ส่วนคำหลังเขาเสนอให้เราใช้ความไตร่ตรองเป็นเครื่องมือเพื่อขุดลึกลงไปใต้ผิวหน้าของภาพที่เราสัมผัส

ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราเห็น"ค้อน"(hammer) ความหมายตรงไปตรงมา(denotation) หมายถึงเครื่องมือชนิดหนึ่งซึ่งใช้สำหรับการตอกตะปู หรือใช้ทุบ, แต่ในความหมายแฝงนั้น "ค้อน"หมายถึง ความรุนแรง การลงแรงอย่างเต็มที่โดยไม่ผ่อนปรน สำหรับค้อน ถ้าอยู่ในมือของช่างไม้ ก็เป็นเครื่องมืออันหนึ่งซึ่งใช้สำหรับกิจกรรมในงานสร้าง แต่ถ้าอยู่ในมือของนักการเมืองมุคเน็คไท ใส่อูท ดังที่เราได้เห็นบนหน้าจอทีวีก่อนการเลือกตั้งที่ผ่านมา หมายถึงการเป็นตัวแทนของประชาชนในการคิดเข้าไปแก้ปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ทุบทุกอย่างที่ขวางหน้าโดยไม่เกรงกลัวใคร ทีนี้ลองมาเปลี่ยนภาพค้อนสักเล็กน้อย สมมุติว่านักการเมืองคนเดียวกัน ถือค้อนไม้ที่ใช้บนบัลลังก์ศาล ความหมายจะเปลี่ยนแปลงไปทันที เพราะข้อมหมายควมว่า การเป็นผู้แทนของปวงชนของเขานั้น จะเข้าไปแก้ปัญหาบ้านเมืองด้วยวิธีการหลักของกระบวนการยุติธรรม แต่อย่างไรก็ดี สาร(message) ที่ส่งออกมาซึ่งแฝงความมีอำนาจอยู่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตาม ในการที่จะวิพากษ์วัฒนธรรมทางสายตา(visual culture) ยังมีหลักทฤษฎีอีกอันหนึ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบมายาคติที่มีอยู่ในสังคมได้ นั่นคือทฤษฎี CRASH คำนี้หมายถึงการปะทะกันอย่างรุนแรง แต่อันที่จริงมันคือ"อักษรย่อ"ที่มารวมตัวกัน โดย C หมายถึง class (ชนชั้น), R หมายถึง race (เชื้อชาติ), A หมายถึง age (อายุ), S หมายถึง sex (เพศ), และ H หมายถึง handicap (ความบกพร่องหรือข้อยโอกาส)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การสร้างสรรค์ผลงาน

สรุป และวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลหลักที่นำมาใช้ในหนังสือมีดังนี้

1. ข้อมูลเรื่องการกำเนิดมนุษย์ และการแบ่งเพศทางสังคม ซึ่งบอกเรื่องราวออกเป็น
 - ความเป็นเพศ (Gender) คืออะไร
 - ความแตกต่างของความเป็นเพศในเรื่องของเพศสรีระ และเพศสถานะ
 - การสร้างความเป็นเพศผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม
 - ผลที่ตามมาของความเป็นเพศ
2. ข้อมูลเรื่องจิตวิเคราะห์ในเรื่องเพศ มีการนำมาใช้ดังนี้
 - ทฤษฎีพัฒนาการทางเพศในระยะองค์เพศของ Sigmund Freud --ปม โอดิปัส (Oedipus Complex)
 - ทฤษฎีที่อยู่บนฐานความเชื่อแบบ Phallogentrism หรือการเอาลึงค์เป็นศูนย์กลาง
 - แนวคิดที่ขัดแย้งของ Judith Butler เรื่องการเกิดเพศสรีระ และเพศเรื่องการเกิดเพศสรีระ และเพศสถานะ
3. เรื่องสถานภาพของผู้หญิง
 - สถานภาพในปัจจุบัน เช่นความเป็นแม่ / ความเป็นเมีย
 - การถูกกดขี่ในอดีตของสตรี
 - สถานภาพของผู้หญิงภายใต้สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และกฎหมาย
4. ผู้หญิงในอดีตที่เป็นบุคคลที่ถูกจารึกไว้ในแต่ละด้าน เช่น Elizabeth ที่ 1 ในฐานะที่เป็นราชินี และแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางในการออกแบบ

Theme ของหนังสือเล่มนี้เป็นการบอกเล่าสถานะทางเพศของผู้หญิง และสถานภาพในสังคมที่เกิดขึ้นจากการเป็นเพศหญิง

Concept ของหนังสือเล่มนี้ต้องการที่จะนำอารมณ์ของงานศิลปะเข้ามาใช้ในการออกแบบ (การใช้หยดสี หรือการปาดสี) การใช้สีที่ไม่มาก (3 สี) เพื่อสร้างความเป็นกราฟฟิกที่ต่างจากหนังสือเดิมๆ และบอกเล่าด้วยภาพเป็นส่วนใหญ่ไม่เหมือนหนังสือทั่วไป และตั้งชื่อให้เป็นการสื่อว่าหนังสือเล่มนี้ต้องการที่จะพูดถึงความเป็นสตรีจึงให้ชื่อว่า “ IN THE MEANING OF FEMALE ” เพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งที่จะนำเสนอภายในเล่มนั่นเอง

เรื่องของกาไรใช้สี เป็นการเลือกใช้สีแบบ 3TONES เพื่อเน้นความเป็นกราฟฟิกที่ไม่หรือหวานเกินไป และใช้ความหมายของสีมาเป็นการเลือกที่จะใช้สีในงานจากข้อมูลที่ศึกษา ได้เลือกใช้สี ขาว / ดำ และชมพู ซึ่งมีความหมายทางจิตวิทยา ดังนี้

ดำ - เป็นสีที่มีคติพจน์แน่นอน เป็นเครื่องหมายของความตาย ไม่มีความหวัง ไม่มีอนาคต ความเจ็บปวด วังเวงภายใน สะท้อนความขริบ เป็นระเบียบ ไม่โลดโผนพิสดาร ให้ความประทับใจในด้านสัญลักษณ์ของความสง่า มีศักดิ์ศรี แสดงถึงความมืด ความลึกซึ้ง สิ้นหวัง ความตายเป็นที่สิ้นสุดของทุกสิ่ง โดยที่สีทุกสี เมื่ออยู่ในความมืดจะเห็นเป็นสีดำ นอกจากนี้ยังหมายถึง ความชั่วร้าย ในคริสต์ศาสนาหมายถึง ซาตาน อาถรรพ์เวทมนต์ มนต์ดำ ไสยศาสตร์ ความชิงชัง ความโหดร้าย ทำลายล้าง ความลุ่มหลงเมาเมว แต่ยังหมายถึงความอดทน กล้าหาญ เข้มแข็ง และเสียสละได้ด้วย

ขาว - บ่งบอกถึงความบริสุทธิ์ การอธิบายไม่ได้ ไม่มีบุคลิกจึงทำให้รู้สึกว่างเปล่า ไม่มีที่สิ้นสุด ให้ความเจ็บปวดสงบแก่ชีวิต และให้ความหวัง เมื่ออยู่ใกล้สีฟ้า หรือสีน้ำเงินจะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกสดชื่น ปราศจากเชื้อโรค และสะอาด แสดงถึงความสะอาด บริสุทธิ์เหมือนเด็กแรกเกิด แสดงถึงความว่างเปล่าปราศจากกิเลส ตัณหา เป็นสีอารมณ์ของผู้ทรงศีล ความเชื่อถือ ความดีงาม ความศรัทธา และหมายถึงการเกิดโดยที่แสงสีขาว เป็นที่กำเนิดของแสงสี ต่าง ๆ เป็นความรักและความหวัง ความหวังใยเชื้ออาหารและเสียสละของพ่อแม่ ความอ่อนโยน จริงใจ บางกรณีอาจหมายถึง ความอ่อนแอ ขอมแพ้

ชมพู - ชี้อาย อ่อนหวาน นุ่มนวล สุภาพเป็นกันเอง สนุกสนาน มีความรัก ความเมตตา ให้ลักษณะของเพศหญิง แสดงถึงความอบอุ่น อ่อนโยน ความอ่อนหวาน นุ่มนวล ความน่ารัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรักของมนุษย์โดยเฉพาะรุ่นหนุ่มสาว เป็นสีของความเอื้ออาทร ปลอดภัย เอาใจใส่ดูแล ความปรารถนาดี และอาจหมายถึงความเป็นมิตร เป็นสีของวัยรุ่น โดยเฉพาะผู้หญิง และนิยมใช้กับสิ่งของเครื่องใช้ของเด็กวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่

ภาพกราฟฟิคประกอบที่ใช้ เป็นการถ่ายภาพแบบ 2มิติ และเป็นภาพแบบภาพ symbol ส่วนหน้าเปิดเป็นแบบภาพวาดลายเส้นเพื่อใช้เป็นภาพประกอบเปิดเรื่อง และสร้างภาพในรูปแบบที่สื่อความหมายเชิงนามธรรม

เนื้อกระดาษที่นำมาใช้ เลือกใช้กระดาษร้อยปอนด์แบบหยาบ เพื่อให้พื้นกระดาษดูมี Texture และช่วยให้ภาพดูน่าสนใจมากขึ้น กระดาษเป็นสีขาวแบบนวลๆไม่ขาวจัดจนเกินไป เพื่อเป็นการถนอมสายตา และให้สีโดยรวมดูนวลตาขึ้นไม่แรงจนเกินไป

ปก เพื่อให้สื่อถึงผู้หญิงจึงใช้ผ้ามาหุ้มปก ส่วนลายบนปกนั้น จากความต้องการที่ให้น่าสนใจ และแสดงความเป็นผู้หญิงไปกับวัสดุที่เป็นผ้า จึงเลือกใช้การ Silk Screen รูปลงไปบนปกผ้า และใช้สีนูน เพื่อให้ภาพออกมาโดดเด่นมากขึ้น

แบบร่าง และผลงานจริง

จากการสรุป และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในการออกแบบแล้วนั้นก็นำไปสู่ขั้นตอนของการทำแบบร่าง (Sketch Design) เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ออกมาเป็นผลงานจริงนั่นเอง ซึ่งจะมีลำดับขั้นตอน เพื่อนำเสนอ ดังนี้

1. รูปแบบของภาพ และการเลือกสีที่นำมาใช้
2. การจัดวางหน้ากระดาษ
3. การออกแบบปก
4. วิเคราะห์ผลงาน
5. ผลงานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

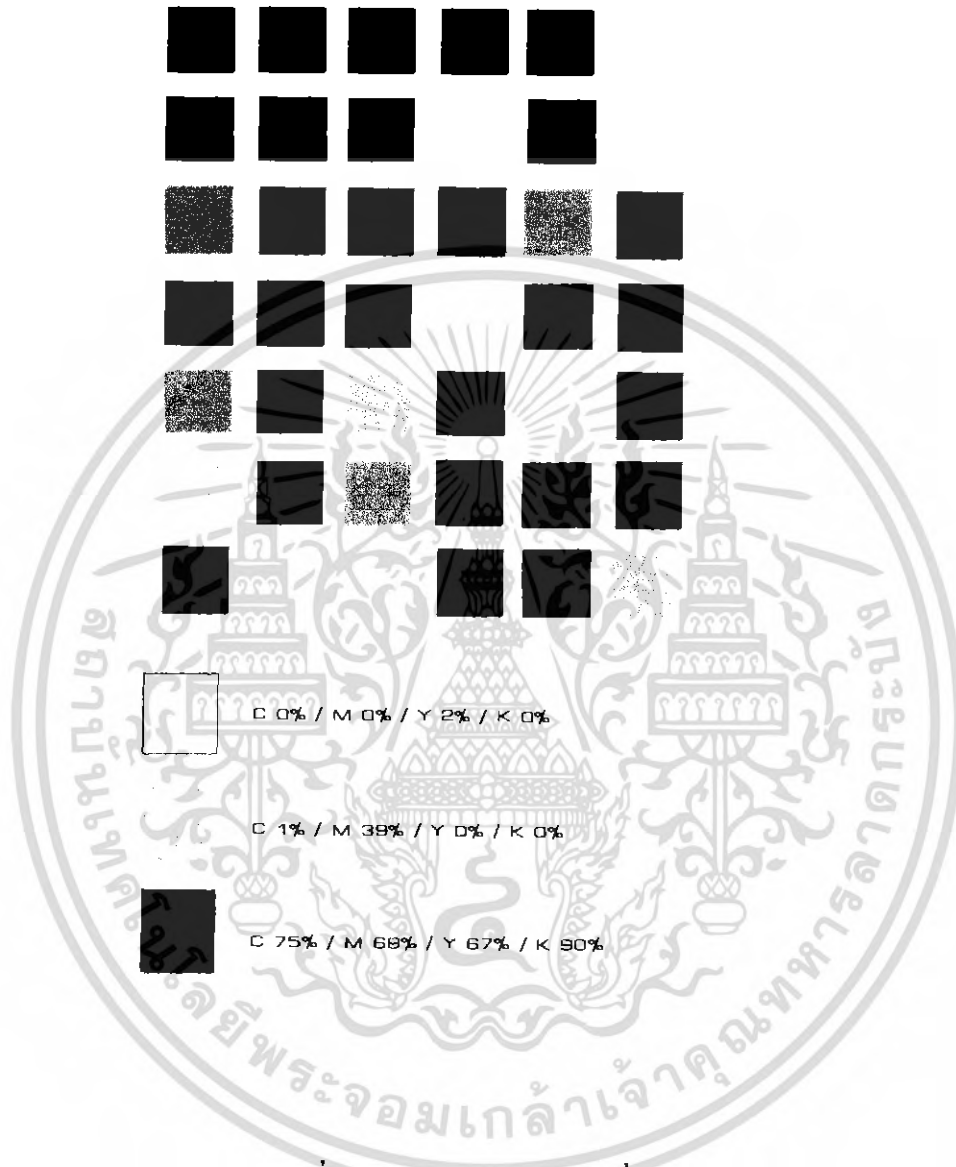
GRAPHIC ELEMENT ใช้ลวดลาย การเขียนเส้น การหยดหมึก และสีแปร่งของฟู่กันมา
ประกอบ

ภาพที่ 5.2 ลาย GRAPHIC ELEMENT ที่นำมาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สี คัดเลือกโทนสีที่ดูเหมาะสม เข้ากับเนื้อหา และสะดวกตา

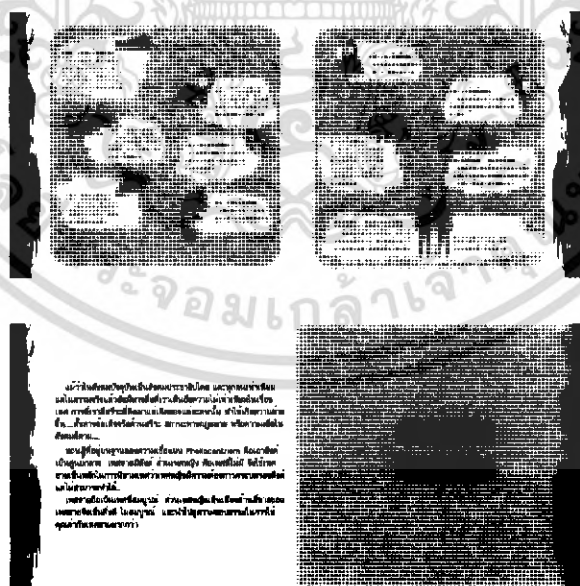
ภาพที่ 5.3 การคัดเลือกสี และสีที่เลือกใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. รูปแบบการจัดหน้ากระดาษ

ภาพที่ 5.4 รูปแบบGRIDที่วางไว้

ภาพที่ 5.5 ตัวอย่างหน้ากระดาษที่จัดวางแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การออกแบบปก

เลือกใช้ภาพชุดชั้นในของสตรี เพราะสื่อถึงความเป็นผู้หญิงออกมาอย่างชัดเจนเมื่อแรกเห็น และเป็นสิ่งของที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันของผู้หญิง เป็นการสกรีนบนลงบนผ้าขาวเพื่อให้ได้ความรู้สึกสัมผัส และมีTEXTURE บนปกอย่างชัดเจน

ภาพที่ 5.6 ภาพชุดชั้นในที่ใช้เป็นปก

ชื่อหนังสือ ชื่อของหนังสือนั้นเป็นการนำเอา Graphic Elements มาใช้ประกอบกับ Font ซึ่งจะวางไว้ด้านซ้ายของปก เป็นตัวอักษรสีดำบนพื้นชมพู

ภาพที่ 5.7 ชื่อเรื่องของหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วิเคราะห์ผลงาน

ตอนที่1 START/BORN

เป็นการพูดถึงเรื่องของการแบ่งเพศ เป็นการบอกถึงจุดเริ่มต้นในการแบ่งเพศของมนุษย์จึงหยิบยกเรื่องของการเกิดของสิ่งมีชีวิตบนโลก เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่เรียกว่า หญิง และชายนั้นหรือเพศ เป็นสิ่งที่กำเนิดมาจากการที่มนุษย์ได้ตั้งความเป็นระบบสังคมที่เรียกว่า เพศสถานะ จากธรรมชาติความต่างของร่างกายที่เรียกว่าเพศสรีระ

รูปแบบภาพที่ใช้เป็นภาพแบบไอคอนเพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ และเป็นภาพประกอบที่คิดว่าเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งเป็นการคิดแปลงรูปแบบของภาพไอคอนที่มักจะเป็นภาพเหมือนจริง หรือภาพสัญลักษณ์แบบเดิมๆ

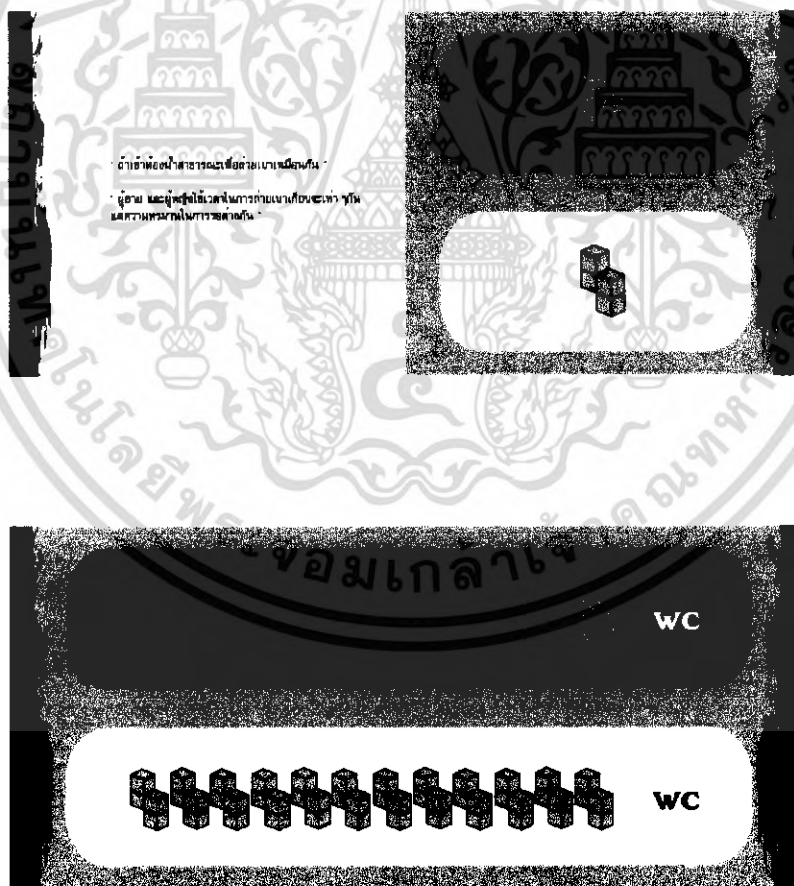
ภาพที่ 5.8 รูปแบบภาพประกอบที่ใช้ในงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 FLOOR / STAND

ในตอนนี้เป็นารพูดถึงในเรื่องสิ่งที่เกิดจากความต่างของเพศ ซึ่งแบ่งออกเป็น หญิง และ ชายเป็นการบอกเล่าเรื่องราวในสังคม สิ่งที่เกิดจากความเชื่อ และวัฒนธรรมที่มีผลทำให้ในบางครั้งผู้หญิงไม่ได้รับความเท่าเทียม หรือความยุติธรรมในสังคมที่มีการแบ่งเพศนี้

การออกแบบใช้การแบ่งภาพออกเป็นบน และล่างเหมือนชื่อตอนซึ่งเปรียบถึงจุดยืนของเราที่จะอยู่ชั้นบน หรือล่าง ซึ่งให้ความเป็นชายอยู่ด้านบน เปรียบเหมือนความอยู่เหนือกว่า หรือได้เปรียบกว่าผู้หญิงในสังคมนี้ และใช้ภาพในแบบสัญลักษณ์เพื่อให้สื่อด้วยภาพ และคำพูดแทนการอธิบายในแต่ละหัวข้อที่ยกมา

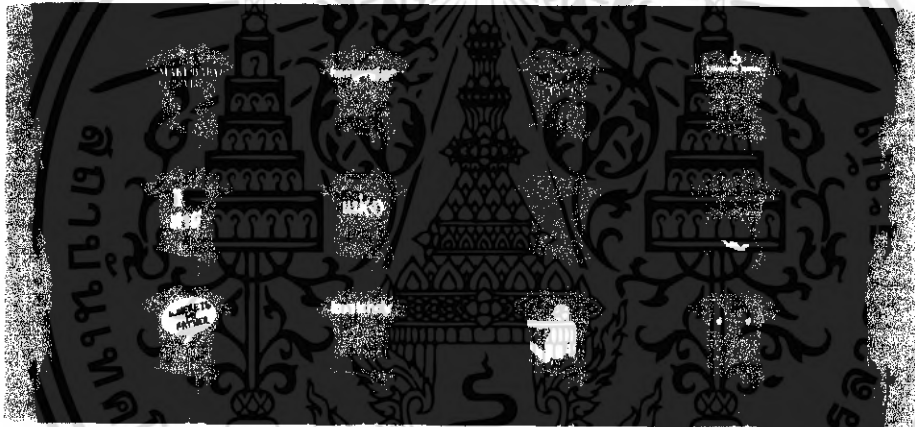
ภาพที่ 5.9 ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 SHIRT / COLLECTION

เป็นการพูดถึงเรื่องสถานภาพของสตรีในสังคม ซึ่งเปรียบเปรยกับชื่อตอน เหมือนว่าสตรีคนหนึ่งๆนั้น ได้สวมบทบาทของความเป็นผู้หญิง และหน้าที่ของตนเองซึ่ง ในที่นี้พูดถึงบทบาทหน้าที่ของภรรยา และความเป็นแม่

การออกแบบได้นำรูปเสื้อผ้ามาแทนสถานภาพ และบทบาทที่สตรีต้องสวมใส่ ส่วนภาพลายสกรีนบนตัวเสื้อนั้นแทนการมองโดยรวมของสังคมการมองดูผู้หญิงคนนั้น และการบอกถึงบทบาทของตนเองสื่อออกมาทางภาพที่เป็นลายสกรีนลงบนเสื้อ และเป็นการสื่อเลียนเสื้อสกรีนที่มีขายอยู่ทั่วไป เหมือนสตรีที่มีอยู่ทั่วไปเช่นกัน

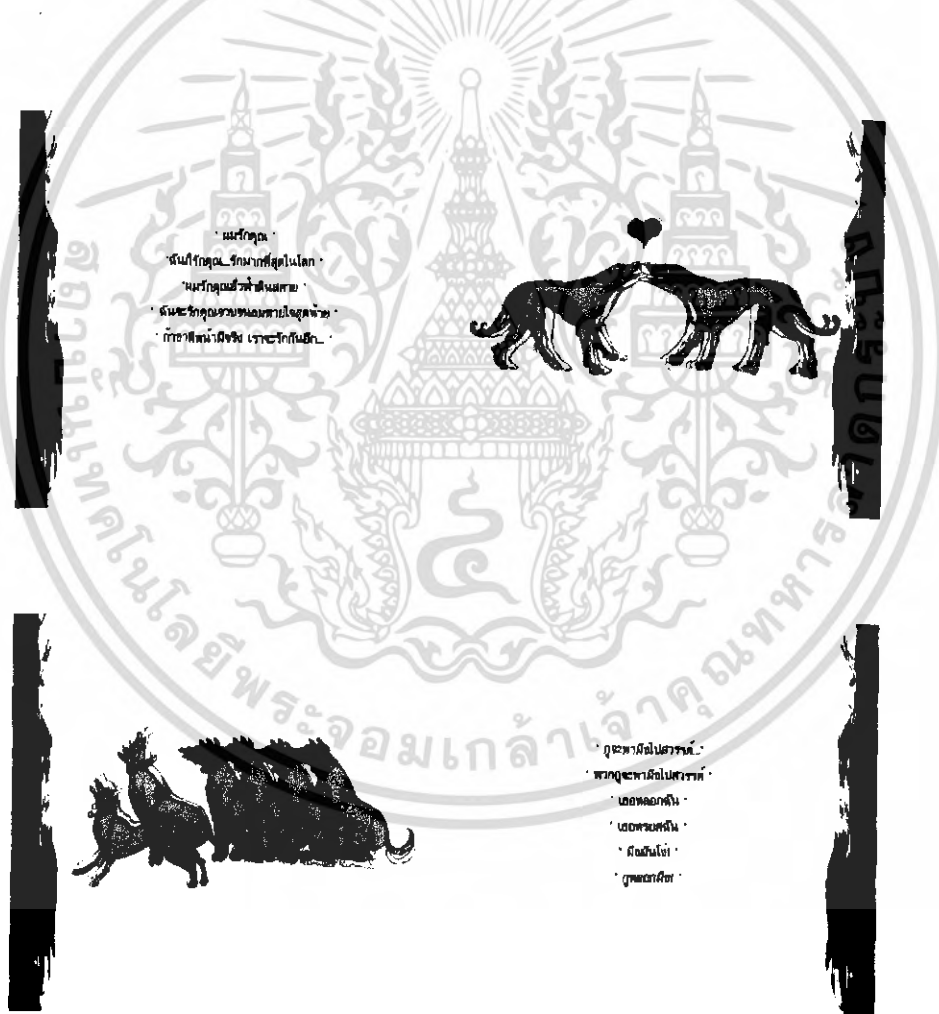
ภาพที่ 5.10 ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 TALE / PASSIVE

ในตอนี่ 4 เป็นการบอกเล่าถึงการถูกกดขี่ การเป็นฝ่ายถูกระงับของสตรีในสังคมจากในอดีตจวบจนปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ และเป็นการสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกระงับ และเป็นฝ่ายผิด แม้ว่าแท้จริงแล้วเป็นความคิดที่เกิดจากผู้ชายก็ตาม

ภาพที่นำมาใช้เป็นภาพสุนัข เป็นการเปรียบสังคมมนุษย์ และสุนัข การหยิบยกสุนัขมาใช้ เพราะว่ามีมนุษย์มักชอบเปรียบเปรยตนเอง หรือคนอื่นว่าเป็นหมาทั้งในเรื่องดี และไม่ดี เหมือนเป็นการบอกถึงความ เป็นสัตว์สี่เท้าในสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคนเป็นสัตว์สองเท้า เป็นการประชดประชันสังคมในอีกด้านหนึ่ง คำพูดที่นำมาใช้นั้นเป็นการนำมาจากคำพูดต่างๆในละครทีวี หนังสือนิยาย และหนังทั่วไปที่มีคำพูดส่งผลต่อสตรี เพื่อใช้ในการดำเนินเรื่องราว

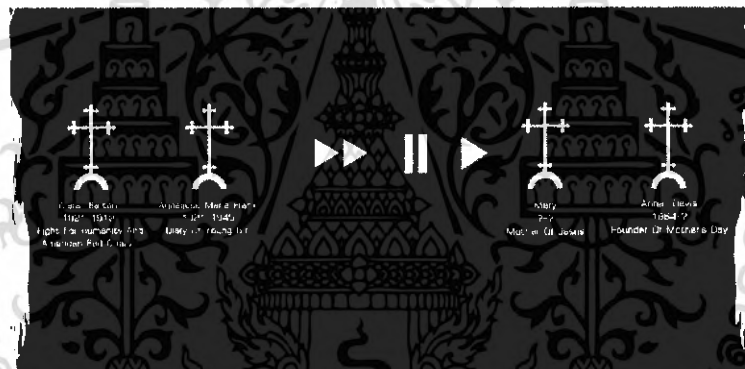
ภาพที่ 5.11 ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนี่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 STOP / REBORN

เป็นตอนของบทสรุปในชีวิตของผู้หญิง การพูดถึงสตรีในอดีตที่ถูกจารึกไว้ – วีรกรรม – บทบาทหน้าที่ที่ได้รับ เพื่อสื่อถึงความตายของสตรี บทบาทในตอนมีชีวิต จุดยืนของสตรีคนหนึ่งที่หยิบยกมา เหมือนเป็นการบอกถึงการเวียนว่ายตายเกิด เป็นวัฏจักรของความเป็นสตรี และการดำรงอยู่ของวัฏจักรนี้ในสังคมตั้งแต่ในอดีต – ปัจจุบัน และยังคงสืบทอดต่อไปในอนาคตราบที่ความต่างทางสตรีระยังไม่หมดไป แลกการแบ่งเพศยังคงอยู่ในสังคม

การออกแบบเป็นการนำเอาสัญลักษณ์ของเพศหญิงมาแทนหลุมศพ และดำเนินเรื่องโดยใช้สัญลักษณ์ปูนกุดในเครื่องเล่นวิดีโอ เพื่อเป็นการบอกถึงยุคในแต่ละช่วง และเป็นตัวดำเนินเรื่องนั่นเอง

ภาพที่ 5.12 ตัวอย่างจากชิ้นงานจริงในตอนที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

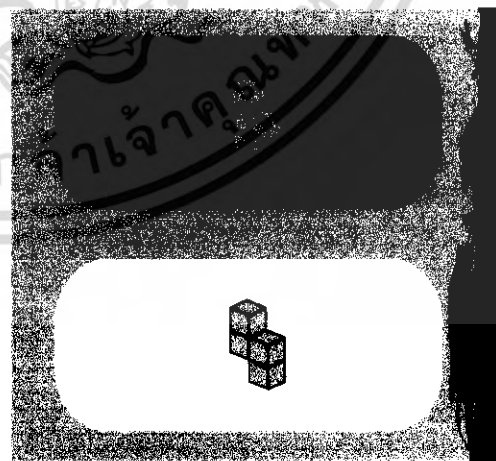
VOL.2 FLOOR / STAND

หน้าที่ 9-10

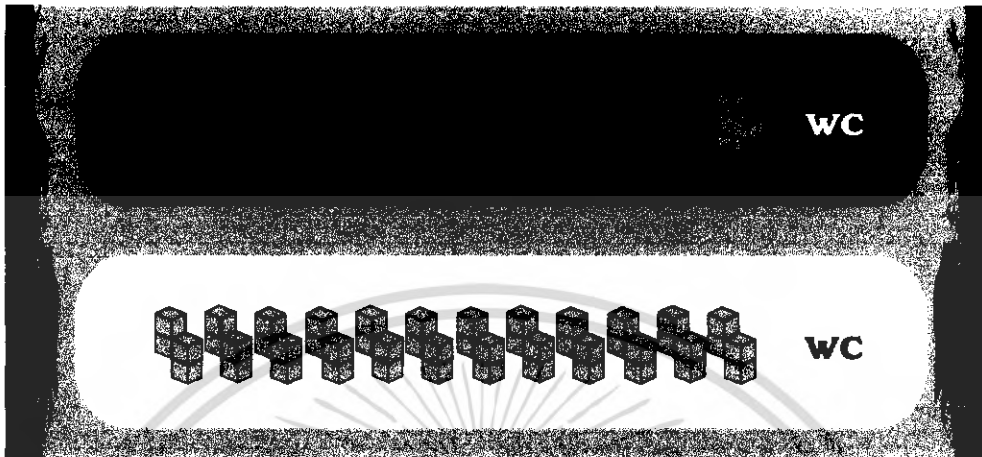

ถ้าหาตัวอย่างอาคารและเฟอร์นิเจอร์
 ผู้ขาย และผู้ผลิตใช้เวลาในการถ่ายแบบเกือบจะเท่ากัน
 แต่ความหนาแน่นในการต่อต่างกัน

หน้าที่ 11-12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ 13-14

- ผู้ชายและ และส่นผู้หญิงได้
- ผู้ชายชายเป็นใหญ่ได้
- ผู้ชายไปพระได้ทุกเวลา เพราะไม่มีประจำเดือน
- และถ้าไม่มีศาสนาเราจะรู้หรือว่าศรี คือศัตรูของพระมหาราชย์ และพวกผีศรีเข้ามาบวชพระหรือศาสนาที่จะอยู่สั้นคงกว่าเดิมหรือยัง

หน้าที่ 15-16

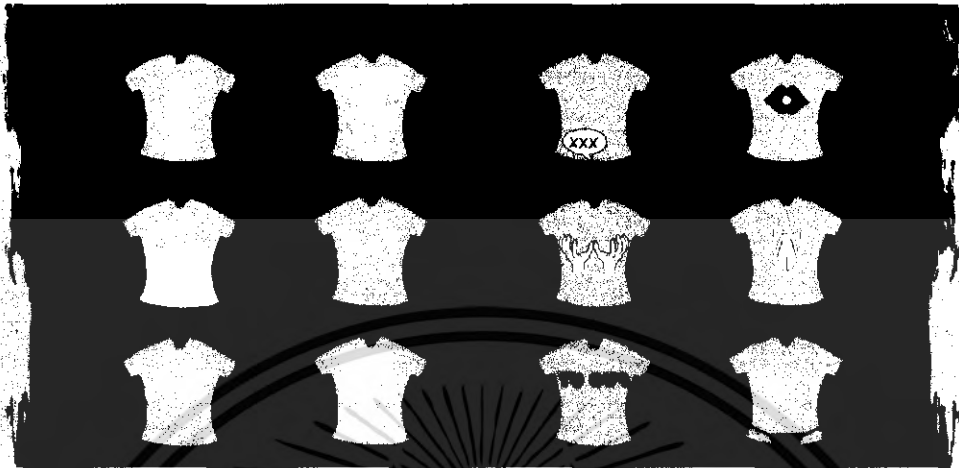
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

VOL.3 SHIRT / COLLECTION

หน้าที่ 23-24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

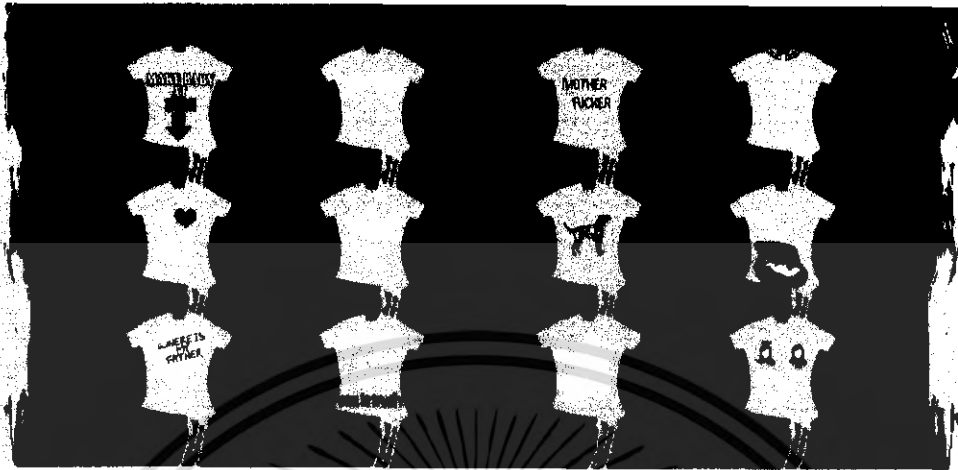

หน้าที่ 25-26

หน้าที่ 27-28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ 29-30

VOL.4 TALE / PASSIVE

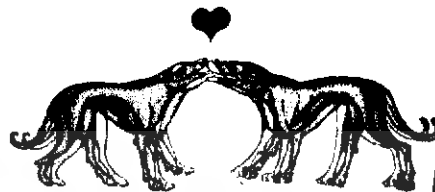
**VOL. 4
TALE**

หน้าที่ 31-32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผมรักคุณ ·
- ผมรักคุณ...รักมากที่สุดในโลก ·
- ผมรักคุณชั่วฟ้าดินสลาย ·
- ผมจะรักคุณจนจนลมหายใจสุดท้าย ·
- ถ้าชาติหน้ามีจริง เราจะรักกันอีก... ·

หน้าที่ 33-34

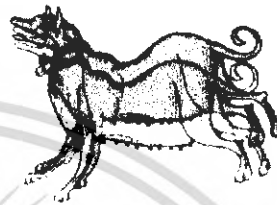

- ผมจะพาคุณไปสวรรค์ ·
- ผมไม่กลัว ·
- ไม่เป็นไรหรอก เพราะเรารักกัน ·
- ผมเชื่อคุณ...ผมรักคุณ ·
- ผมจะห่มคุณจนผมตาย ·
- ผมจะไม่ทรยศคุณเด็ดขาด... ·

หน้าที่ 35-36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พากมัยยี่ขันธ์
- มินห์ลอกซัน
- มินห์ซัง
- โนทอตตันมิญจของมิม
- ฉันทังซังมิติก
- ฉันทังไมทอิม
- ฉันทังนัตตอซำ
- ฉันทังเอาเต็กออก...

หน้าที่ 37-38

- กุชะพาสังปสารค
- พากกุชะพาสังปสารค
- เอยลลอกซัน
- เอยพรมซัน
- มิมนไน
- กุชลลอกซัน

หน้าที่ 39-40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

· ทำไม ·
 · ทำไม ·
 · ทำไม ·
 · ทำไม...ถึงว่านพินัน ·
 · แล้วมาตัวนี้จะ...ไปไหน? ·

หน้าที่ 41-42

· แกมโนใจ ·
 · แกมโนเป็นสวนเคอนเสื่อ ·
 · นอดแมใจบาป ·
 · แกมโนไม่มีจิตใจ ·
 · นังจ่าน ·
 · แกมโนคือเมือสกนาก ·

หน้าที่ 43-44

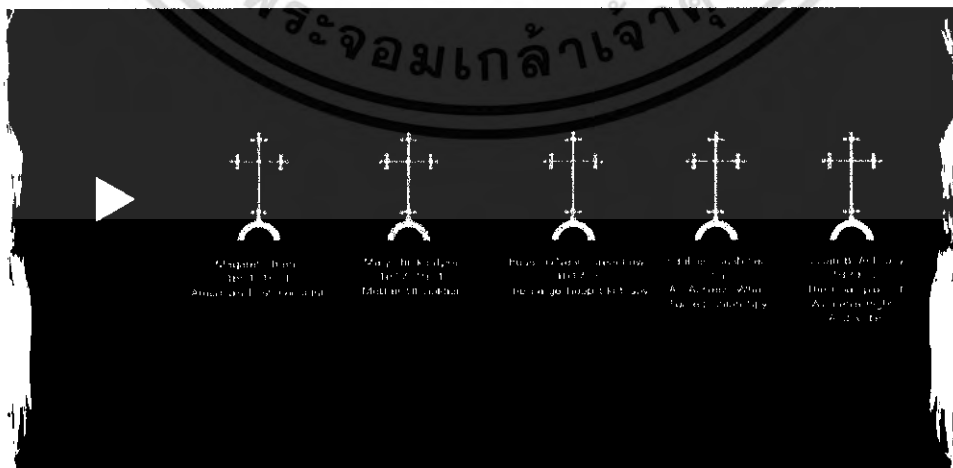
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

VOL.5 STOP / REBORN

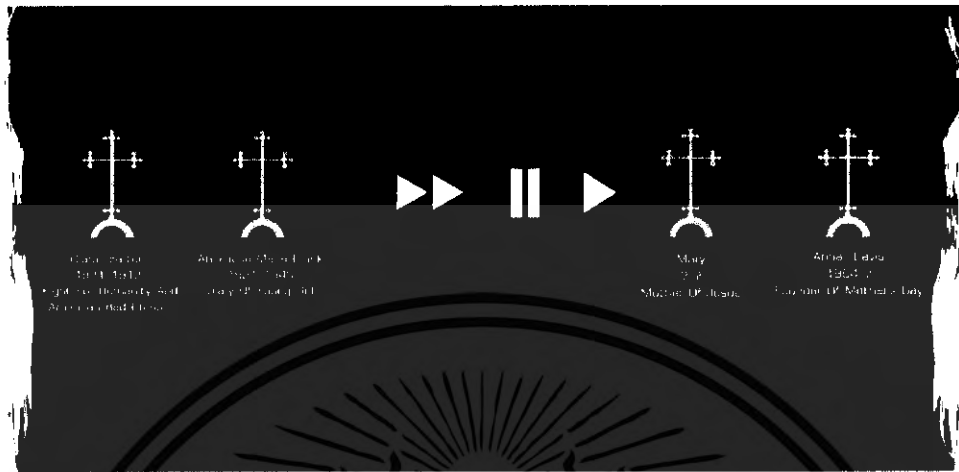
**VOL. 5
STOP**

หน้าที่ 45-46

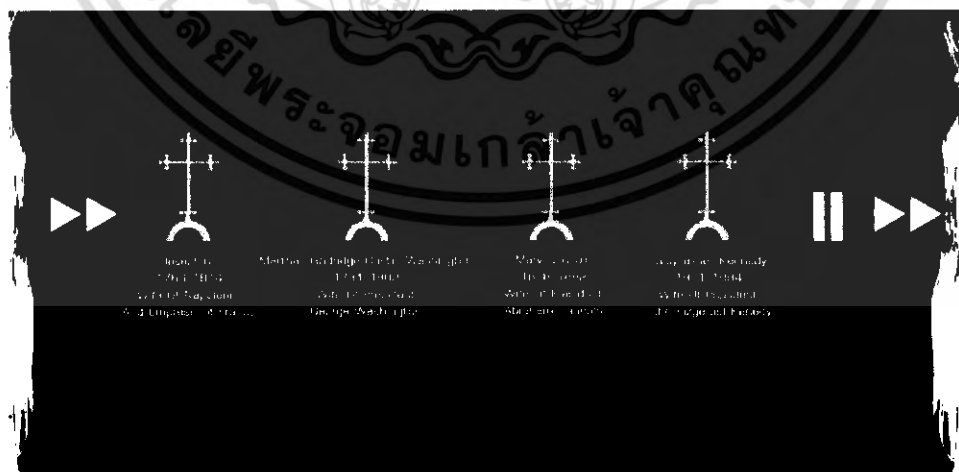

หน้าที่ 47-48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

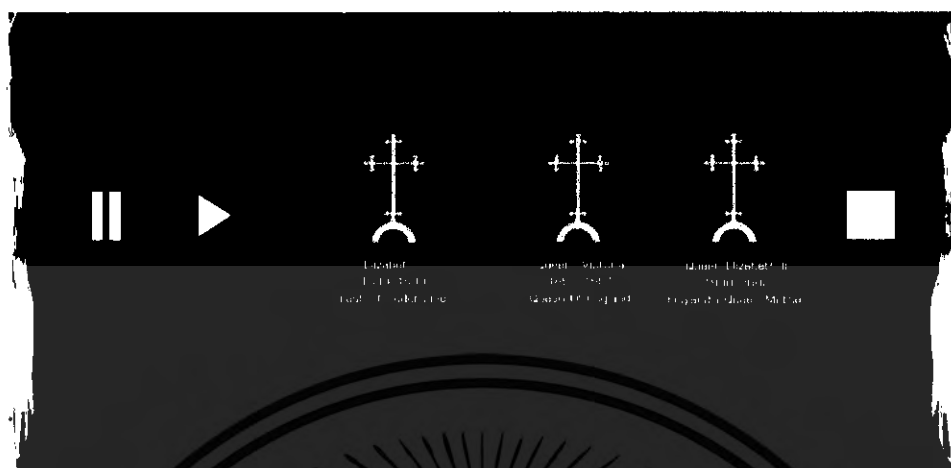

หน้าที่ 49-50

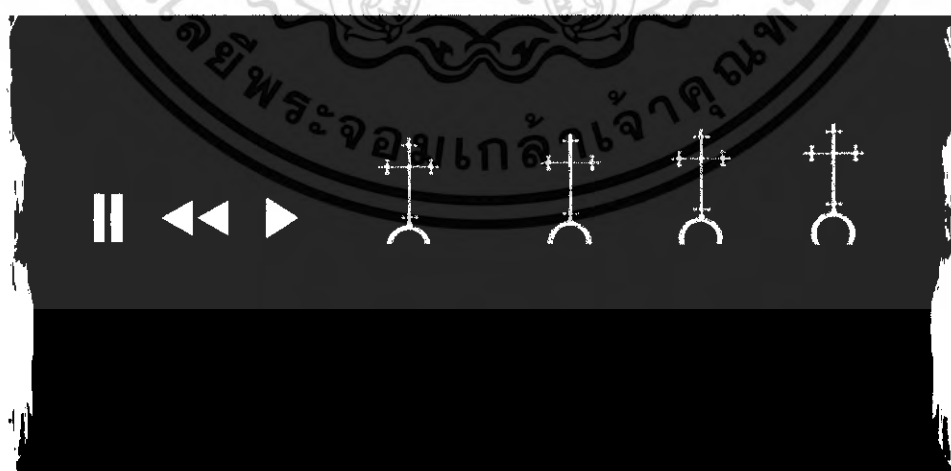

หน้าที่ 51-52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

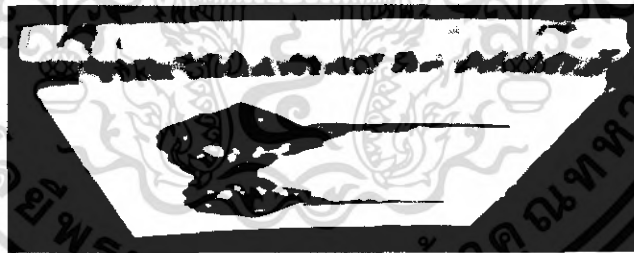
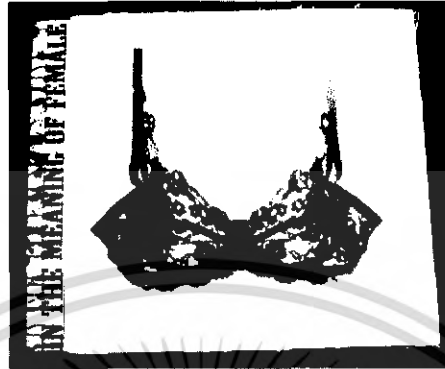
หน้าที่ 53-54

หน้าที่ 55-56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปกและรูปเล่ม

ภาพปกด้านหน้า-หลัง และด้านข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทสรุป

จากการทำงานในครั้งนี้ทำให้รู้ถึงระบบการทำงาน การวางแผนในการทำงานและกระบวนการขั้นตอนในการออกแบบ การจัดวาง Lay out ที่ดีเหมาะกับงาน การออกแบบสื่อนั้นควรทำอย่างไรให้น่าสนใจ การเลือกใช้ภาพประกอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา Concept ที่กำหนดและมีความแปลกใหม่ดึงดูดสายตา ฟอนท์ ที่ใช้สามารถอ่านได้ง่าย และเข้ากับตัวชิ้นงาน รวมถึงการใช้สีที่แตกต่างจากเดิม โดดเด่น และน่าสนใจเมื่อพบเห็น การหาข้อมูลเช่นกันควรมีการวางแผนขอบเขตของเนื้อหาที่ต้องการจะนำเสนอให้ดี และแยกหัวข้อที่ต้องการไว้เป็นส่วนๆ แล้วหาข้อมูลในแต่ละส่วนนั้นให้ครบถ้วนก่อนที่จะนำมาสรุป และประยุกต์ใช้ภายในเล่ม และสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือรูปเล่ม และปกที่ควรออกแบบให้แตกต่าง น่าสนใจ ใช้วัสดุที่ต่างจากทั่วไป การออกแบบปกให้โดดเด่น สะดุดตา และปกควรบอกได้ว่าภายในหนังสือต้องการที่จะสื่อเรื่องใด

ปัญหาหลักที่เจอจากการทำงานชิ้นนี้ คือ การหา และเรียบเรียงข้อมูลเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกิดจากระบบความคิดของบุคคลที่มีต่อสังคมข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่จึงกว้าง และคาบเกี่ยวต่อเนื่องกัน อีกทั้งยังหาแหล่งข้อมูลที่เจาะจงได้ยาก ส่วนใหญ่จึงได้จากเว็บไซต์มากกว่าหนังสือ ทำให้เสียเวลาในการเรียบเรียง และสรุปข้อมูลเป็นอย่างมาก ปัญหาต่อมาคือการเลือกรูปแบบ และแนวทางที่จะนำเสนอ การเลือกใช้สี และภาพประกอบ การคิดภาพที่จะสื่อออกมาให้คนดูรู้ว่าต้องการที่จะสื่ออะไร ในขณะที่เดียวกันก็ต้องน่าสนใจ การทำแบบร่างโดยคิดไม่ออกทำให้หลงทิศทางการที่จะทำไป และทำให้ข้อมูลที่น่ามาใช้สลับเปลี่ยนไปเรื่อยจนจับประเด็นไม่ถูกจึงต้องสรุปเนื้อหาโดยรวมใหม่ แยกหัวข้อทำความเข้าใจ และสรุปสไลด์ และไอเดียที่จะนำเสนอทั้งในภาพรวม และในแต่ละหัวข้อใหม่อีกครั้ง ปัญหาต่อมา คือเรื่องการพิมพ์เพราะว่าเป็นการพิมพ์หน้า-หลังจึงเสียเวลาในการจัดวาง และมีปัญหาเลื่อนอยู่บ้าง สำหรับหมึกพิมพ์นั้นควรมีสารองไว้อีก 1 ชุดเพราะเกิดปัญหาหมึกหมดทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมาก สุดท้าย คือการทำปก เนื่องจากเป็นการทำ Silk screen จึงมีขั้นตอน และเสียเวลามาก เพราะการทำบล็อกครั้งแรกนั้นล้มเหลวจึงต้องล้าง และทำใหม่อีกครั้ง

จากบทสรุปทั้งหมดทำให้รู้ว่า การวางแผนการทำงานนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง และการคำนวณกำหนดเวลาให้ลืก็เช่นกัน

บรรณานุกรม

1. จิรพร วิทยศศักดิ์พันธุ์, สมเกียรติ ตังมโน , สมชาย ปรีชาศิลป์กุล , วารุณี ภูริสิน สิริธ. โครงการวิจัยบูรณาม.ช. , ความเป็นมาของผู้หญิงไทย ความเป็นเพศ สถานภาพของสตรี
2. นิตยสาร SCALE , VOL.1 ISSUE5 , พิมพ์ที่ OFFSET CREATION CO.,LTD. พ.ศ. 2546
3. นางสาว วิไล เต็มทอง , การออกแบบคู่มือแนะนำเส้นทางเดินเที่ยวชมศาลเจ้าใน ไชน่าทาวน์ , ระดับปริญญาตรี , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , 2547
4. วินทร์ เลียววาริณ , ปลาที่ว่ายน้ำในสนามฟุตบอล , สนพ.113 พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2548 , หน้า 54-55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

เรื่องราวในสังคมที่ได้สืบทอด และเป็นสิ่งที่เราถูกปลูกฝังมาเนิ่นนานโดยไม่รู้ตัว ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ความเป็นมาทั้งหลายได้เข้าสู่ระบบความคิดที่ว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นมาอย่างไร และก่อให้เกิดสิ่งใดตามมา การที่จะนำเสนอเรื่องราวเหล่านี้มาสื่อให้คนตระหนัก โดยการใช้สื่อที่สามารถบอกเนื้อหาออกมาได้มากที่สุดก็คือ หนังสือ ควบคู่กับการที่จะทำให้อ่านน่าสนใจ และสะท้อนเรื่องราวออกมาได้ภาพ และการออกแบบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ถึงสิ่งที่เราต้องการสื่อให้รู้

การออกแบบหนังสือเรื่องของสตรีเล่มนี้จึงเป็นการสะท้อนอีกด้านหนึ่งของสตรีที่เป็นอยู่ในสังคมในเรื่องของสิทธิ หน้าที่ และความเท่าเทียม โดยผ่านกระบวนการทางความคิด และการออกแบบให้ออกมามีน่าสนใจ และแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของหนังสือ จึงหวังว่าศิลปินพจน์ฉบับนี้พร้อมผลงานที่สำเร็จแล้วจะเป็นประโยชน์ และเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้ที่สนใจต่อไป

จินตนา อธิธำการ